

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 6 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65 szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnep után való napon.

II. év.

Budapest, 1898, vasárnap, január 9-én.

9. szám.

A kövér anyaföld.

Midőn a szabadság ötvenedik évfordulóját üljük, nyomorog az Alföld, a kövér anyaföld, az egész ország granáriuma. Márczius idusát remegve várják Torontálban a telepesek; akkorra azoknak is elfogy az aratási szerzeményük, akiket ma még nem fenyeget az éhínség. A tél vége félelmetes az alföldi földművesnek; kis granáriuma kiüresedik addig, munka még nem kínálkozik; midőn mi itt a Talpra magyar-t szavaljuk, a szegény ember beül a hideg kuczkóba és végtelenül közbős neki, hogy öt aznap ötven esztendeje felszabadították. Nem lehetetlen, hogy ha korhistóriai ismeretei volnának neki, az orosz parasztok tragikomédiája jutna eszébe 1861-ből.

— Szabadok vagytok — mondja a földesur.

— Éljen a czár — kiáltja a tömeg.

— Tehát most mehetek, amerre retszik, nekem többé nem dolgoztok, tőlem többé nem kaptok semmit.

— Ó, knyáz, — feleli a nép — ne tégy bennünket tönkre azzal a szabadsággal. Adj ezentul is sőt, meg buzát, visszaadjuk érte a szabadságot.

Igy van a földműves az Alföldön, ámbar a példa nem kifogástalan. Mert a magyar jobbágyság helyett nálunk épen a földesuri osztály hozott áldozatot. De az Alföldre mégis némileg találó a példa. Ott a földesuri osztálynak egy külön faja fejlődött ki: a kincstári jobbágyból, a tizenhatszázadik századbéli telepesből lett paraszt földesur. Az éhínség sujtotta

vidéket e pirospozsgás földesuri osztály kövér fekete földje fogja körül. Az éhező pór nép ennek a társadalmi elemnek az elcsapott jobbágya. Ennek az elemnek megy olcsón napszámba, ez az elem nem törődik ő vele, mert nincs ilyen patriarkális kötelezettsége, ennek a zörgő szekéren, de félvérlovakon járó, fehérítetlen vásznat, de teli pénztárczát viselő földesuri osztálynak szeretne inkább gyámlításra jogosult jobbágya lenni az éhező munkás.

Igy van a paraszt, akinek nádfődeles házában benn lakozik a szabadság géniusza. Csak éppen a kenyeres-tarisznyát felejtve jobb házában.

Hódmezővásárhelyen viszont az uri nyomoruság ütött tanyát. A városnak még van pénze, abból sikkasztott több köztisztviselő. Mikor két hét előtt Prága közelében tolvajlásan értek egy városi tisztviselőt, akkor egy nagy osztrák újság azt jegyezte meg a dologra: „Mintha csak Magyarországon történt volna.“ Ilyen hírünket terjesztik nyugaton. Mi csakugyan a Póka és Gosztonyi esetéből kifolyólag nem hivatkozhatunk a művelt nyugatra, nekünk már csak a Kelet ártendelésünkre és így legfőkébb azt mondhatjuk: „Mintha csak Bulgáriában vagy Oroszországban történt volna.“ De ez mellékes. A parasztnyomorusággal kapcsolatosan az uri nyomoruság főképp arra figyelmeztet bennünket, hogy az Alföldnek abban a városában, ahol harmadéve legnagyobb volt a nyomoruság, ahonnan tavaly a legfertelmesebb bünesetek kerültek napvilágra, a hol az idén legerősebb a szo-

ciáldemokrácia, ahol télen át mindig nyomorognak, egész hosszú utcák: ott a szociális politikát Póka László vezette, aki tegnap több ezer forint elcsikkasztása után főbelötte magát. Ha élve maradt volna, diszkvalifikáltabb ember lenne Szántó-Kovács Jánosnál, aki legalább nincsen nyereségvágyból elkövetett büntetést elítelve.

Éhező falvak, zúgolódó pór nép, egy-két sikkasztó a városházán, méregkeverő asszonyok a tömlőczen, ez az Alföldnek, a piros pozsgás testnek mérges kelevénye. A végtelen rónaság közömbösen nyújtózkodik végig a bajok alatt; az ő buzatermése, az ő kendere és gyümölcse nem a nyomorgó zselléré, akit elront a szegénység, elrontanak a budapesti agitátorok és segít elrontani Póka, a rendőrkapitány. Az ő buzája, az ő kendere és gyümölcse gögös nagyparaszatok latifundiumain terem. Az egész szociális nyomoruságon, mely éhínségben, piaci zendülésben, bérharcban, temetkezési vállalatokon való csunya nyereszkesedésben nyilvánul, a föld, sajnos, nem segíthet. Kánaán — mert annak nevezik — csak annak ontja gyümölcseit, aki gazdája neki. Kell ezen segíteni, az bizonyos, de már látom, hogy a társadalom előbb fog gyűjteni a nyomorgóknak, semmint az állam cselekszik majd valamit gyorsan.

Pedig a magyar államnak igen kitűnő dolog volna a pauperizmus leküzdése. Mivel nincs a világon gyöngébb szociáldemokrácia, mint a magyar alföldi paraszt szociálistusa. A szociáldemokrácia is átmegy a milieu retortá-

Az utolsó stáció.

A históriát nem illik ugyan elrágalmazni, de azt igenis joggal állíthatom, hogy a pacséri Fogh Péter ur lustaságát nagyszerűen támogatta a história. Lehet, a históriát talán megdöbbentette az a körülmény, hogy a Hunyady Mátyás kora óta nem látott akkora lustaságot, amekkorára a Fogh Péteré volt; lehet, mondom, hogy Fogh Péter urral szemben a história sem tudott az élet igazságos mestere lenni és ő is csak arra szorítkozhatott, hogy a bámuló kortársak sorába álljon; lehetséges szóval minden képzelhető kombináció, de tény, hogy pacséri Fogh Péter ur élete legszebb éveiben gyakran tette a következő nyilatkozatot:

— Meg vagyok elégedve a históriával.

Tudniillik Fogh Péter urat valaha, husz esztendőskorában, megválasztották rendszerinti aljegyzőnek. Három hónap mulva aztán adminisztrátort küldtek a vármegyére és akkor Fogh Péter a liberálisokkal együtt leköszönt a hivataláról. (Fogh Péter tehát már egy félszázaddal ezelőtt tapasztalta, hogy legjobb a minoritásnak, mert a minoritásnak nem kell hivatalt viselni.) Sajnos, negyvenhét évében már csak egy párt volt a vármegyében és így Fogh Pétert

ujra megválasztották rendszerinti aljegyzőnek. De akkor szerencsére következett a forradalom és Fogh Péter ur ismét pihenhetett. Most már tizenkét hosszú esztendeig.

— Igy már jól van — mondta ekkor Fogh Péter ur. — Ki nem állhatom, ha gőzerővel dolgozik a história.

Hatvanegyben azonban főszozolgabíró lett megint pacséri Fogh Péter ur.

— Mi ez? — kérdezte ekkor Fogh Péter ur. — Már megint rohan a história?

Persze, akkor is csak hat hónapra szolt a hivatal. Azután az emlékezetes novemberi gyűlés után, mikor a 23-dik gyalogezred a vármegyeház háta mögött gulába rakott fegyverekkel várta, hogy az adminisztrátor ablakából már mikor intenek karhatalomért a hajduk; ez után az emlékezetes gyűlés után Fogh Péter ur ismét mehetett haza Pacsérra és újra pihenhetett hat esztendeig.

— Helyes — mondta ekkor. — Kitűnően funkcionál a história.

Következett a hatvanhét. Akkor aztán már nem lehetett többé kimozdítani Fogh Péter urat hazulról.

— Hagyjatok engem, két küzdelmes év-

tized után, békén — mondta a fiatalabb uraknak. — Én már kivettem a magam részét a históriából.

Ez idő óta aztán Fogh Péter ur egészen nyugodtan élt a vaskosaras pacséri házban, melyet kastélynak is hívtak. A pacséri komposzteszorok tudniillik még a korai renészansznál is egyszerűbb stílusban építkeznek. Nincs abban a stílusban semmi komplikáció: csak vaskosarakat kell rakni az ablakokra, mindjárt kész a kastély. Itt élt tehát Fogh Péter ur és csöndes, szemlélődő életmódját a kisebb zivatarok csak akkor zavarták meg, ha nagy ünnepek meglátogatta barátját, Kovács Mór tekintetes urat, a falu másik végén. Annak ugyanis egy óriási vén szekrényben meg volt a világ legtökéletesebb alkohol-gyűjteménye. Kovács Mór tekintetes urnak ambiciója volt ez a gyűjtemény, melyben a whisky-brandytól kezdve, a kumiszig és a görög csemegeborokig mindenféle ital föl volt lelhető. (Az ilyeneket nevezik most „magánosok által fentartott muzeumoknak“ Wlassics.)

Máskülönben Fogh Péter ur a negyvenéves férfi komoly nyugalmával szokott a tornácán ülni. Vastag, sötétszőke ba-

ján, mint minden átplántálásra szánt eszme és mire elérkezik Csongrád vármegyébe, meg Torontálba, már egészen akklimatizálódott. Nézzük csak a nyári aratási sztrájkokat. A földosztókat leszámítva (mert ezek bolondok, tehát csak bizonyos százalékát adják a tömegnek), ezeket leszámítva, a magyar földmunkás semmit sem törődött a „közepes polgári jöllét” (értsd: mindenkinek a maga mindennapi pástétoma) szociáldemokratikus elvével. Ezek a sztrájkolók csak becsületesen kiszámították, hogy mennyi kell nekik a közepes jölléten mélyen alul való megélhetési módra és azután kezdetben csak ezért mentek tűzbe. Később persze (egy szezonnra) rájuk is elragadta a bolondság, de az egész mozgalomnak kezdetben csak a darab szalonna volt a célja, meg a darab kenyér! Az egész szociáldemokráciából az Alföld csak azért tanult valamit, mert a programpontok közt ott van a sztrájk! Mert a sztrájk tudniillik rávezet a darab kenyérre, a darab szalonnára... Ime, ez bizony csak az akklimatizált, az elplántált, a gyöngégre vált szociáldemokrácia; az Alföldön azonos a sztrájk fogalmával. (Doktrinaliter tehát tényleg bölcs a munkástörvény, midőn az aratási sztrájkot akarja legelőbb is elnyomni.) Ez a szociáldemokratizmus már most annyira közel van a koplalás közpolgári fogalmához, hogy mint mondtuk, a magyar államnak kitünő dolga volna a pauperizmus leküzdése. Leküzdene vele a szociáldemokráciát is, legelőbb husz esztendőre, mivel az alföldi paraszt szerény szocialista és sem a közepes polgári jöllétet, sem a töke összesítését nem kívánja, ha megvan a kenyere, a szalonnája.

Mindezek a nagyon komoly jelek azt mutatják, hogy immár elérkezett a legelőbb ideje annak, hogy a nemzeti akarat végrehajtója, a kormány, minden tőle telhető intézkedést megtegyen ne csak a momentán bajok enyhítésére, hanem a mélyebben fekvő, állandó bajforrások gyökeres orvoslására is.

Senkinek sem szabad megfélekednie arról, hogy ez a most nehéz erkölcsi és anyagi nyomorúsággal küzdő magyar Alföld gazdagon termő talaja emberben, vagyomban a magyarság lángjának; tőle nyerjük az ország, a nemzet karakterének legpompásabb színeit, legbecsesebb tulajdonságait.

POLITIKAI HIREK.

A provizórium a főrendiházban. A főrendiház pénzügyi bizottsága e hónap 13-án ülést tart, amelyen a provizóriumról szóló törvényjavaslatot tárgyalja.

A hivatali eskü. Az államhivatalnokok által leteendő eskü szövege nincs törvényben megállapítva, kivéve a bírói és ügyészi személyzet eskümintáját. Ezért nem is egyformán eskünek föl a különböző miniszteriumok tisztviselői. A kormányelnökségnél tegnap *Tarkovich* államtitkár elnöklete alatt értekezlet volt, amelyen a miniszteriumok képviselői a hivatalos eskü egyöntetű szabályozásáról tanácskoztak. A konferencia még is állapodott egy eskümintában. A bírói és ügyészi személyzetre nézve ezután is a törvénybe foglalt külön esküszöveg fog érvényben maradni.

Francia vélemény rólunk. A legtekintélyesebb francia folyóirat, a *Revue des deux Mondes* januári füzetének politikai szemléjében foglalkozik az osztrák-magyar viszonyokkal s a kiegyezés körül kifejtett villongásokról a többi között a következőket írja:

„Ausztriában és Magyarországon a parlamenti ülésszakok a lehető legrosszabbul végződtek. Köztudomású, hogy Ausztriában a birodalmi tanács üléseit fel kellett függeszteni és a kiegyezési provizóriumot rendeleti úton kimondani. Valószínűleg ugyanez fog történni Magyarországon is, a mi még pár nap előtt lehetetlennek tetszett és amit csakugyan nehéz volna megmagyarázni. Mert valóban, Magyarország történetének folyamában nehezen találhat harmincz oly évet, melyet összehasonlíthatna történetének legutolsó harmincz éves szakával. Magyarországnak fontos érdeke, hogy a status quo fentartassék. Hogy ha ő maga járulna ahhoz, hogy a status quo megdöntésék, ez Magyarország oly nagy politikai hibája volna, amilyent már régen nem követett el...”

Nyilvánvaló, hogy ezek a megjegyzések, melyek természet szerint, az imént lezajlott obstrukció virágzásának legszebb napjaiban íródtak, ma

már elvesztették aktuális jelentőségüket; ám a benők foglalt illetékes ítélet és nyomatékos intelem ma is értékes tanulságot szolgáltat s megérdemli, hogy a komolyan gondolkozó magyar közvélemény tudomásul vegye.

A várnai mandátum. A képviselőház második bíráló bizottsága *Apáthy* Péter elnöklete alatt ma ülést tartott, amelyen a kérvénnyel megtámadott várnai mandátum tárgyában kellett volna ítélnie. Mivel azonban *Fischer* Sándor előadó, anyja halála miatt az ülésen meg nem jelenhetett és a bizottság kívánatosnak tartotta, hogy *Fischer* Sándor teljesítse továbbra is az előadói tisztet, újabb tárgyalást tűztek ki, amelyet e hónap 20-án délelőtt 10 órakor tartanak meg.

Igazolt képviselő. A képviselőház állandó igazoló bizottsága *Kubinyi* György elnöklete alatt ma vizsgálta meg gróf *Széchenyi* Tivadarnak, a muraszombati kerület új képviselőjének a megbízói levelét. Minthogy a választási jegyzőkönyv teljesen rendben volt, a bizottság gróf *Széchenyi* Tivadart a kérvényezésre megszabott harmincz nap fentartásával, igazolt képviselőnek jelentette ki.

A pénzügyminisztérium budgetje.

— A pénzügyi bizottság ülésé. —

A pénzügyi bizottság rohamos sietséggel tárgyalja le az idei költségvetést. Minden ülésen elfogyaszt egy-egy tárczát. Ma a pénzügyminisztérium költségvetését tárgyalta le, amelyet — néhány megjegyzésen kívül — minden vita és módosítás nélkül elfogadott.

A mai ülésről a következő tudósításunk ad számot:

A képviselőház pénzügyi bizottsága *Tisza* Kálmán elnöklete alatt ma ülést tartott, a melyen a kormány részéről *Lukács* miniszter, *Gräzenstein* és *Toepke* államtitkárok voltak jelen. Tárgyalás alá vették a pénzügyi tárca költségvetését (előadó *Neményi* Ambrus).

A pénzügyigazgatóságoknál *Kardos* Kálmán kívánatosnak tartaná, hogy a helyi előléptetések rendszere a vidéki pénzügyigazgatóságoknál is alkalmaztassék úgy, amint az az igazságügyi szolgálat terén történik. *Lukács* László miniszter maga is helyesli ezt az eszmét s a jelen költségvetésben alkalmazza is a pénzügyi helyzet által megengedett mértékben úgy a pénzügyigazgatóságoknál, mint az adóhivataloknál.

Az egyenes adóknál *Farbaky* István felhívja a miniszter figyelmét a házbéradó és keresetadó tekintetében a selmeczi bányamunkásoknál fennforgó anomáliákra. *Lukács* László miniszter azt válaszolja,

jusza állandóan együtt volt a pipaszárral, mint a Merkur botjával a kettős szárny és szeme pillantása végig kalandozott az udvaron, meg a falu völgyén, melyen keresztülfutott a kis Pacs-ér. Sietve, hogy valahogy agyon ne nyomja a bácskai Svájcz közepe, a Telecska két legnagyobb halma. Fogh Péter ur évről-évre valami különös kurát használt itt a tornácson; úgy nevezhetők, hogy folyondár-kura. Fogh Péter ur tudniillik a folyondárral együtt ébredt s a folyondárral együtt kezdett szunynyadni alkonyatkor; mire aztán a vacsora ideje elkövetkezett, Fogh Péter ur is fölébredt és a folyondárt többé nem utánozta. Nem apró bogarakat evett, hanem igen nagy darab vesepecsenyét.

Fogh Péterné tekintetes asszony, a gyönyörű Róza, harminczöt esztendő volt és azok törzséből származott, akik meghalnak, ha nem szerethetnek. Illetékes körökben még ma is emlékeznek a szép asszonynak hajdani sárgaselyem bálruhára, azonban minnek őt itt körülményesen jellemezni, mikor a Fogh Péter ur tulajdonságaiból ugyanis következtethetni az asszonnyra. Csak azt az egyet kell elmondani, hogy a tekintetes asszony is meg volt elégedve a históriával. Az idő kereke ugyanis forgott és

hol ulánusok jöttek a faluba, hol svalizserek, hol meg kúrazirok. Tehát a legkülönbözőbb fegyvernemek fordultak meg Pacséron, akár csak a paszszaroviczi béke idejében. És ennél fogva Fogh Péterné egészen az urának engedte át az ambitust, meg a szabad természetet; a kis Pacs-ért, amelynek nádasai csak igen nagy szélben tudnak zugni, az udvar vidaszagát és a szőlődombokat, melyek alkonyatkor sötét hullámvonalakat rajzolnak belé a végtelen pusztaságba. Ő maga inkább az utcái ablakoknál foglalt helyet és szórakozott a lovas-tisztekkel, kik szintén jelentékeny alkotásai a természetnek.

Fogh Péter ur használta a folyondárkurát és nem szólt semmit. A világ sem szólt semmit.

Következett azután a viláfgorgalomnak egy nevezetes eseménye: megnyitották az alföld-fiumei vasutat. Az kitünő vasut volt, semmi elvi akadályt nem támasztott, ha arról volt szó, hogy kocsin előbb érjen be az ember Zomborba, mint vasuton; csak az maradt meg gyakorlati akadálnak, hogy a pacséri komposzszeszoroknak mindig gyöngye lovacskaik voltak. Ez időben tehát az új vasut sok fiatal vármegyei urat szállított Pacsérra.

Fogh Péter ur tovább használta a folyondárkurát és nem szólt semmit. A világ szintén hallgatott, mint a tej.

De ekkor következett pop Pántó (Pantaleon pap), a falubeli ráczok új papja, kit van szerencsénk bemutatni, ha ugyan befér az ajtón. Végtelenül daliás, fekete szakállu nőtlen férfi volt ez a pap, pompás orgonahangon beszélt magyarul is, németül is és első dolga volt, hogy a pacséri uraknál tisztelegjen, késő szeptemberi délután volt, mikor Fogh Péter urnál tisztelgett az ambituson. Letelepedett a lusta ember mellé és vadonatúj kékselyem övét simogatván, csupa mulatságos dolgokat beszélt a pap. Hogy ő Triesztben volt káplán, mert oda a bácsi püspök küld mindig papot és ott a rácz papnak is kell tudni németül prédikálni; hogy továbbá ott a tenger olyan sima, mint a palicsi tó, ott lágy szellők járnak és a rácz templomban óriási nagyok az ezüst gyertyatartók.

A folyondár violaszintű szirmaft kezdte begöngyölgetni, Fogh Péter ur is hunyorgatta a szemét.

— No, tisztelendő ur — szólt Fogh Péter a papnak — menjen be a feleségemhez, meséljen neki is az ezüst gyertyatartókról.

hogy az egyenes adók reformja ki fog terjedni a fenforgó anomaliák orvoslására is s a keresetadónál is az lesz a reform iránya, hogy a *legszegényebb osztályok terhén lehetőleg könnyítsenek.*

Kossuth Ferencz kérdésére Lukács miniszter előadja, hogy az egyenes adók fősszege évek óta változatlanul szerepel a budgetben és változtatás a fősszegeen belől csakis ott történt, a hol bizonyos változtatások okvetlenül szükségessé mutatkoztak. Az előirányásnak ez a módja, amely nem merítette ki teljesen a várható bevételeket, hanem bizonyos laitudesot hagyott fenn, ez mentette meg az államháztartást a deficizitektől. Ezzel a rendszerrel, amely kedvezően időkre bizonyos tartalékokat hagyott fenn, nem volna helyes szakítani.

A fogyasztási és italadónál Gyurkovics György ezuttal is megsürgeti a kizárólagos italmérési jognak Horvátországban való megszüntetését s megjegyzi, hogy egyes városok, a törvény szerint őket a jogbérletekből megillető visszatérítéseket késedelmesen kapják meg.

Kossuth Ferencz reméli, hogy a miniszter mindent elkövet arra, hogy a fogyasztási adók elvégre meg legyenek nyerhetők a fogyasztó terület számára.

Gróf Andrássy Sándor különösen a felvidéki lakosság szempontjából kívánatosnak tartaná, hogy a nép *olcsóbban juthasson a sörhez*, ami a kívánatos csökkenésére is befolyással lenne.

Lukács László miniszter a felhozottakra azt válaszolja, hogy a kizárólagos jognak Horvátországban való megszüntetésére nézve hosszabb idő óta folynak a tárgyalások. Már ismételtlen kijelentette, hogy mielőtt a kiegyezés Ausztriával megtörténik, ezt a kérdést is rendezni fogják. Addig is adminisztratív uton intézkedett az iránt, hogy a felmondott jogok kizárólagos alapon való értékesítése kerültesék. Ötszáz községben történt felmondás s azok tulajdonos részében tényleg más módon történt az értékesítés. Ami a jogbérletekből származó többletekből való részesedés kérdését illeti, megjegyzi a szülő, hogy mielőtt a községi szolgáltatásokra nézve megtörténik a megállapodás a magyar és a horvát kormányok között, ez a kérdés is megfelelő elintéztést fog nyerni. Kossuth kérdésére is megjegyzi szülő, hogy a kiegyezési megállapodásokban gondoskodva van arról, hogy a fogyasztási terület számára teljes mértékben biztosítatnak a fogyasztási adók. Azt, amit gróf Andrássy kíván, hogy a lakosság olcsó sörrel láttassék el, szülő is kívánatosnak tartaná, de erre igen kis mértékben van befolyása a kormánynak, ez főleg a termelési költségektől s egyéb tényezőktől függ.

Hogy pedig pop Pántó milyen elsőrangú elbeszélő volt, az csak a télen derült ki a megyei bálon. A hol is Fogh Péterné hasztalanul ragyogtatta haloványsárga selyemruháját és puha, tejszínű vállait. Az uriaszonyok összeránczolták szemhéjukat, úgy mustráltak a szép Rózát, de kitérték előle. A tiszteletbeli aljegyzők pedig egy csomóba álltak a női ruhatár ajtaja előtt és kaján szöveget váltottak egymással:

— Valahogy ne merjen valaki tánczolni vele!

— No, még az kellene...

— Már rácz pap szeretője is volt neki...

Rettenetes! Az már csakugyan az utolsó stáció volt, a rácz pap. A rácz pap olyannak élt a vármegye szemében, amilyen körülbelül nyolczvan esztendő előtt volt a rácz pap, amikor még minden nehézség nélkül dugták reverendálya a parasztfiukat és a katekizmuson kívül nem tanítottak nekik egyebet, csak egy második tárgyat: „A presbíterek kötelezettségeiről.” (Pantaleon atyának, úgy látszik, ezt már nem tanították.) A rácz pap ennél fogva utolsó volt a sorban; az ulánus kapitány, a tisztartó, a kadét, az esküdt után legvégül

A bélyeg-bevételnél Fenyvessy Ferencz tulajmagasnak s leszállítandónak tartja a hírlapok hirdetési bélyegét, vagy legalább megszüntetendő lenne az az anomália, hogy Ausztriában a mi lapjainktól bélyeget szednek, nálunk pedig az osztrák lapoktól nem.

Lukács László miniszter azt válaszolja, hogy a hírlapbélyegre nézve tárgyalás van folyamatban Ausztriával s reméli, hogy nemsokára megállapodásra is jutnak. A hírlapbélyeg leszállítását vagy eltörlését nem tartaná indokoltnak.

Matlekovics Sándor felemlíti, hogy sok panasz merül fel a miatt, hogy hatóságok és oly vállalatok, mint az államvasutak, a hozzájuk üzleti dologban forduló felektől bélyeget követelnek. — Lukács László miniszter utal arra, hogy ez a kérdés kormányrendelettel tisztázva van s hogy ez ügyben a közigazgatási híroság döntvényét fogják provokálni.

A dohányjövédéknél Papp Géza kéri a minisztert, hogy a termelési engedélyek kiadásánál lehetőleg figyelemmel legyen a kisgazdákra. — Kossuth Ferencz a dohánytermelésnek akként való irányítását óhajtáná, hogy ne legyünk kénytelenek oly sok külföldi dohányt behozni. — Gróf Andrássy Sándor is kívánatosnak tartja, hogy a hazai termelés minősége fejlesszék. — Fenyvessy Ferencz a gyufamonopólium ügyében intéz kérdést a miniszterhez. — Lukács László miniszter a sok kérdésre azt válaszolja, hogy a kormány szem előtt tartja a kistermelők érdekeit; kitűnik ez a termelési statisztikából, mely szerint az egy holdig termelők száma 3372, az öt holdig termelőkké 3562, míg a nagytermelők száma csak 265. A külföldi nagy behozatal oka az, hogy a közönség izlése oly dohányfajok felé hajlik, amelyek nálunk nem termelhetők.

A kormány azonban törekszik arra, hogy ezekkel vegyesen a hazai dohány is felhasználtsék s nagy gondot fordít a hazai termelés minőségének fokozására és nevezetesen arra is, hogy a pipadohány finomabb minőségben állítsák elő. A gyufamonopólium ügyét tanulmányoztatta a kormány, de az eredmények nem mutatkoztak kedvezőknek s ennélfogva a kormány ez ügyvel *most nem foglalkozik.*

A bányagazgatóságok tételénél Neményi Ambrus előadó kérdést intéz a pénzügyminiszterhez aziránt, milyen stádiumban van az új bányatörvény kidolgozása, melyet a szakkörök évtizedek óta úgyszólván nap-nap után sürgetnek és van-e kilátás arra, hogy az új törvényjavaslat közeli időben a törvényhozás elé kerüljön?

következett a rácz pap. Még a zongoramester is megelőzte. Borzasztóan lesújtó volt az a mondas:

— Már rácz pap szeretője is volt neki...

Annyira, hogy erre a rettentő vádra még a lusta Fogh Péter is megmozdult és elfehéredett. A garderober ajtajából odafurakodott a tiszteletbeli aljegyzők közé és reszketve kérdezte:

— Kiről beszéltek? Kinek volt rácz pap szeretője?

Az aljegyzők hűledeztek.

— Micsoda rácz papról beszélsz? — mondták neki... Nem szólt itt senki sem, öreg, rosszul hallottál, öreg...

Fogh Péter ur odébb állt, nem merte tovább nyomozni a dolgot. A pirosbársonypadról különben is már fölkelte a felesége és magára vetvén arany színű shawlját, kereste az urát; megunt a petrezselyemáruást szegény. A szeme könnyes volt és lángvörös volt az arcza; nem is mondott az urának egy szót sem, csak összenéztek és értették egymást, mint a szerelmes párok. Már az országuton hajtattak aztán, mikor megszólalt a férj, a lusta Fogh Péter:

— No, édes fiam, most már te is kiülhetsz

Lukács László miniszter azt válaszolja, hogy a kőszén kérdése megakadályozta a már régebben készült bányatörvényjavaslat benyújtását. A kérdés első sorban az igazságügyminisztert illeti, a ki hajlandó is volt arra, hogy az ügy újból elővételtség, azonban egyéb fontos dolgok ebben megakadályozták. A kérdést oly fontosnak tartja, hogy nem ellenzi, hogy a bizottság jelentésében felhívja a kormányt, hogy ez ügyet lehetőleg minél előbb megoldás elé juttassa.

Az állami vasműveknél Neményi Ambrus kéri, mi a viszonya az állami vasműveknek a vaskartellhez? Kéri továbbá, mit szándékozik az állam tenni a deficites vasművekkel? Ugy hallatszik, hogy ezeknek eladása volna tervben, de akkor talán nem kellene új befektetéseket tenni, melyek a lebonyolítást és eladást csak nehezítik. Farbaký István azt tartja, elérkezett annak ideje, a midőn már nem okvetlenül szükséges, hogy az állam maga foglalozzék ez iparággal. Ha megfelelő alkalom kínálkoznék, jól tenné az állam, ha ezeken a vállalatokon tudna s a bennök fekvő nagy tőkét oly iparágak fejlesztésére használna föl, amelyekből nagy a behozatal az országba. — Matlekovics Sándor azt tartja, hogy hibát követett volna el a kormány, ha a vaskartellbe nem ment volna el, amely esetben az osztrák vasipar konkurrencziája igen nehéz helyzetbe juttatta volna a hazai magánvasipart.

Lukács László miniszter igazat ad Matlekovicsnak azzal a megjegyzéssel, hogy a magyar államkincstárnak közvetlenül semmi köze nincs a kartellhez. Új beruházásokat a vasművek közül csakis a vajdahunyadinál terveznek. A kincstári vasművek azáltal, hogy az állam kezében vannak, alkalmas eszközök annak megakadályozására, hogy a vasipar monopóliummá váljék.

Az átmeneti kiadásoknál Farbaký István kérdésére Lukács miniszter azt válaszolja, hogy eddig még csak egy helyen, Máramarosban mutatkoznak oly jelenségek, melyek szerint nincs kizárva, hogy jelentékenyebb petroleumot mennyiség lesz található. Szó a petroleum nyerésére irányuló kísérleteket hajlandó támogatásban részesíteni.

A tárcza költségvetésének egyes tételeit ezután minden változtatás nélkül megszavazták.

Az állam és az egyház.

Samassa József egri érsek, a pásztorlevelek *Wlassicsa*, ismét kiadott egy főpásztori admoníciót egyházmegyéjének papságához, annak újévi jókívánatait viszonzandó.

Ez érdekes pásztorlevél eszmei magyarázat az egyházi és világi hatalom barátságos összetar-

hozám az ambitusra. Igaza volt neki, a jámbor férjnek. Mert azóta a folyammérnökség rég szabályoztatta a kis Pacs-ért, azóta négy vicználist építettek a Tisza-Duna között és azóta makadám ut van ott, ahol valaha a fényes svalizserek patkányoma látszott: de azóta sem diszkvalifikáltak úgy asszonyt, mint ahogy akkor diszkvalifikáltak Fogh Péternét a vármegyében. Fogh Péterné meghalt a társaságnak és nem használt semmit sem, hogy a lusta Fogh Péter még egyszer megmozdult és azt írta Pantaleonnak:

— Ha még beteszed hozzám a lábaid, úgy kilöklek, hogy meg sem állsz a trieszti ezüst gyertyatartóig!

Ugy emlékszem, hogy tíz év előtt, mikor még élt Fogh Péterné, úgy emlékszem, hogy akkor már megint mindnyájan kezét csókolunk a szép özvegy matrónának. Ugy emlékszem, hogy Pantaleon atya is akkor már püspök volt valahol a Bánságban vagy Szirmíában. Hja, püspök, az már egészen más!... Ugy emlékszem, hogy ez a személyi változás a szép Fogh Péternét egészen rehabilitálta... Ugy emlékszem, hogy ez volt az igazi botrány.

Papp Dániel.

tása, az állam és egyház egyetértő szövetségének megóvása és fentartása képezi.

Erre az üdvös törekvésre inti, buzdítja lelkes szavakkal papságát az ékeztollu érsek.

„Kik a valódi közüdvért hevülünk, főtörekvésünk legyen mindnyájunknak, hogy az elharapódzó téves eszméket, melyekből összes bajaink forrása ered, hűveinktől elhárítsuk, s az eltévedetteket a józan belátás útjára visszatartsuk. Az igazság és jogtisztelet uralmáért küzdve, Isten dicsőségének, az egyház szabadságának és jogainak s a társadalom nyugalalmának teszünk üdvös szolgálatot. Emennek pedig jobb és erősebb biztosítéka nincs, mint az egyházi s világi hatalom barátságos összetartása. És azért az egyház állandó törekvése ez egyetértő szövetség megóvására és fentartására irányult.

Mert, jóllehet az egyház a világi hatalom elengedhetetlen magatartása dacára is mindenkorra s megingatlan szilárdsággal fennállana; de kétségtelen, hogy ily viszony mind az egyház helyzetére, mind különösen magára az államra csak hátrányos lehet.

Hisz midőn a népek érzelmeikben felzaklatva s az elkapatott szellemek zürzavarában az emberi tekintélyt, emberi dolgokban is, már oly kevéssé tisztelik; midőn az alapelveket sem véve ki, bizonytalanná tétetik minden: az egyház az, mely mint a hajdani bárka, ez áradatokkal küzdve, a népek üdvét meghozza, ha anyai tekintélyét elismerik s azon igazságokat, melyek a hajótörésből egyedül menthetnek ki, tőle elfogadják, megtanulják.

Majd visszatérvén mult heti pásztorleveleink témájára, mely a szocialista izgatások ellen mennydörgött, a vagyonkülönbségből eredő osztálygyűlölség fölött elmélkedik.

„Ez igazságok intelmét megfigyelve, azokból üdvös okulást merítve pedig, mindazok, kiket a Gondviselés földi javakkal megáldott, ne szünjenek meg soha szűkülő embertársaikat buzgón gyámolítani. Vegyék jól fontolóra, vegyék szívökre Jézus Krisztus mondását: „amit egynek ezen legkisebb atyámfiai közül cselekedtetek, nekem cselekedtetek”; és hogy méltók lehessenek „a mennyei atya áldottjai” közé számíttatni, szolgálják szerény igyekezettel Krisztus emez atyáfiát, igaz szeretettel szeressék, segítők munkájokkal, vagyonukkal gyámolítsák őket; az ő viszoni jóindulatukat, bizalmukat megnyerve maguknak.

Mert amiképp a könyörtelen felluvalkodás a gazdagok szívét megkeményítve s bezárva, az osztálygyűlölségnek ma oly rémesen fenyegető részeit felszítja: úgy Krisztus szelleme, ha szeretetével a lelkeket áthatja, eloldézi, hogy a gazdag és szegény összetalálkoznak, „mert az Ur alkotta mindakettőt.” És akkor a béke, az egyetértés, a zavartalan biztonság reménye újra él. Akkor majd a szegények, s kik a földi javak örökségéből való kizártságuk miatt zugolódnak, megértik, hogy a javak kimeríthetetlen bősége, s mint egy szent örökség rejlik a keresztény szeretetben; mely mind a letűnt századokban annyi s oly nagy jótéteményekkel halmozta el őket, mind a jelenben is egyedül enyhíthet nyomorukon, könnyíthet helyzetükön.

Vajha e szeretett testvérek most is, újból, belátnak, mily bölcs és szent mindenben a Gondviselés munkája; s mily hiuk a némi, mulékony boldogsággal kecsegtető reményeik; — kárhuzatosak és szűkségek szertefoszlók mind az ábrándképek és a velők üzőtt gonosz játékok; miknek más eredménye nem lehet, mint az általános összeroskadásban bajaink megsokasodása.

Mert a társadalomnak ugyanaz az Isten a megalkotója, ki „egyből alkotta az egész emberi nemet, hogy az egész föld színén lakják;” „s a kicsinyt és nagyot teremtette;” és az emberek közti osztályok különböző fokozatát ő állapította meg.

Meg kell azért hajolni az ő legmagasabb akarata előtt, akár midőn az idegen vagyon utáni bűnös vágyakot st vagy annak jogtalan eltulajdonítását tilalmazza, akár midőn üdvünk íránt mindenkor jószágos atyai gondja és rendelkezése szerinti a szegénységet juttatja osztályrésztünkül, melyet ő maga megnevesített és megszentelt, azt választván ő is magának: „és gazdag lévén, mi érettünk szegénynek lett.”

ORSZÁGGYÜLÉS.

A második provizóriumot harmadik olvasásban is elfogadták.

Aztán megkezdődött annak a munkásjavaslatnak részletes tárgyalása, amelyet Sima Ferencz (igérete szerint) meg fog obsztruálni. S a jó szándékát nagyon hamar kimutatta, mert már a czímmel olyan tónusban kezdett a vitába, hogy az elnöklő Láng Lajos kénytelen volt rendreutasítani. Később minden szakaszról talált valamelyes okot, hogy határozati javaslatot nyujtsen be, vagy legalább valami általános kifogást emeljen a szakasz rendelkezései ellen.

És mégis, csodák csodája — a tisztelt Ház ebben a mai ülésben huszonnégy szakaszszal, tehát a javaslat jó negyedével, tudott végezni.

Az a konferencia tette ezt, mely tegnap a földmivelési miniszteriumban foglalkozott a javaslat részleteivel. Annak a konferenciának megállapodásai értelmében ma Örley Kálmán, Kristóffy József és Végh Artur egész sor olyan módosítást nyujtott be, amely, általános megnyugvásra, enyhít a javaslat szigorú rendelkezéseiben. És Sima Ferencz szinte zavarral látta, hogy amiből ő csupa gravament szeretett volna kovácsolni: Örley, Kristóffy és Végh sorra szedik ki a javaslat méregfogait. Az egész Ház örömmel járult az enyhítésekhez és Sima sem tehetett egyebet, mint hogy meghozta a legnagyobb áldozatot, amely tőle telik: lemondott az obstrukciós szándékról.

Ilyenformán nagyon valószínű, hogy a tisztelt Ház két-három nap alatt az egész nagy javaslatot elintézheti és berekesztheti az ülészakot, hogy aztán a törvényhozás valahára belejusson a rendes kerékvágásba . . .

A képviselőház ülése.

Nagyon csekély érdeklődés mellett kezdődik az ülés. A karzatok is üresek s ez a körülmény azt a hitet kelti a szélsőbalon, hogy a rendőrség, a szocialistákra való tekintettel, megint mustrát tart a karzatra iparkodók fölött. Pedig az egész parlament környékén alig van több rendőr, mint más napokon. De egyáltalán semmiféle közönség sem mutatkozott. Ugyilátszik, hogy az obstrukciós hadjárat megszűntével egyelőre a közönség érdeke is megcsappant. Sőt maguk a törvényhozók is nagyon gyér számmal jelentek meg.

Az elnöki széklet ma Láng Lajos foglalta el. Bejelentése nem volt. Újabb bejegyzés az interpellációs könyvbe nem történt. Így aztán nyomban áttérhettek a napirendre.

A második provizórium.

A Ház harmadik olvasásban is megszavazta a második provizóriumra vonatkozó javaslatot.

Ennélfogva most már alkotmányos tárgyalás végett a főrendiházhoz küldik át.

A munkásjavaslat.

Következett a munkások és munkaadók közti jogviszony szabályozásáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása.

A czímmel mindjárt fölemelkedett Sima Ferencz, hogy az általános vitában ellene intézett támadásokra feleljen. Az Ivánka Oszkár támadását még nyugodtan nézte; de Rohonczy Gedeon azt mondta róla, hogy ő nem számít. Hát milyen jogon taksálja? Egyébként Rohonczy is alig számít máshol, mint a — kártyasztalnál.

Láng elnök: Ezért a kifejezésért a képviselő urat rendreutasítom.

Biró Lajos: Nagyon helyes.

Sima Ferencz: Nagyon csinos. Mikor Rohonczy ur engem taksált: akkor önök nem háborgtak.

Láng elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy ha még egyszer alkalmat ad a rendreutasításra, megvonom öntől a szót,

Sima Ferencz ezután azt fejtegette, hogy a javaslatból csak osztályparlament csinálhat törvényt. Módosítást ajánlott, mely szerint a javaslatnak ez legyen a czíme: Törvény az aratási munkálatokról. A többség ezt a módosítást elvetette.

Az 1. §-nál Kristóffy József azt kívánta, hogy az apró mezőgazdasági munkákkal foglalkozó munkásokat mentse föl az igazolvány kiváltásának kötelezettsége alól; Szalay Károly azt követelte, hogy csak annak kelljen igazolványt váltani, aki írásbellel szerződik. Sima Ferencz semmiféle igazolványt nem lát szükségesnek. Darányi Ignác miniszter azonban csak azt a módosítást fogadta el, hogy csak a hivatásos és állandóan foglalkozó napszámoknak kelljen igazolványt váltani.

A többség is ilyen értelemben határozott.

A 2. §-nál, amely kimondja, hogy az igazolványt a munkás lakóhelyének előljárósága állítja ki s kiállítását senkitől nem tagadhajta meg, felszólalt először Rakovszky István, aki annak az elüljáróságnak megbüntetését kívánja, aki az igazolvány haldéktalan kiadását megtagadná. A büntető megtorlást majd az 58. §-nál fogja indítványozni; itt csak a haldéktalan szó fölvetését kérte. Sima Ferencz ezt pártolta. Darányi Ignác miniszter a végrehajtási rendeletben fog intézkedni, hogy minden munkásügyet soron kívül intézzenek el. Rakovszky erre visszavonta indítványát.

A 3. §-nál azt követelte Sima Ferencz, hogy az elveszett igazolványok másodlatának kiállításáért ne legyen szabad egy korona díjat szedni, ezért a szakasz törlését indítványozta. Ezt az elnök nem is bocsátotta szavazás alá, mert Sima nem adta be írásban a módosítását. Hasonló indítványt tett Sima a 6. §-nál is. Végh Artur itt azt óhajtott, hogy a megállapodás tárgyát a törvényhatóságok állapítsák meg. Szily Pongrácz előadó ezt elfogadta; — a többség is.

A 7. §. az iránt rendelkezik, hogy a csoportosan szegődött munkások egyetemlegesen kötelezettek. Sima Ferencz az egyetemleges szó helyett az egyenkint kifejezést kérte fölvenni. Darányi Ignác miniszter ezt nem fogadta el. A többség Sima módosítását ennél fogva elvetette.

Fontos módosítások.

Szily Pongrácz előadó kérte most a Házat, hogy a 9., 10. és 35. szakaszokat együtt tárgyalják.

A Ház ebbe beleegyezett és ekkor általános érdeklődés közben szólalt fel

Örley Kálmán, aki a következőket mondotta: Tisztelt Ház! A 9. §. intézkedései szerint, ha a munkaadó egyes területeket hozzátartozóival, családtagjaival vagy napszámokkal kíván learattatni, akkor az eredeti szerződésbe jó előre be kell venni, hogy a munkások melyik táblákat fogják munka alá venni. Ezen intézkedést én csak alig, vagy nagy kárral tartom keresztülvihetőnek. Mert ha most megállapított, hogy a munkások bizonyos táblákat fognak levágni, beállhat az az eset, hogy aratáskor ép azok a táblák jórészen nem fognak még akkorára beérni, mire a többi táblán a munkások bevégezték az aratást. Ezt én oly módon vélném kiegyenlítőnek, hogy az aratási szerződésben csak a termény nemé és bizonyos területmennyiség állapították meg úgy a munkások, mint a munkaadók részére, miért is a következő módosítást vagyok bátor előterjeszteni:

Módosítvány a 9. §-hoz.

A javaslat szövege törölendő s helyébe e szöveg veendő:

„Az aratási szerződésben a termények nemé a terület nagyságának hozzávetőleges megjelölésével mindenkor kitüntetendő.”

„Ha pedig a munkaadó gazdaságában az aratás egy részét hozzátartozóival, alkalmazottakkal, cselédjeivel vagy napszámokkal kívánja végeztetni, ezen körülmény a szerződésben, az ily módon learatandó termények nemének s a terület nagyságának hozzávetőleges megjelölésével szintén kitüntetendő.”

A 10. és 35. §§. foglalják magukban az egész javaslat legfontosabb intézkedéseit, mert ezekben a szakaszokban van letéve alapja azon nagy czólnak,

hogy lehetőleg alhárítassanak a munkaadók és munkások közti szírlódások és összefüggések és lehetőleg biztosítsák, hogy a becsületes munkás fáradságos munkája tisztességes bérét megkapja és lehetőleg biztosítsák a munkaadó is a jogtalan, túlcsigázott követelésekkel, zsarolásokkal szemben. Ép azért szükségesnek látom, hogy ezen szakasz úgy szövegeztessék, hogy ellentétes magyarázatokra alapot ne nyújtson.

A 10. §. jelen szövegezésében teljes jóhiszeműség mellett is értelmezhető ellentétesen, különösen utóbbi sorai azon következtetést engedik meg, hogy ha a munkások már kijelentették is, hogy ők bizonyos hányadrész szerint kívánják az aratási munkát végezni, midőn azután később meggyőződnek arról, hogy ez a hányadrész nem fogja megütni azt a terménymennyiséget, amelyet a szerződés egy másik pontjában kikötöttek ugyan, de már elmellőzték, újabb alkut kezdeményezhetnek és követelhetik, hogy a gazda ezt a hiányzó részt a hányadhoz sajátjából is tartozzék megfizetni.

Én ezt veszedelmesnek és károsnak találom, mert mindig meg-megújuló alkura, újabb összefüggésekre nyújthat támpontot, a munkát is késlelteti és mindkét félre hátrányos. Ezért a törvényt úgy kívánám szövegezni, amint annak intenciója is volt — hogy a munkások, ha egyszer kimondták, hogy a szerződésnek ezen és ezen pontja szerint kívánják megkapni munkabérüket, ez további alku tárgya ne legyen. Ugyanezen szakasznak egy további intézkedése azt mondja, hogy ha a munkások hányadrész szerint kötelezik magukat az aratásra, akkor egyszersmind egy bizonyos mennyiség is kikötendő a szerződésben, melyért tartoznak a területet learatni és ezen terménymennyiség, minőség és súly szerint állapítandó meg. Ezt szintén kivihetetlennek, vagy csak nagy kárral kivihetőnek tartom, mert mint méltóztatik tudni, az aratási szerződés megkötése idejében, ha bármelyik gazda megpróbálná, hogy 74—75 kilogrammos buzát kötelezzen a szerződésben munkásának, nincs az a munkás, aki ezt elfogadná, 78—79 kilóst követelne, pedig nálunk előfordul, mint az idén is, hogy csak 73 kilós buza termett.

Ha azután a gazda nem tud saját terméséből olyan buzát adni, amilyenre a bérszerződésben kötelezte volt, mi következik ebből? Bekövetkezhetik az, hogy talán nagyon messze vármegyébe kell mennie beszerezni az arató részére szükséges buzamennyiséget. Erre idő kell, de idő kell arra is, hogy a cséplést várja meg, hogy az új buza meglegyen, idő kell az odaszállításra, azt pedig méltóztatik tudni, hogy a munkás, ha befejezte munkáját, csak akkor megy tovább, ha keresetét is magával viszi, a munkás nem várhat ott két-három hétig. (Ugy van!) Tehát erre nézve is a következő módosítást vagyok bátor betérjeszteni.

Módosítvány a 10-ik §-hoz.

A 10-ik §. első bekezdése helyett következő szöveg tétessék:

„Ha az aratási, hordási, cséplési, nyomtatási munkabért a szerződő felek a remélt termés bizonyos hányadrészében állapítják meg, akkor a szerződésben a munkabér vaglyagosan a munkaadó azon évi termése átlagos minőségének megfelelően, a termény bizonyos súly szerinti mennyiségében vagy pedig készpénzben is megállapítandó. (35 §.) (Élénk helyeslés.)

A 35. §. azon intézkedését, hogy a munkások a munka helyén való megjelenésük után azonnal, vagy rövid idő alatt legyenek kötelesek kijelenteni azon elhatározásukat, hogy munkájuk bérét a szerződésnek melyik pontja szerint kívánják megkapni, olyképen kívánom módosítani, hogy azt nem előzetesen, hanem csak a munka teljes befejeztével legyenek kötelesek és jogosultak bejelenteni. Ezen módosítást tartom főképpen és kiválóképpen a munkások érdekében levőnek, de egyszersmind a gazdaközönség érdekében levőnek is, mert méltóztatik megmondolni, az a munkás megállapítja, hogy hányadrész szerint kívánja a munkabért megkapni, s azután meglehet, hogy a munka folyama alatt 3—4 napon át, meleg eső után a forró nap megrontja a termést, vagy ha egy nagy jégverés

jön s akkor azt kívánja a munkástól, hogy ha már kijelentette a magad követelését, vágd le ezt a táblát is, tehát majdnem semmiért dolgozzék, ezt lehetetlen kívánni s arra sem zsandár, sem katonakerő nem fogja kényszeríthetni, hogy ingyen dolgozzék. (Élénk helyeslés.) Azért ezt a szakaszt is a következő módosítással méltóztatassék elfogadni, úgy, hogy a 35. szakasza következőképp szólna (olvassa):

„Módosítvány a 35. §-hoz.”

A 35. §. szövege mellőzendő s helyébe ez a szöveg veendő fel:

„Ha az aratási, hordási, nyomtatási, cséplési munkabér a termés hányadrészében és a 10. §. értelmében vaglyagosan a termény bizonyos súly szerinti mennyiségében állapított meg s a munkások munkabérüket nem a termés hányadrészében kívánják megfizettetni, ebbeli elhatározásukat az illető munka befejeztével jogosultak és kötelesek a munkaadónak tudomására adni.

„Amennyiben pedig a szerződésben a munkabér a termés hányadrészében állapított meg, azon esetben, ha a szerződés erre nézve más kikötést nem tartalmaz, a munkabér fizetésének módja tekintetében a munkások elhatározásukat szintén az illető munka befejeztével jogosultak és kötelesek a munkaadóval közölni.

„A munkások azt, hogy a munkabér az illető munka egy része után a termés hányadrészében, más része után pedig a termény bizonyos mennyiségében, illetve készpénzben fizetessék ki, nem követelhetik s általában az illető munka után a fizetésnek csak egy módját választhatják s a munkaadóval közölt elhatározásukat meg nem másíthatják. Ha a munkások egyértelműleg megállapodni nem tudnak, az együtt szerződött munkások többsége, szavazat-egyenlőség esetén pedig sorshuzás dönt.

„Ha a munkaadó a hordást az aratási munka folyama alatt kívánja megkezdeni, — a részkijelölés szokott módon eszközölnöd. A részkijelölés a munkásoknak azt a jogát, hogy a vaglyagosan megállapított munkabér fizetésének módja tekintetében az illető munka befejeztével nyilatkozhatnak, nem érinti. Ha a munkások megbízottja a részléshez meg nem jelen, a részlést a munkaadó maga foganatosíthatja.”

Kérem módosítványom elfogadását. (Helyeslés.)

Sima Ferencz is pártolja ezt a módosítást s csak azt szerette volna még biztosítani, hogy amely munkás nincs megelégedve az élelmezéssel, azonnal követelhesse annak pénzértékét.

Darányi Ignác földmivelségi miniszter a Sima pótló-módosítását már nem teheté magáévá, de Örley Kálmán indítványait annál szívesebben ajánlotta elfogadásra, mert azok megfelelnek az általános vitában kidomborodott közóhajtásnak s a javaslat rendelkezéseiben is jelentékenyen lendítenek.

A Ház tehát a szakaszt Örley módosításaival fogadta el.

A vita folytatása.

A tanácskozás azontul megint csöndesebben haladt.

A 12. szakasz végére Sima Ferencz azt kívánta tenni, hogy a munkások ingatlanaira tett bekelezéseket a teleknyvi hatóság, ha tőrésre került a sor, 30 nap alatt tartozik azt törölni.

A Ház ezt a módosítást nem fogadta el.

A 13. szakasznál báró Harkányi János törölni kívánta a paragrafusnak azt az intézkedését, mely a felek együttes jelenlétét teszi kötelezővé.

A Ház ezt a javaslatot elfogadta.

Kristóffy József arra kérte ezután a Házat, hogy a 14. és 75. szakaszokat együtt tárgyalják. A Ház ezt elhatározta s Kristóffy kifejtette, hogy a 75. szakaszban föl kívánja menteni a munkásokat a munkásigazolvány kötelező megváltása alul, ha ez esetleg izgatás anyagául szolgálhatna; ennek folytán módosítani kívánja a 14. szakaszt. Szalay Károly azt tartja, hogy Kristóffy módosítása inkább való a 17. szakaszhoz. Darányi Ignác földmivelségi miniszter azonban helyesebbnek véli akként módosítani a szakaszokat, mint azt Kristóffy kívánta.

A Ház így is változtatott a szakaszon.

A 15. szakasznál Makfalvy Géza azt indit-

ványozta, hogy a községi jegyzők a szerződési okirat megmagyarázásáért és hitelesítéséért, ha 25-nél kisebb a munkások száma, egy koronát, ha 50-nél kisebb, két koronát, ha az 50-et meghaladja, három koronát szedhessen. Darányi miniszter ezt az indítványt magáévá tette. A Ház is.

Az elnök ekkor öt perczre felfüggeszti az ülést.

A szünet után Szily Pongrácz előadó a 16. szakasznál stílus módosítást ajánlott. Hentaller Lajos azt kívánta, hogy ha a szerződés törvénybe ütköző pontokat tartalmaz, akkor az utasítsassék vissza a hatóság részéről. Szily Pongrácz azonban ehelyett helyesebbnek vélte, ha a jegyzőt az új szerződésnél való közreműködéstől tiltanák el.

A Ház az előadói módosítást fogadta el.

A 17. szakaszt báró Harkányi János stílus módosításával fogadták el, mely módosítás azt célozza, hogy a munkabér-szerződéseket kivételesen egyes járásokban sem szükség az eljárásságok előtt megkötni. Sima Ferencz ellenezte a módosítást, de Darányi miniszter hozzájárulása után a többség elfogadta.

A 18. szakaszt az előadó stílus módosításával fogadták el.

Aztán a 22. szakaszig nem volt vita.

Végh Arthur a 22. szakasznál, mely a szerződés felbontásának eseteiről szól, azt indítványozza, hogy erre okul ne szolgálhasson az, hogy a munkás munkaadóját sértette, vagy hogy ellene büntető eljárás van folyamatban. A tetteg való bántalmazás is csak akkor fogadható el bontó okul, ha a gazda testi épségét vagy életét veszélyezteti. Sima Ferencz törést ajánlott a szakaszban. Visontai Soma a tetteg való bántalmazást bontó okul kívánta a törvénybe iktatni az esetben is, ha a munkaadót ez becsületében sérti, vagy testi épsége, élete ellen irányuló büntetendő cselekményt elkövet vagy megkísérel. Pichler Győző azt kívánta, hogy ne minden fölügyeletre jogosult személy ellen elkövetett sértés legyen bontó okul, hanem csak az, melyet a gazda ellen követnek el. Makfalvy Géza Visontainak azt a módosítását, mely a becsületet sértő tetteges bántalmazást bontó okul veszi, nem fogadta el. Darányi Ignác miniszter Sima törlesztését nem helyeselte. Végh Arthur módosítását egészben, Visontaiét pedig részben fogadta el. Visontai Soma módosításának azt a részét, melyet sem a miniszter, sem Makfalvy nem helyeselt, visszavonta.

A Ház azokat a módosításokat fogadta el, melyeket a miniszter magáévá tett.

A 24. szakasznál Győry Elek azt kívánta, hogy a paragrafus rendelkezése változtattassék meg akként, hogy a megszoigált munkabért a munkás ne veszíthesse el, hanem az esetleges károk megtérítésére letétbe helyezendő s a fönmaradó összeget kapja meg a munkás.

Darányi miniszter, valamint a Ház is elfogadta e módosítást.

Az elnök a vita folytatását a hétfői ülésre halasztotta.

Psik Lajos jelentette végül, hogy Széchenyi Tivadar muraszombati megbízólevelét az állandó igazoló-bizottság rendben találta.

Ezzel az ülés bevégeződött.

KÜLFÖLD.

Milán király főparancsnoksága. Belgrádból táviratozzák: Milán királynak a hadsereg főparancsnokává történt kinevezését tiszti körökben, ahol Milán iránt mindig nagy ragaszkodást tanúsítottak, megelégedéssel üdvözölték. A főparancsnok a görög-keletiek újéven, miután az előtte való napon tér vissza erdélyi vadászatairól, fogadja a belgrádi helyőrség elsőkelőbb tisztjeit, akikhez majd beszédet intéz. Azt a véleményt, hogy Milán királyi belpolitikai okokból neveztek volna ki elsőkelő állásába, megczáfolják. Általában tagadják, hogy a hadseregben antidinasztikus mozgalmak vehetők észre. A főparancsnoki állás szervezése kizárólag katonai okokból történt és hogy arra Milán királyt neveztek ki, az már bizonyos mértékben a rangfokozat miatt is történt. Különös pénzügyi előnyökkel sem jár ez az állás és az erre vonatkozó híreket is teljesen alaptalanoknak mondja a félhivatalos belgrádi hír.

Dreyfus-Esterházy.

Ebben a szenzációs ügyben a legközelebbi napokban mégis csak beáll az a nevezetes fordulat, amelyre az érdeklődő nagy közönség immár hónapok óta hasztalan várakozik. Ez a fordulat a Walsin-Esterházynek e hónap 10-én tartandó kihallgatása után következhet be, vagy pedig megtörténhetik az is, hogy e napon végső izzó a Dreyfus ártatlanságában vetett reménység és az egész ügy Esterházynek esetleges felmentésével végleg elalszik.

Annyi bizonyos, hogy a Saussier tábornok által informált kormány erősen bizik Esterházy felmentésében, s épen azért tüzte ki a tárgyalás napját január 10-ére, mert az a határozott véleménye, hogy e tárgyalás csak egy napig tarthat és másnap, amikor a kamara ülést tart, már jelentést lehet a kamrának a befejezett ügyről. A sajtóban azonban azt hiszik, hogy a tárgyalás a hosszas tanukihallgatások miatt négy napig is eltarthat.

Jellemző, hogy nemcsak az antiszemita lapok, hanem a vezelő-katonai körök szócsövei is, mint a L'Echo de Paris és a Le Soir következetesen azt kívánják a leghatározottabban, hogy tilkos legyen a per tárgyalása. Az előbbi lap már fel is említi, hogy a kormánybiztosnak beosztott Hervieu őrnagy a teljesen titkos tárgyalást fogja ajánlani és valószínű, hogy a bíróság ezt a javaslatot el is fogadja. Hogy mily magasra lobbant a fajgyűlölet szenvedélye, bizonyítja az is, hogy azok a lapok, amelyek eddig mindig a szabadelvűséget hirdették s az igazság szóvivői voltak, most mindannyian azt kívánják, hogy a tárgyalás ne legyen nyilvános. S a szenvedélyes, kegyetlen hajsza élén Rochefort, a régi kommunista áll, aki eddig mindenkor a legszigorubb ellensége volt a zárt ajtók mellett megtartott tárgyalásoknak. Most természetesen ádáz antiszemizmusa kerekedett felül. Ezek ellenében a Le Rappel, a L'Aurore, a Le Siècle, Le Petit Parisien és a Le XIX. Siècle emelik fel csupán a jog és igazság nevében szavukat a nyilvános tárgyalás mellett. Csak ezek mernek még nyíltan állást foglalni.

Másrésről az is bizonyos, hogy a Dreyfus dolgot nem temetik el abban az esetben, ha a titkos tárgyalás az Esterházy tárgyalásán is folytatják. A tilkos tárgyalás csak még inkább felingerli a közvéleményt és itt a Scheurer-Kestner ellenségei és barátai egyaránt tekintetbe jönnek, mert ezek is világosan akarnak látni ebben az odios ügyben. Még csak az a kérdés, hogy Dreyfus Mathieu és Dreyfus többi rokonai tudnak-e újabb bizonyítékokat is felhozni Esterházy ellen. Mert ezt már általánosan rebesgetik.

A párisi lapok ma újból hasábkon tárgyalják a Dreyfus ügyet. Az Echo de Paris szerint flagrans bizonyítékok vannak a periratokban Dreyfus ellen.

A törvényszék most a vádirat nyilvánosságra hozásával foglalkozik, a katonai parancsnoknak viszont az a szándéka, hogy *anket* hív össze.

Esterházy szabadlábban jelenik meg a haditörvényszék előtt és nehogy tüntetések forduljanak elő, Esterházy már vasárnap a törvényszék épületébe megy, ott *tölti az éjszakát* és ott marad a per befejezéséig. A terembe egy magasabb rangú tiszt kíséri és mellette foglal helyet.

A Petit Journal szerint a perben egy *eddig ismeretlen hölgy* fog szerepelni, aki már juliusban levelet kapott egy barátjától, amely levélben előre jelzi a Dreyfus-szindikátus összes műveleteit. A vizsgálóbíró nagy súlyt fektet e hölgy megjelenésére.

Ezékkel szemben *Clemenceau* az Auroreban közli, hogy a párisi tőzsde egy coulissierje Raveri őrnagyhoz levelet írt, hogy hajlandó Esterházy tőzsedolgoiról vallomást tenni. A coulissier, aki összeköttetésben állott volt Esterházyval, a vizsgáló bírótól választ sem kapott.

Picard ez edes panaszt emelt, hogy névére táviratokat hamisítottak, e táviratoknak az lett volna a céljuk, hogy bebizonyítsák Picard érintkezését a Dreyfus-családdal. Az Esperance aláírással ellátott táviratokról *Trarieux* is szól levelében. *Clemenceau* azt állítja, hogy a táviratok egyikét egy *rendőrtisztviselő* hamisította. Picard bizonyára a többi táviratok szerzőit is

ismeri. Zárt ajtók mögött, ugymond *Clemenceau*, sohasem tudják meg, kik Esterházy védelmezői. A vizsgálóbíró nem kutatta őket, nem volt rájuk kíváncsi. *Clemenceau* azt hiszi, hogy *Picard*nak a távirathamisítók ellen indított pere az Esterházy-affer minden mesterkedésére világot fog vetni. Hiszen alig vezettek vizsgálatot Esterházy ellen, aki még az ulánus-levelek után sem vesztette el pártfogóit. Természetes! Hiszen egy Esterházyval, aki valaha pápai katona volt, s aki azt sem mondja meg, hol született, nem lehet úgy elbánni, mint egy zsidóval! Úzhetnek eltussoló igazságszolgáltatást; de annyi szikra van a hamu alatt, hogy daczára mindennek, végre mégis lángot fog vetni!

A Temps, mint Párisból táviratozzák, annak a házfelügyelőnek a levelét közli, ahol Walsin-Esterházy és kedvese laktak. E levél szerint az őrnagy kedvese október 28-án sürgősen kérte, hogy a bérleti szerződést az ő nevére írják át, mert Esterházy kijelentette, hogy öngyilkossá kell lennie, vagy minden áron el kell tűnnie. Ezt a házfelügyelőt, aki a tárgyalás legfontosabb tanuja, Otának hívják. Esterházy ugyanis utóbb is hozzá küldte a kedvesét, aki arra kérte, hogy senkinek se szóljon arról, hogy abban a házban lakott. A házfelügyelő azonban megtagadta a hallgatást.

A brüsszeli német követség, mint lapunknak táviratozzák, határozottan dementalja azt a hírt, hogy Dreyfus Schmettau katonai attachéval itt érintkezett. *Dreyfus sohasem volt Brüsszelben Esterházy ellenben volt Brüsszelben és mindig álnevet használt.* A közvélemény hangulata általában nagy fordulatot vett. Most a legtöbb lap a *tárgyalás nyilvánosságát követeli*, csak egy-két lap tart még erősen Esterházy mellett.

A Dreyfus-Esterházy-ügynek az alapját különben a *hamisítások valóságos láncolata* képezi. Ma ugyanis a Rappel és egy ujonnan megjelenő lap, a *Droits d'homme* s a hamis iratokból olyan részleteket közölnek, amelyek a Dreyfus-akták legtitkosabb rejtekeiből vannak merítve.

Igy a *Rappel* kiemeli, hogy a vezérkaral csak úgy lehetett elhitetni a Dreyfus-bűnöségét, hogy egy állítólag Dreyfus és Vilmos császár között történt levélváltást közöltek velük; *ezek a levelek azonban hamisítványok voltak és Esterházy manipulációjából származtak.*

Ez az oka annak, amiért az illetékes körök olyannyira ellene vannak a nyilvános tárgyalásnak.

A Dreyfus ellenségei azt is állították, hogy gróf Münsterből, a német nagykövettől okmányokat loptak el. Ez azonban *nem igaz*, mert ha tényleg loptak volna, úgy ez külügyi bonyodalmakra vezetett volna, ami azonban nem történt.

A főhiba az volt, hogy az irásszakértők határozottan Dreyfusnak tulajdonították a bordereau irását, aminek következtében Esterházynek nem is kellett meghamisítania a Vilmos császárhoz írt levelét, mert azt eo ipso Dreyfusnak tulajdonították a bordereauval való hasonlatossága miatt.

A közvélemény azt is hibáztatja, hogy a *bíróság tagjait is rosszul választották meg.* Így a bíróság elnöke alantasa az előbbi bíróság elnökének, akivel ellentétbe jutni bizonyára nem akar. A bíróságnak tagja azután egy *Ramel* nevű ezredes is, akinek a fivére klerikális képviselő s akinek a befolyása alatt áll.

Mindeme hírek kétségtelenül bizonyítják a hangulat megváltozását, de tanúsítják azt az óriási izgalmat is, amelyet ez a fordulat a közönségben keltett.

TÁVIRATOK.

Fejedelmek látogatása.

Bécs, január 8. Ő Felsége uralkodási jubileumára november hónapban Bécsbe várják a *német császárt, a szász királyt, az olasz trónörökös párt és több német herceget.* Hogy az orosz császár is eljön-e, még nem biztos. (N. W. T.)

Megtagadott fizetésemelés.

München, január 8. A képviselő kamara hosszabb vita után 76 szóval 67 ellenében *elvetette a kormánynak a katolikus és protestáns papság fizetésének felemelését indítványozó javaslatát.* A centrum is ellene szavazott és pedig azért, mert a fizetésemelés módjában nem látta eléggé biztosítva a katolikus és protestáns papság paritását.

A németek határozata.

Bécs, január 8. Egész bizonyosra lehet venni, hogy a német képviselők *Leitmeritzben* elhatározták, hogy *Prágába* mennek.

A kínai kérdés.

London, január 8. A *St. James Gazette* jelenti, hogy a pétervári angol nagykövét, aki szerdán *Salisbury*-vel Londonban tanácskozott, nemsokára aztán visszautazott állomáshelyére. Azt hiszik, hogy ez *összefüggésben van a kínai kérdéssel.*

HIREK.

— A királyné *San-Remóban.* Erzsébet királyné számára, aki ismét a legjobb egészségnek örvend, — mint *San-Remóból* táviratozzák — a Hotel Royal-ban négy, esetleg hat hétre lakást béreltek. A királyné rendelkezésére *Ville-Franche*-ban horgonyoz a *Miramare* hajó, amely január végével fog esetleg *Pólába* visszatérni.

— A király adománya. A király 300 forintot adott a budapesti szegényeknek. A rendőrség ma kapta meg az összeget s azonnal intézkedett a szétosztás iránt.

— *Schönfeld* tábornagy a ravatalon. *Bécsből* jelentik, báró *Schönfeld* tábornagyot ma helyezték ravatalra. A halott arcvonásai nem változtak. Délután 10 órakor az özvegy pompás koszorút tett a ravatalra. Tizenegykor az elhunyt segédisztjei tettek oda koszorút. A közönséget délelőtt 10 órakor kezdték a ravatalhoz bocsátani. Az első látogatók egyike volt *Belopotoczkij* tábori püspök, aki közölte, hogy holnap személyesen szenteli be a holttestet. Megjelentek továbbá: báró *Spaun* tengerészeti parancsnok, *Kállay* közös pénzügyminiszter; gróf *Hunyady* főszertartásmester, a spanyol nagykövét, a bajor követ, a helytartó és számos magasrangú katonai és más személyiség. *Péter Ferdinánd* és *Lipót Ferdinánd* főherczegek részvétüket fejezték ki. *Ferencz Ferdinánd* főherczeg pompás koszorút küldött. A temetésen a király, aki gróf *Paar* főhadsegéddel részvétét fejeztette ki az elhunyt családjának, személyesen meg fog jelenni és a gyászmenettel fog menni a fogadalmi templomtól a Burgig.

— *Demokrata lakoma* — rendjelekkel. *München* Aurél, a képviselőház kiváló tagjának tiszteletére, kinek legfelsőbb kitüntetése fölött annak idejében mi is örömmel fejeztük ki, a belvárosi *polgári kör* lakomát tartott, amelynek összehívói, a magyar polgári osztály legelőkelőbbjei, arra figyelmeztetik a meghívottakat, hogy *rendjelekkel méltóztassanak megjelenni.* Gyönyörű ez.

Különbben az estély igen szép volt s a lakomán jelen voltak: báró *Podmaniczky* Frigyes, *Láng* Lajos, *Berzeviczy* Albert, *Plósz* Sándor, *Emich* Gusztáv, *Dokus* Ernő, *Beöthy* Algernon, *Kubinyi* Géza, *Gajári* Ödön, *Dániel* Gábor, *Rosenberg* Gyula, *Tarajossy* Sándor, *Zeik* Gábor, *Magyari* Kossa Géza, *Léhoczky* Antal, *Pogány* Károly, *Molnár* Béla, *Purgly* Sándor, *Krajcsik* Ferencz és mások. Az első felköszöntőt báró *Podmaniczky* Frigyes mondotta *Münchnre*, mire az ünnepeit köszönetet mondott. *Czike* Ferencz *Podmaniczkyt* és *Láng* Lajost, a kör elnökeit áltette; *Szaczellary* Mihály osztálytanácsos a szabadelvű párt további sikereiért emelt poharat; *Gajári* Ödön *Podmaniczkyra*, mint a szabadelvű párt elnökére tisztozott; *Horváth* János *Berzeviczy* Albertet köszöntötte fel, azután *Berzeviczy* *Münchn* Aurélt, *Láng* Lajos pedig a polgárságot áltette. Beszéltek még dr. *Kunz* Jenő és mások.

— *Schapiro* dr. *Pétervárról* táviratozzák: Tizenöt év óta most történik először, hogy a császár zsidó orvost nevez ki egy klinika vezetőjévé. Nem

régen dr. Schapiro-t, aki zsidó vallású, császári kézirattal egy klinika élére állították. Schapiro Oroszország legkiválóbb orvosainak egyike. A csár a Helene csári kórház vezetését bízta rá.

— **Kormányzás** — miséssel. Lapunk egyik barátja a következő levelet küldte be:

Olvasom becses lapjokban, hogy gróf Szapáry László már kerülgeti Fiumét, mint a macska a forró kását. Olvasom, hogy már megérkezett Abbáziába és ott misét hallgatott. Olvasom továbbá, hogy átment Fiuméba is és ott meglátogatta Herczeg Teréz apácát. Méltóztassék, mint politikai körökből vett kombinációt, közölni, hogy a tényleges kormányzást azonban még nem vette át, mivel még nem érkezett meg számára az előre megrendelt *lourdesi víz* — mert úgy tetszik, ily kellekkel akar Fiumében kormányozni. X. Z.

— **A királyné a szegényeknek.** Erzsébet királyasszony háromszáz forintot küldött a rendőrséghez, hogy azt a segélyért folyamodó szegények közt osszák ki. A királyné adományát a napokban osztják ki, de csakis azok közt a szegények között, akik segélyért való folyamodásukat már benyújtották.

— **Személyi hír.** Papp Géza országgyűlési képviselő, aki tudvalevőleg hosszú ideig nagybeteg volt, betegségéből felépülve, ma megjelent a képviselőházban, ahol szerencsés felgyógyulását minden oldalról sokan üdvözlétek.

— **Kelecsényi Hugó öngyilkossága.** Arra a lapunk legutóbbi számában közölt és a fővárosban mindenütt nagy feltűnést keltett hírre, amely szerint Kelecsényi Hugó ismert fiatal gavallér, Meránban agyonlőtte magát, ma sem megerősítés sem czáfolat nem érkezett hozzánk. A hitelezők, akik általában mindig a jobbat remélik, azt hiszik, hogy Kelecsényi maga küldötte Budapestre halála híreit, hogy ezzel elősegítse bonyolódott adósságainak rendezését. Egy ízben, 1893-ban önkéntes évének a letelte után Szecsődy Kálmán volt országgyűlési képviselő rendezte tartozásait. Szecsődynek egész vagyonába és életébe került ez a baráti szíveség. Tönkre ment s emiatt való bankodásában a *töbolydába* került. Most Kelecsényi ellen 27,000 forint váltó és 6500 forint rendes kereset van folyamatban a budapesti királyi törvényszék előtt. Ezenkívül van még egy 122,000 frtos követelés is, ebben azonban a hitelezők olyan emberek, akikkel könnyű szíjjal megköthető az egyezséget. Kelecsényi két hónappal ezelőtt volt utoljára Budapesten s akkor Afrikába készült. — Mint ma értesülünk — a fiatal ember már néhány nappal ezelőtt öngyilkossági kísérletet követett el, de ekkor megakadályozták terve végrehajtásában. A Kelecsényi-féle trencsénmegyei birtokon történt. Az öreg Kelecsényi egyik veje megtudta, hogy a fia hatlövétű revolvert tartogat éjjeli szekrényében. Figyelmeztette erre az öreget, aki óvatosságból kiszedegette a töltényeket a revolverből. Másnap Kelecsényi Hugó felhevült állapotában a szobájába rontott. A szekrényből kiragadta a revolvert s homlokára szegezte. A gyilkos szerszám durranás helyett gyöngéd csattanást hallatott. A fiut rendkívül bántotta ez a dolog és heves módon kikelt apja ellen. A következő napon azután külföldre utazott, ahonnan tegnap halálhíre érkezett.

— **Egy festőművész balesete.** Ujváry Ignác festőművészt ma súlyos baleset érte. A körképtársaság egyik pavillonjában festette az új körképet és e közben a hét méter magas állványról oly szerencsétlenül esett le, hogy két bordáját törte. Ujvárynak ez a második balesete. Az első körkép festésekor szintén leesett az állványról és ekkor ballábát törte el.

— **Egy horvát vezér szerencsése.** Fiumei levelezőnk táviratozza, hogy hír szerint az osztály-sorsjáték nyolczvanezer koronás főnyereményét Barcsics Krazmus nyerte meg Zágrábban vásárolt orszjgyével.

— **Egy egri kanonok halála.** Egeri levelezőnk táviratozza, hogy Dankó Mihály prépostkanonok, főkáptalani dékán ma hajnali két órakor 73 éves korában meghalt. Dankó tegnap még a káptalani gyűlésen részt vett és délután, amikor a templomba készült, egyszerre rosszul lett, elvesztette eszméletét és nem is nyerte többé vissza haláláig. Váratlan halála nagy részvétet keltett. Az elhunytat hátfőn temették.

— **Bántalmazott püspök.** Hidassy Kornél szombathelyi püspök ellen durva támadást intézett ma Szombathely közelében három suhancz. A püspök néhány napig tartott csuzos betegsége után ma kikocsizott s midőn fogata a Szombathely közelében fekvő rohonci erdőn áthajtott, három seéri illetőségű suhancz kövekkel kezdte dobálni az agg főpap kocsiját. Az elvetemült ficzkók egyikét, egy Varga nevű 18 éves fiut sikerült elfogni; a suhancz azt vallja, hogy részeg volt és sejtelve sem volt arról, hogy a kocsiiban a püspök ül.

— **A 200,000 forintos alapítvány.** Néhaj Machlup Adolf gyáros tudvalevőleg 200,000 forintot hagyományozott jótékony célra. Az örökhatály végrendeletének végrehajtói a kamatokkal időközben 217,000 forintra gyarapodott tőkét a magyar vöröskereszt-egyesületnek adták át. Az alapító-levelet tegnap irták alá dr. Weinmann Fülöp királyi tanácsos, közjegyző előtt. Az alapító-levelet a család részéről Rosenfeld Henrik és dr. Székely Miksa gyárigazgató, az egyesület részéről gróf Csekonics Endre elnök, dr. Darányi Ignác főgondnok és babarcsi Schwartzner Ottó tanár főgondnok-helyettes irták alá. Gróf Csekonics Endre elnök január 15-ére a központi választmányt rendkívüli ülésre hívta össze, mely kizárólag a Machlup-féle alapítvánnyal fog foglalkozni.

— **Eltűnt főszolgabíró.** Titokzatos eset híret táviratozza nekünk szombathelyi levelezőnk. Eszerint Papp Ferenc szombathelyi főszolgabíró nyomtalanul eltűnt Szombathelyről. Fiatal nevéhez levelet intézett, melyben megírja, hogy azért távozott el Szombathelyről, mert nem akar a közelében meghalni. Attól tartanak, hogy a közbecsülésben álló fiatal tisztviselő anyagi zavarok miatt öngyilkos lett. Eddig hiába nyomozták, nem sikerült feltalálni.

— **89767 eset.** A József főherceg védnöksége alatt működő Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület egy ma hozzánk beküldött statisztikai kimutatásban egész szárazon, amint minden statisztikához illik, bejelenti, hogy 1887. május 10-ike óta, amióta az egyesület működik, összesen 89767 esetben vonultak ki telepükről, hogy a megbetegedett, szerencsétlenül járt embereken segítsenek. A legtöbb ember, aki ezt elolvassa, nem nagy ügyet fog vetni erre a dologra, hiszen már úgy megszokták a mentőket, hogy fel sem tűnik, ha csilingelő kocsijuk végig robog az utcán. Legfeljebb, ha nagyon sietnek, utánuk fordulnak az emberek s azután nem törődnek többé a mentőkkel. És épen ez a baj, mert ez a derék egyesület korántsem él még olyan viszonyok között, mely fölöslegessé tenné számára a nagy közönség pártfogását. Talpon van éjjel és nappal, jó és rossz időben készen áll arra, hogy a főváros legtávolabbi részeibe is kivonuljon s a közönség csak nézi sietésüket, összefut, hogy megbámulja, valahányszor beteg embert tesznek a kocsijukra, de egyébbel nem mutatja meg a mentők iránt való érdeklődését. Pedig a mentők rászorulnak és rászorgálnak a közönség támogatására. A múlt év december hónapjában 954 esetben volt dolguk és az egész évben 11,998 esetben. Ezek a számok is bizonyítják, hogy a mentők megérdemlik a közönség támogatását.

— **Szaporodnak a nazarénusok!** Senki sem tudja pontosan, hol és mikor született meg a nazarénusok vallása, de látjuk, hogy csodálatos kitartással, hihetetlen következetességgel érvényesítik az életben azokat az eszméket, amelyeket vallásuk tanaival magukba szívnak. Lenn a nagy Alföldön van a főfészük. Ott prédikálják öreg parasztok ifjabb társaiknak az egyedül üdvözítő vallást, mely hogy szép és tele van nemcsak józan, de egyszerűsmind nemes elvekkel, azt a nazarénusok legnagyobb ellenségei sem tagadják. Az igaz felebaráti szeretetről, a föltétlen becsületességről ad tanításokat egyik nazarénus a másikkal és meglepő, hogy azok a jóvérű és rendszerint duhaj alföldi parasztemberek, ha egyszer nazarénusokká lettek, bármilyen volt is azelőtt életük, egyszerre rátérnek a becsület útjára. Helyrehozzák a vétiket, a bűnt, amelyet elkövettek és azontul rossz cselekedet nem terheli lelkiismeretüket. Békés, csendes emberek, csak az a bajuk, hogy az ő életfelfogásuk nem

illik bele a mai kor keretébe. Ma, mikor szuronyok őrzik a világ békéjét és a hatalom a hadsereg szolgálatába hajt minden épkézláb embert, ma nem lehet azzal a tannal előállani: tilos a fegyver viselése! Tilos annyira, hogy a nazarénus elszenvéti a büntetéseket, éveket tölt el keserves rabságban, megtörik a teste, de a lelke ép marad és mikor mindenki azt hiszi, hogy a keserves szenvedések „jó ultra” térítették, akkor még nagyobb állhatatossággal hirdeti: tilos a fegyver viselése! Elég gyakran érkeznek hírek nazarénusokká vált katonákról, akiket az állhatatosságuk miatt kemény büntökre ítélnék. És mi csak azért sajnáljuk a nazarénusokat, hogy fanatikus hitük, mely egyébként csodálatot ébreszt, annyi bajba keveri, annyi szenvedésre kárhoztatja őket. S mégis egyre szaporodnak a nazarénusok. Apostolaik folyton új híveket szereznek, a nazarénusok nagyobb és nagyobb tért hódítanak. Híveik főként az evangélikus református vallásuk köréből kerülnek ki. Így Bagamér községben — mint levelezőnk jelenti — most körülbelül száz nazarénus van már és az ott lakó apostolok a közelben levő falvakban is számtalan hívet szereztek. Szaporodnak a nazarénusok, hogy még több fiatal fogoly kerüljön be a katonai börtönökbe.

— **Kétszázezer forint kalandja.** Zubovics Fedor huszárkapitány, az ismert sportember, ma délben lélekszakadva futott be Farkas rendőrtanácsoshoz, akinek elmondotta, hogy elveszett vagy elloptak tőle 200,000 forintot értékpapírban. Be akarta váltani a kereskedelmi bankban, hogy az összesen a közös hadügyminiszteriumtól megvásárolja a Trieszt közelében levő Kresics-várat. Két egyforma levélboríték volt a zsebében, az egyikben levél, a másikban pedig az értékpapír s emellett 900 forint készpénz. Ugy emlékezett, hogy a levelet bedobta a kigyótéri postaszekrénybe, hogy azonban a másik boríték hova tűnt, nem tudta. Farkas rendőrtanácsos és Karácsonyi rendőrkapitány összejárták azokat a helyeket, ahol Zubovics délelőtt megfordult s a levelet egy katonaszabó műhelyében meg is találták. A kétszázezer forint tehát a postaszekrénybe került. A postaigazgatóság közbejöttével nemsokára kinyitották ezt is. A boríték, amely a 200,000 forintot takarta, valóban ott volt sértetlenül. A borítékban nyolcz darab letétjegyet találtak; egy 81,300 forintos, egy 67,000 forintos s a többi 8—10 ezer forintos, összesen 200 ezer forint értékben. Egy kisebb névjegyborítékban az értékpapír mellett volt a 900 forint, amelyet Zubovics könyöradományokra szánt. A jegyzőkönyv főlvétele után Zubovics kapitánynak átadták a nagy összeg pénzét, amelyre különben a rendőrség az osztrák-magyar banknál elrendelte a zárlatot, nehogy esetleg a tolvaj vagy megtaláló fölvehesse a pénzt.

— **Fanaszok egy jegyző ellen.** A baranyamegyei lantsuki körjegyzőséghez tartozó négy községnek képviselőiből álló küldöttség tisztelettel tegnap délután, dr. Török Emil ügyvéd vezetése alatt, a belügyminiszteriumban, ahol a miniszter távolléban Latkóczy államtitkár fogadta őket. E négy községnek már régen baja van a jegyzőjével, Sey Istvánnal, aki több rendbeli fegyelmi vétség miatt, már többször fel volt függesztve állásától. Egy ízben a közigazgatási bizottság hivatalvesztésre is ítélte, de ez ítéletet a belügyminiszterium 500 forintnyi pénzbüntetésre változtatta át. Azóta is már két ízben száz-száz forint pénzbüntetésre ítélték és legutóbb a közigazgatási bizottság megint elmozdította hivatalától. Latkóczy államtitkár behatóan informáltatta magát az ügyről és megígérte, hogy a miniszterium részrehajlatlanul és szigorú pártatlansággal fog eljárni Sey ellen.

— **Házasonni óhajtok** összes ügyeinek elintézésére alakult az „Esketési Ügyvivősegg”, melynek hivatalos helyisége Erzsébet-kört 7. szám alatt van.

— **Budapest-Páris.** Hogy az 1900-iki párisi világkiállításra a magyar intelligencia mily nagy számban készülődik, arról képet lehet alkotni abból a mozgalomból, mely a Budapest-Párisal kapcsolatban tervezett nagy magyar kirándulás érdekében megindult. Alig van az országban város, honnan magánosok, társaságok ne csatlakoztak volna a mozgalomhoz. Nagyváradon a polgármester, Debreczenben Wolafka püspök elmökléte alatt alakultak bizottságok. Legújabbban pedig az eperjesi Széchenyi-kör határozta el dr. Horváth jogakadémiai dékán indítványára, hogy elnöke, Szinyei Mese főispán vezetése alatt kirándul Párisba. A Budapest-Páris igazgatósága (Budapest, VII., Erzsébet-kört 48. szám) készséggel szolgál az érdeklődőknek minden felvilágosítással.

A sikkasztók városából.

— Kiküldött tudósítók távirata. —

Hódmezővásárhely, január 8.

Az a két revolverlövés, amely Hódmezővásárhelyt tegnap délelőtt eldurant, fölrasztotta nemcsak a nagy alföldi paraszt várost, hanem az országot magát is. Ez a két revolverlövés bevilágított abba a feneketlen sötétségbe, amelynek városi adminisztráció a neve. A hódmezővásárhelyi sikkasztások csak tünetek abban a nagy káoszban, amelyben a hivatalos pénzeket kezelő kis emberek kisdéd játékaikat üzik. A hirtelen jövő hivatalos vizsgálatok révén egy-két embert becsuknak, egy-két ember megijed és föbelövi magát, a többi dolog pedig mind marad a régiben. A választott tisztviselő a legjobb akarattal sem változthat ezen a szégyenletes állapotban. Egészséges, modern rendszert kell behozni, amelynek helyes működése nem függ össze az atyafiság, komaság és sógorság ezerféle szállaival, sem pedig a megélhetési gondnak minden becsúgyat és tisztességérzetet megölő nyugéval. A választott tisztviselő a befolyásos magánérdekkel szemben vagy egyáltalában nem, vagy csak nagy nehezen tudja megvédelmezni a közérdeket. Függelenséget kell biztosítani a tisztviselőnek, olyan függetlenséget, amelynek erejénél fogva ne kelljen félnie a politikai meggyőződésének kifejezésre juttatása és az igazság útján való haladása miatt és ne kelljen félnie sem a befolyásos pártvezérektől, sem a nagytekintélyű városatyáktól, akiknek kivánsága manapság még soron kívül elintézett szent ügy a legtöbb városi adminisztráció belső életében.

A hódmezővásárhelyi „közvélemény“ általában *Baksa* Lajos polgármester ellen fordult. Haragszanak rá, mert anyagilag független ember, akinek a megélhetése nem függ attól, vajjon megválasztják-e ismét vagy sem. Haragszanak rá, mert amióta a polgármesteri széket elfoglalta, egyebet se tett, mint folyvást azon dolgozott, hogy rend legyen a „torony alatt.“

Dr. *Baksa* Lajos, akit Temesvárról ahol ügyvédkedett, hoztak haza, gólyakirálynak bizonyult, aki megoszja a békákat. Horribile dictu, az új polgármester mindjárt azzal kezdte a működését, hogy a hivatalos órák szorgos betartására kényszerítette a torony alatt lakozó tisztviselőket, abból a naiv feltevésből indulván ki, hogy a hivatalos óra arra való, hogy a közönség tudja, hogy mikor és hol találja ügyes-bajos dolgainak intézőjét. Emiatt a kedélytelen ridegsége miatt gigasi csatákat kellett vívnia a tisztviselőkkel. Nagyon rossz néven vették *Bakának* azt is, hogy anteaktákat követelt. Azután meg volt az a hóbortos és ideális felfogása a közvagyonról, hogy az mégsem egészen Csáky szalmája. A nagytornyú városháza építésének az ügye még most sincs befejezve, mert az a különvélemény, amelyet a polgármester az építési számadások elfogadásával szemben a városi közgyűlés egyhangu határozata ellen adott be, még ma is a belügyminisztériumban várja végleges elintézését.

De a szigorú kritika mellett kissé embernek is kell lenni. A városi adminisztráció olyan fizetéseket ad az embereinek, hogy az a becsületos megélhetésre kevés, az éhenhalásra ellenben sok. A polgármester fizetése összesen 2000, a főpénztárosé 1300 forint és ez a főpénztáros egy éven át vagy másfél millió forintot kezel. Ha már most a polgármester nincs is rászorulva a fizetésére, hogy éljen meg az a családos főpénztáros az 1300 forintjából. A kísértés nagy, az ellenőrzés csekély. Egy kis szorultság pénz dolgában: megtörténik a sikkasztás, a többi azután jön magától.

Az a szerencsétlen Póka alkaptány, aki tegnap agyonlőtte magát, 1150 forint fizetést huzott, éjjel-nappal kellett folyton dolgoznia. Ha a legbecsületesebb ember lett volna e világon, még akkor is fel kellett volna egyszer csak állítania azt a tételt: vagy ott hagyni a koplalás ad. nisztrativ színhelyét vagy a sikkasztásnak már nem szokatlan terére lépni. A foglalkozása egyenesen ráuntalja a költsékesre, mert a büntügyi vizsgálatot is teljesíti s egész idejét jóformán házon kívül tölti. De mit törődik azzal az adminisztráció, ha a hivatalos fizetésből esetleg nem jut a hivatalnoknak éjjeli mulatásokra pénze.

Egyszóval: Hódmezővásárhely haragszik a polgármesterére s minthogy e hónap 20-án tisztújítás lesz, meg akarják buktatni. Meg kell menteni azt, amit lehet s erre tán egy új polgármester lesz a legjobb orvosság. Vasárnap már értekezni is fognak ez ügyben s nem akarnak egyebet, mint egy kormánybiztost. Pedig ez fölösleges, mert amint a jelen állapot igazolja, elég jó kezekben van a seprű.

A szenzációs öngyilkosságok ügyében ma a következőket jelenthetem.

Hódmezővásárhelyt az emberek természetesen egyébről sem beszélnek, mint az öngyilkosságokkal kapcsolatos eseményekről. *Póka* alkaptányt a város nagy sajnálata, *Gosztonyi*-t pedig határozott részvét kíséri a sirba.

Az egész város biztos a felől, hogy még egy sereg botrány fog a jövő héten tartandó rendes közgyűlésen kipattanni. De vegyük a dolgokat sorjába:

Póka alkaptány.

Megirtuk már róla, hogy rendőrtalentum volt. Igen nagy ambíciót fejtett ki saját szakmájában. Csodálatos, hogy aki saját otthonában nem érzi jól magát, többnyire szorgalmas hivatalnok. Éppen nem zavartalan családi életet élt. Feleségétől elvált és szeretőt tartott. Egyébként jóformán mindig hivatalában volt. Mulató ember létére szerette az italt és a cigányt. A néppel rendkívül szigorúan bánt. Kihágásokért szorgalmasan birságot s itt kezdődik voltaképpen az ő tragédiája. Több esetben megtörtént, hogy megbirságot valakit s az ügyet csak szóval intézte el. Ilyen manipulációnak természetesen nem maradt írott nyoma. A polgármester is csak véletlenül jutott e dolgok tudomására, a mikor egyszer hirtelen vizsgálatot tartott az iratai közt. *Póka* fogadkozott, hogy lehetnek bizonyos tévedések, de ő azokat majd rendbehozza. A polgármester ezzel nem elégedett meg s sorba becsitzálta azokat, akikről kitudódott, hogy az alkaptány megbirságotta őket.

Amikor így kiderült a turpisság, kissé megijedt és elhatározta, hogy elrugja magától az életet. Este elment a szeretőjéhez, annál maradt hajnali két óráig, onnan elment a „Nefejejs“ éjjeli kávéházba, ahol a kávé feleségétől feketekávé és cognacot kért.

Négy óra tájban távozni készült s azt mondta az asszonynak:

— Tartsanak meg jó emlékezetükben s jöjjenek a temetésemre . . .

Ezután hazament. Kimerülten, sápadtan állott a neje elé. Elpanaszolta neki, hogy a polgármester vizsgálatot indított ellene és *kilenczvenöt forint hiányt talált*. Ő ezt a szégyent tul nem élheti, nem képes elviselni azt, hogy állásából újból felfüggeszszék. A szerető hitves vigasztalni igyekezett a megdöbönt férjet s biztatta, hogy nem kell kétségbe esni, majd csak megélnék valahogy. A férj erre, mintha megnyugodott volna, elosendessedt. Csak arra kérte a nejét, hogy korán reggel küldjenek *Tóth* Pál fogalmazóhoz, mivel sürgős közlendője van. Majd ágyba feküdt s elaludt. Neje aggódva, szorongó szívvel virrasztott férje ágya előtt. Korán reggel a kis nevelt lánya, *Mariska*, átment *Tóth*hoz, aki el is jött fél nyolcz óraker és az alkaptányt még ágyban fekvé találta.

Mikor felkeltették, arra kérte a feleségét, hogy hagyja egyedül. Most a rendőrkaptány kognacot töltött és megkínálta *Tóth* Pált. Majd kérdé *Tóth*:

— Mi baj, *Laczi* bácsi? Miért hivatott?

Erre a kapitány így szólt:

— Tudod, fiam, azért hivatalak, mondd meg tisztársainknak, én jó voltam a polgármesterhez . . . Egy levelet hagytam ott neki . . . Ott van az asztalon . . . Van ott több is . . . nézd csak . . . Isten áldjon meg!

Ekkor *Tóth* az asztalhoz közeledett. Ebben a pillanatban hivataltársa kirántotta a párna alól a töltött revolvert és a jobb halántékába lött. *Tóth* fogalmazó ijedten visszafordult is, rémülten látta, hogy az ágyat elborította a vér. Odaugrott. Ebben a pillanatban berohan az asszony és megragadja a még füstölög revolvert és maga ellen akarja fordítani. *Tóth* fogalmazó megakadályozta ebben és betuszolja egy szobába, melyet rázart; majd felsza-

ladt a városházára és jelentette a történeteket. Az asztalon a levelel kívül, melyet az öngyilkos Nagy Sándor főkapitányhoz írt, még két levél feküdt. Az egyiket édesanyjának írta, a másikat ifjabb *Maczel*kához, egy jó barátjához intézte.

A főkapitányhoz írott levélben azt mondja, hogy áskálódta ellene és így kergették a halálba. Meg is jelöli az illetők nevének kezdőbetűit. N . . . B . . . K . . . N . . . S . . . akik, bár az ő kreaturái voltak, nem restáltak kotorászni az iratai közt és meg is ásták neki a vermet.

Azután így folytatja:

„Szegény lévén, családomnak nincs anynyija, hogy eltemethessen. Legyen szives ki- eszközölni, hogy feleségem az ehhez szükséges pénzt megkapja, azután bocsásson meg nekem. *Póka.*“

Egy kis kitéréssel megemlíttük itt, hogy a takarékpénztárak bizalmas ülést tartottak, melyben elhatározták, hogy bizonyos módon állást foglalnak ama föltűnően nagy hitelügyekkel szemben, melyeket a város hivatalnokai az intézetek irányában támasztottak. Így *Pókának* magának hetvenhat váltoja volt a városi takarékpénztárnál. A vizsgálatot az ő ügyeiben fölfüggesztették, mert a szerencsétlen délután két óraker meghalt.

A városházán folytatandó vizsgálatok még további nagy sikkasztásokról is le kofogja vonni a leplet. Alapos a gyanu, hogy a vizsgálat szálla elvezetnek *Póka* szeretőjéhez, amennyiben *Póka* lopással vádolt egyénnél lefoglalt holmikat, ékszereket annak lakására vitették.

Pókát délután temették. A Szent Antal-utcában levő lakásáról indult meg a gyászmenet. Az ember azt hitte volna, hogy valami országos nagy férfi halt meg. Annyi ember jött el az utolsó tisztességadásra. Nemcsak az az utca, ahol ő lakott, hanem még a szomszédos utcák is tele voltak néppel. A nép, akihez olyan szigorú volt, eljött megnézni, hogyan viszik utolsó útjára a rettegett embert. Vajjon több volt-e a részvét, mint a kíváncsiság az emberekből, azt nem lehet eldönteni, mert a parasztszív hallgatag, befelé gondolkozik és nem árulja el azt, amit gondol. Az asszonyok pedig sirnak, mert hisz ez egy illik és szokás, ha egy embertársukat temetik.

A másik öngyilkos.

Gosztonyi Sándornak híjják és *Gosztonyi* Sándor hódmezővásárhelyi volt országos képviselő fia. *Póka* mellett dolgozott a rendőrségnél mint fogalmazó és a marhahárlevek kiállításával és az azért járó pénz beszedésével foglalkozott.

Ezeket a pénzeket hétről-hétre be kellett volna szolgáltatnia a pénztárhoz és az ellenőrző közege a számvévőség volt. *Gosztonyi*, aki gavallérféle ember és *tartalékos főhadnagy volt*, a magánál tartott összegeket vagy 460 forintot, a múlt hónapban beszálította és már ezen a réven egyéb nem történhetett volna, mint az, hogy a közpénzeknek szabálytalan visszatartása miatt fegyelmi eljárás alá vonják, s esetben pénzbírsággal büntetik.

Gosztonyi tegnap délelőtt a piacon hallotta meg, hogy az ő *Laczi* bácsija agyonlőtte magát. Erre azonnal hazament, kötelet kért a szomszédoktól, azt a nyakára hurkolta előbb és a sarokvasra erősítette. Ekkor, mikor már félig lógott a kötél, revolverrel halántékán lötte magát. Erre aztán összerokadt és a kötél a nyakán összeszorult.

Okvetetlenül meg akart halni és ez sikerült is neki.

Gosztonyinak talán volt oka félni attól, hogy a vizsgálat során más egyéb dolgok is fognak róla kiderülni. Azt mondja, hogy kezelt bírságpénzeket is és ezek eltűntek a kezén. Hozzájárulhatott mindezekhez *Gosztonyi* hirtelen természetű. Egyik jó ismerőse azt mondotta, hogy 30 éves kora daczára úgy viselkedett, mint egy nagy gyerek.

Lehet, hogy tulzott aggály fordította maga ellen a fegyvert. Valószínű azonban, hogy több oka is volt az idegességnél arra, hogy eldobja magától az életet.

A felelősség kérdése.

A hosszú bünlajstrom fölidézte azt a fogós kérdést, hogy kit terhel leginkább a felelősség. A kötelel felelősség elmulasztása terén előrebocsátunk egy

szomoru tényt. 1874-ban alakult át Hódmezővásárhelyi rendes törvényhatóságú várossá. Ezt azt örvendetes eseményt oly kedélyesen fogták föl a városbáznál, hogy 1874-től 1892-ig sem a városi számadásokat le nem zárták rendesen, sem pedig hivatalosan át nem vizsgálták. Pedig szép anyag gyűlhetett össze tizennyolcz esztendő alatt, ami érdekes lett volna a megfigyelésre. Manapság még sem lehet már a körpénzeket ily vidáman kezelni.

A sikasztásoknak eme rendszerébe is bevilágított egy kissé az a két revolverlövés, és ezen a révén előtérbe tolikodik most a fokozatos felelősség kérdése. Az alkaptány sikaszthatott, mert a főkapitány nem tartotta érdemesnek, hogy a körméra nézzen. Szabó Sándor, Góbi a kamarás és Gosztonyi rendőrfogalmazó sikaszthatott, mert a számvetőség nem vette szigoruan számon ezeknek a viselt dolgait. A számvetőség főnöke Panga számvető. Ő tehát felelős. Főb Péternek azonban a gazdasági tanácsos a főnöke. Tehát az is felelős.

Mínt hogy azonban a számvetőség munkája olyan természetű, hogy ahhoz csak abban a szakban járatos ember ért, Baksa polgármester, Kállay főispán utján, sürgős följelentést intézett a belügyminiszterhez, hogy szakértő számvetőt küldjön a czéllból, hogy e munkákat átvizsgálják.

Ez a legrövidebb idő alatt meg is fog történni és az eddigi tapasztalatok szerint a nevezett uraknak fegyelmi vizsgálatba vonását fogja eredményezni, és lesz rend egy darabig.

De addig, míg a közigazgatás államosítását, de nem hozzák és a tisztviselőket becsületesen nem tisztelik, addig, míg őket a szigorú fegyelmi törvény alá nem rendelik, de egyuttal a városi pajtáskodás és komáskodás nyüge alól fel nem szabadítják, addig rend nem lesz.

Kállay főispán, amint most értesülők, felterjesztést intéz a belügyminiszterhez, hogy a január 20-ára kitűzött tisztújítást, tekintettel a most folyó és még kilátásba helyezett fegyelmi vizsgálatra, *halasztassa el egy hónappal.*

A szerb király zsarolóí.

Benkő Rózi, orfeumi énekesnőnek és társainak a szerb király ellen megkísérelt zsarolása ügyében ma délután letartóztatták *Kovács F. Sándor* bérkocaitulajdonost, aki szabad óráiban egyik-másik napilaphoz rendőri híreket is vitt. Ez a bűnügy mai fordulata.

Délelőtt 9 órakor hívatta magához *Bérczy* kapitány, aki a vizsgálatot vezeti. Egyik ismerősének levelet adott át, mikor elindult, amelyben *nehány régi utalvány is volt a rendőrségnek tett szolgálataiért.* Sejtette, hogy baj éri s mielőtt a rosvolt multuak könyvébe kerül, leakarta magát lepözenni: ime ő valamikor állandó titkos összeköttetésben is volt a rendőrséggel.

Délfelé egy újságíró fölment *Bérczy*hez, hogy a bűnügyben való kihallgatások eredményéről tudakozódjék s *Kovács F. Sándort* ott találta a kapitány előszobájában. Odaszólt neki, hogy jöjjön ki, mert kérdezni akar valamit.

Egy detektív felelt helyette, aki őrizte.

— Nem mehet, kérem, egy kis baja van.

A következő pillanatban megnyílt *Bérczy* kapitány ajtaja, amelyen három óra mulva *Kovács F. Sándor* mint fogoly jött ki.

Eleinte mindent tagadott, de később *Bérczy* rábeszélésére vallott.

Ő eszelte ki az egész zsarolás tervét. Váltogat irattak a Rózsival alá, amelyeken *Kovács* mint forgató, vagy kibocsátó szerepelt s ezeket akarták a szerb királyi udvarnál leszámoltatni.

Az első kisebb összeggel való kísérlet sikerült s. Az *u. v. ar* orvosnak küldötték a kisdud értékpapírt, aki Rózsit Budapestről Belgrádba kísérte s három nap mulva már itt volt a pénz is.

Bevallotta azt is, hogy *Benkő Rózi* *semmitőle szerelmcs levelet nem kapott Sándor királytól.* Mutogatott ugyan ilyesmit több ízben, de ezek részben apokrifok voltak, részben pedig alárendelt személyektől eredtek. Néhány arczkép van ezen-

kívül a leánynál, amely alá ő maga írálta cзырил betűvel *Sándor* király nevét.

Belgrádba azt írták, hogy a Rózi nagyon el van adósodva, ők vállaltak érte kezességet s bizonyosra vették, hogy a király, csak hogy a botrányt elkerülje, az ő szivességüket is gavallér módon honorálja.

A vallomás után *Bérczy* kijelentette *Kovács F. Sándor* előtt, hogy a vizsgálat sikere érdekében letartóztatja.

Kovács majd lerogyott, két detektív vitte le karonfogva a fogházba.

Schébel pénzügynök következett, akit szintén letartóztattak. Ezután *Schwarzmaier* Marit, *Benkő Rózi* társalkodónőjét hallgatták ki az énekesnő életmódjáról.

*Benkő Rózi*nek még négy barátja van kompromittálva a bűnügyben s ezeknek egyike *rendőrtisztviselő, rendőrtiszt.*

Benkő Rózi tegnap reggel érkezett Bécsbe A főkapitányság előre értesítette a bécsi rendőrfőnökséget, mire két titkos rendőr ment ki a jövevény elé a pályaudvarba. Bemutakoztak s minden további kérdészködés nélkül letartóztatták. A rendőrfőnökségnél orvosi vizsgálat alá vették s *ráfogták*, hogy beteg, csak hogy igazolva legyen a letartóztatás.

Értesítették a budapesti főkapitányságot s *Bérczy* képviselő ma táviratozott, hogy *Benkő Rózi*t haladéktalanul kisérjék Budapestre.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* *Tilos a kritika.* A belügyminiszter ma, hír szerint, egy ukázi adott ki, melyben egyik muzsikális fogalmazójának megtiltotta a zenekritikával való foglalkozást. Pedig ez a fiatal ember nyilván rajongott a muzsikáért s az okon tette napallá az éjszakát, hogy ennek az ártatlan szenvedélyének áldozhasson. Ez a fiatal ember bizonyosan ért is a muzsikához, különben nem bizta volna rá egy előkelő újság a maga zenerovatának vezetését. De hát a miniszter nagy ur, s innétül az a rajongó fogalmazó kénytelen az aktákba folytatni hivatalosan vesztégar alá helyezett zenetudományát. E drákói tilalomnál mindössze az a feltűnő, hogy miért nem tiltja el a belügyminiszter a nemzeti színház és az opera dirigálásától az ő elnöki tanácsosát, *Huszár Kálmánt*, holott arról bizonyos, hogy a színházat s a zenét se nem szereti, se nem érti?

* *Lindh* *Marczella.* Ez a kitűnő művésznő ma este másodszer lépett föl az *Operában.* „Lammermoori *Luciá*“-t énekelte ép oly feltűnést keltő sikerrel, mint a napokban *Aminét.* Akkor elsőrendű kvalitásairól részletesen beszámoltunk. A közönség, amelynek megvan az a jó tulajdonsága, hogy csak a saját érdekeinek szöszölője, ma is teljes hálával adózott néki mesteri és poétikus énekéért. Csak természetesen, hogy harmadik föllépte iránt, amely egy szubrett-szerepben, a „*Szevillai borbély*“ *Rozinájában* lesz, rendkívüli az érdeklődés. Ugy hírlik, hogy esetleg nem vele, hanem *Bianchi* *Biankával* töltik be az első koloraturénekesnő szerepkörét. Nékünk teljesen mindegy: legyen *Lindh*, vagy legyen *Bianchi*, csak ideje már, hogy egy nagystűlő, igazi művésznőt kebelezzenek be az ensembleba.

* *A baba.* A *Népszínház* legközelebbi ujdonságának, *Audran* operettjének, a „*Babá*“-nak, premiéreje csütörtökön, 13-án este, főpróbája pedig szerdán délelőtt 10 órakor lesz. A darab főszerepeit *Küry Klára*, *Hegyi Aranka*, *Csatai Zsófi*, *Gazsi Mariska*, *Vidor Pál*, *Németh József*, *Tollagi Adolf*, *Solymosi Elek*, *Ujváry Károly* és *Horváth Vincze* játsszák.

* *Kamarazene.* A *Hubay-Popper-quartett* mai negyedik estélyét is nagyszámu, díszes közönség hallgatta. A művészársaság Beethoven é-moll vonónégyesét játszotta a megszokott előkelő színvonalra emelkedve, és nagyon érdekes volt az est ujdonságának, *Raff* zongoratriójának az előadása is; ez utóbbiban a zongorarész *Thomán* *István*, az országos zeneakadémia kitűnő tanára játszotta briliánsul. A kamarazenei számok közt *Lichtenstein* *Dóra* énekelt a hallgatóság élenk tetszése mellett.

* *Verescsagin*-kiállítás. A képzőművészeti társulat igazgatóságának *Verescsagin*nal folytatott tárgyalásai a tegnapi nap folyamán kedvező eredményre vezettek s így ez év tavaszán a budapesti közönségnek is alkalma nyílik majd a hírneves orosz festő legújabb ciklusával megismerkedni. A kiállítás február 20-án nyílik meg és márczius 30-áig tart. A képeket maga *Verescsagin* fogja a múcsarnokban elrendezni.

Menyecske kisasszony.

— *Audran* operetteje. Első előadása a *Magyar színházban* 1898. január 8-án. —

Egy provencai városkában történt, hogy kóbor-színészek felütötték sátrukat és előadták *Edmond Audran*nak egy operettejét. Az előadást figyelmesen végignézte egy tiszteletreméltó öreg ur is és a harmadik felvonás után oda lépett az igazgatóhoz, aki épen a kasszában számlálgatta a lefolyt est bevételeit.

— Uram, szólt az öreg ur, adja vissza az egy frank nyolczvan centimeomat!

— Megbolondult az ur? kérdé érdeklődve a direktor.

— Nem, uram. Nevem *Pierre Marius Audran*, a párisi *Opéra Comique* első tenoristája és atyja *Edmond Audran*nak. Önök e jegy hátlapján azt ígértek, hogy *darabváltás* esetén visszafizetik a belépti díjat, én pedig ma este nem ismertem rá a fiam darabjára...

Ezt a történetkét, amely most eszünkbe jut, *Edouard Noel*, az ismert színházi krónikás mesélte el. *Audran*nal tehát nem ma esett meg először, hogy egy darabját a félreismerhetetlenségig eltorzítják, bár föltehető, hogy az a provencai előadás *theatre paré* volt a Magyar színház által bemutatott karrikatúrához képest.

Egy percze sem láttuk vagy hallottuk ma este *Audran*t, ezt a finom lelkű poétát; tolmácsolói elkeseredett boykottot folytattak minden dallama, minden lehellete ellen, amelybe egy kis illat vegyül. Ezt nem enyhítheti az a körülmény, hogy a „*Menyecske kisasszony*“ a közel hatvan esztendő mesternek véletlenül egyik gyöngébb alkotása. Az *Audran* iránt való tiszteletből ilyenkor sem szabad megfeledkezni.

A menyecske kisasszonyt *Suzettenek* hívják és leánya *Gabillot* fogadósnak. Apja azt hiszi róla, hogy titokban megesküdött egy *William Robiquet* nevű gyárossal, ami azonban nem igaz. Mivel a gyáros, akit *Gabillot* apó a vejének vél, gazdag ember is, a fogadás kényszeríti leányát és *William* urat, hogy folytassák a házassági egyttlétet. Így hozza ő *Suzette*-t a „*menyecske kisasszony*“ kényes szituációjába. *Robiquet* azonban lovagias és nem él vissza *Gabillot* tévedésével, sőt még ennél is lovagiasabb és nőül veszi *Suzette*-t.

Ezt a kis mesét *Sylvano* és *Ordonneau* komponálták és a Magyar színház tagjai zenestül együtt dekomponálják. Silány betétek közt éneklük el *Audran*nak egy-egy dalát. Hogy belegázolnak az „*Üdvöske*“ költőjének virágos kertjébe! Gondoljanak önk azokra a színházi estékre, amelyeket valaha életükben fegyelmezetlen, rossz színészek elrontottak, és gyűjtsek össze önk emez emlékeiket mind és megkapják a mai *première* képét.

Sziklai *Kornél* (*Gabillot*), az est egyik főszereplője és a színház rendezője, a kabátujjából rázza ki az izléstelenségeket. *Suzette*-t *Felbő* *Rózi* játszotta. Hogy is lehet egy fiatal leánykedélyben ily kevés szeretetreméltóság, egy fiatal leányhangban ily sok repedés! *Somló* *Emmától* mint jobb izlésű színésznőtől elvártuk volna, hogy játékába néhány diszkrétebb, finomabb vonást vegyít, ma este azonban a pályájához fűzött mérsékeltébb várakozásokat is leszállította. *Hettyei* *Aranka* és *Szegedi* *Irén* nem ismerik a színpadi beszéd abéczejét, *Felbő* *Kamilla* alakítására meg nekünk akad el a beszédünk. Szívesen írjuk ide azoknak a neveit, akiket nem nyelt el a mai est izellen molochja, ezek: *Boros* *Endre*, ez az erős tehetségű kómikus, *Szentmiklóssy*, aki széphangu és intelligens énekes, és *Iványi*, aki a *Naturbursch* szerepkörére sok kedveséget visz magával a színpadra. M. G.

FŐVÁROS.

(A tíz szobor.) Az Ujéület telkének felszabadítása egyre aktuálisabbá teszi a tíz szobor elhelyezésének a kérdését. Az úgy ugyan teljesen a miniszterelnökség kezében van, de az alkalmas terek kijelölése a főváros közbenjöttével történik. S bár a miniszterelnökség az emlékművek felállítására iránt még egyáltalán nem intézkedett, a fővárosi körök már is élénken foglalkoznak a helykérdéssel. Monumentálisabb műhöz méltó tere nagyon kevés van a fővárosnak, kisebb szobrokat is alig-alig helyezhet el kellőképpen s így nem is látszik fölöslegesnek a királyi ajándékok illendő elhelyezéséről való kissé korai gondoskodás. Lapunk egyik tudósítója a főváros több illetékes fórumán tudakozódott az emlékművek szétosztása felől, már a mennyiben erről a szobrok méretei nélkül is beszélhetni, valamennyi abban a véleményben van, hogy egy-kettő kivétellel, — amelyet a budai részen lehetne felállítani, valamennyit az Ujéület és az országház új környékén helyezhetni csak el czél szerűen.

(A svábhgyi kábelvasut.) A kereskedelmi miniszterium és a főváros között aligha nagy konfliktus nem támad a svábhgyi kábelvasut miatt. A főváros a területhasználati szerződést a vállalattal nem kötötte meg meg a valószínű, hogy az erre kitézött határidő hátralevő néhány napja alatt nem is lesz a szerződésből semmi. Sem a vállalat, sem a főváros nem enged a föltételekből s a folytonos tárgyalás az egyezségkötésre kitézött három hónapot lassankint egészen fölemésztí. Ugy jár a főváros ezzel a vasuttal, mint a földalatti villamossal, addig vitalkozott a vállalat képviselőivel, míg a kormány bele nem unt s ki nem adta az építési engedelmet. A villamos már második éve hogy jár, de az építési engedély még sincs teljesen elintézve.

VIDÉK.

(Ki lesz az új polgármester?) A fiúmei városatyák, miat fiúmei tudósítók írja, erősen nyugtalanoknak amiat, hogy dr. Gaal Tibor kormányzó-helyettes mai napig sem hívta össze a polgármester-választás czéljából a reprezentanzát, holott azt hitték, hogy már ma, legkésőbb holnap megtudják, hogy ki az új fiúmei polgármester. Most, hogy még az ülés siaca egybehívva, a halogatásból sok mindenfélét következtetnek. Azt hiszik, hogy az új képviselőtestületet a belügyminiszter nem erősíti meg, állítólag azért, mert a képviselők már az első nyilvános ülésen a magyar törvények visszavonását fogják követelni. Oka volna az is a késedelemnek, nehogy a pár nap múlva megalakuló közigazgatási bizottság ellenében a reprezentanza már eleve akadékoskodják. Végül azt hiszik, hogy gróf Szapáry nem akarja Mayländeri podesztának, hanem inkább Micenich Péter lovagot, a municipio jelenlegi vezetőjét, akinek a közreműködése mellett úgy véli, hogy a magyar törvényeket és a közigazgatási bizottságot Fiume lakosságával könnyebben megbarátkoztatja. Erre pedig szükség van a halasztásra, mert Miczenichnek most kis pártja van a reprezentanzában, míg később többeket meglehetne nyerni a számára, ha másképp nem — új választás által. Gróf Szapáry László fiúmei kormányzó — mint *fiúmei* levelezőnk táviratozza — tegnap ismételtén fogadta *Mayländer* expozesztát és báró Lettist. Ezekon kívül fogadta még *Vio Antal*, *Randich János*, *Adamich Lajos*, *Simonich Antal* és *Vio Ferencz városatyá*kat. Este a kormányzó megjelent a *Casino patrioticuban*, ahol nagy tisztelettel fogadták. A kormányzó ma este Budapestre utazott, ahonnan két nap múlva visszatér Abbaziába.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A nők barátja. *Kaufmann* Károly, egy alig husz esztendő fiatal ember, a mezőgazdasági és ipar-hitel-szövetkezetet, amelynek hivatalnok volt, négyezer forint erejéig megkárosította. Meghamisította a szövetkezet számláit és sok esetben nagyobb összegeket vett föl az általános hitelbanknál, mint amennyi az eredeti számlákon kitüntette volt. Okirathamisítás miatt helyezték vád alá, s ma tartották meg ügyében a végvárgyalást.

— Hov. tette azt a sok pénzt? kérdezi tőle az elnök.

— Sokat vesztettem a lóversenyen, aztán meg sokat emulattam.

— Hölgyek társaságában, ugy-e?

— Igen.

— Ön megszokott Budapestről?

— Igen, Borozlóba, majd Lipcsébe, Drezdába és végül Hamburgba mentem . . .

— Amerikába akart szökni?

— Igen; de annyira bántott a lelkiismeret, hogy vissza jöttem Budapestre és önként jelentkeztem a rendőrségnél.

A bizonyító eljárást már he is fejezték, sőt a közvádló érdemleges vádindítványát is előterjesztette, a törvényszék azonban elhalasztotta a végvárgyalást, mert a védő azzal érvelt, hogy az egyik számlán látható „*Walder Ferencz*” nem létező személy s így az nem lehet tagja az aradi „*Walder S. és fiai*” cégnek, mint ahogy az a számlán jelezve van. Ennek a körülménynek tisztázása czéljából a törvényszék *pótvizsgálatot rendelt el*.

— A Csáky-grófok pöré. Az Ujfalussy—Csáky-féle nyolcz millió pörben már a közel jövőben ítéletet mond a löcsei törvényszék. *Csáky-Pallavicini Hippolyt* és *Izmond örögrófok*, mint a Csáky-család leszármazói, beavatkozásukban jogukat nem az Ujfalussyak, hanem a Csákyak ellen érvényesítik. Keresetükben azt kívánják, hogy a Csáky-grófokkal egy nyolczadrészben ők is részesei legyenek a pörös vagyonnak.

— Magyarul! A kikindai törvényszék a napokban teljes ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy az idegen hangzású helységneveket a hivatalos aktákban legfeljebb csakis zárjelek között fogja megjelölni, s azok helyett minden egyes esetben a helység magyar nevét fogja kitüntetni. Ezt a határozatot közölte a területén levő összes járásbíró-ságokkal, amelyek szintén magukévá teszik a jó példát.

SPORT.

+ Jó hangzású nevek. Istállótulajdonosaink kétévésieknek olyan jó hangzású magyar neveket adtak, hogy a közönség nagyobb kedvvel fogja majd favoritja nevét emlegethetni. Az etnografiai nevektől *Napfény*-ig minden megvan ezek között. Igaz, hogy vannak nyakatekert idegen nevek is, de ezeket alnyomják a zamatos magyar elnevezések. A szinpadí nevek sem ritkák. Az idén megtörténhetik, hogy a következő lovakból fog a mezőny alakulni: *Troubadour*, *Trilby*, *Tartuffe*, *Alfio*, *Bonvivant*, *Aida*, *Da Capo*, *Elektra*, *Frou-Frou*, *Mikado* és *Norma*. Nincs kizárva az sem, hogy a kétévés nyeredenek versenyében így fog referálhatni a tudósító: *Berkes Kontrás*, *Bokros*, *Diák*, *Ifjasszony*, *Pali* és *Katicza* egy csomóban ugrottak el a vezetéssel, a többiek hátul kullogtak. A rövid oldalon a hátvédből *Vak Bottyán* tör elő s előbb *Alföld*, majd *Hortobágy* mellett vonul fel egész *Balatonig*. Az alatt *Berkes Kontrás*-al, *Diák Ifjasszony*-nyal visszaesnek. Az egyenesen *Hadur* mellett *Petőfi* színei válnak ki, de *Vak Bottyán* ezeket is elhagyja s már mindenki az ő nevét kiáltja győztes gyanánt, egyszerre a vezetők mellől a tüzes *Menyő* válik ki s biztosan elsőnek halad el a cél előtt. *Diadal*, mely egy pillanatig sem volt a versenyben, — utolsó.

+ Az Urlovasok Szövetkezete tegnapelőtt tartotta közgyűlését a magyar lovaregylet helyiségében. A közgyűlést megelőzőleg az igazoló választmány jött össze, hogy részint az ideai versenyek programját és azok költségelszámolását állapítsa meg, részint azért, hogy a beruházásokra nézve tegyen előterjesztést. Ez megtörténvén, a közgyűlést délután 4 órakor kezdték meg, melyen jelen voltak: *Jankovich-Bésán Gyula* elnök, *Halassy Pál* tábornok, gróf *Nádasdy Tamás*, *Blaskovich Ernő*, *Zoltán Elek* altábornagy, dr. *Magyar László*, báró *Podmaniczky Gyula*, *Kovács-Sebestyén* Endre szövetkezeti tagok. Elnök megnyitván az ülést, a választmány megtette előterjesztését. A felolvasott előterjesztés szerint a szövetkezet rövid nyolcz év alatt nagyon sokat fejlődött. A versenyeket úgy a közönség, mint az urlovasok lelkesen pártolták, úgy, hogy a látogatott versenytereken: *Alagon*, *Siófokon* és *Pozsonyban* 206 ló, 636-szor indult 22 urlovással a versenyben. Az egyesület tagjainak száma is annyira felszaporodott, hogy a szövetkezetnek ma 317 tagja van. Az egyesület ma abban a helyzetben van, hogy ez évre 250,000 koronát tűzhetett ki díjjában. A választmány a versenyfeltételeket is

megállapította, amelyek a tavalytól nem térnek el. A versenyeket négy meetingre osztottak 22 verseny-nappal, melyekből *Alagra* 18, *Siófokra* és *Pozsonyra* két-két versenynap esik. Élénk helyesléssel fogadta a közgyűlés a szövetkezet abbeli vállalkozását, hogy a *pozsonyi* versenyek rendezését az osztrák jockey-klubtól magához váltotta, melyért úgy az uralkodóház több tagja, mint a földművelési kormány segélyben részesíti. Végül tagokul beválasztották gróf *Csekonics Endrét* és *Gömöri Oszkárt*.

FARSANG.

Készüldés a jurista-báira. A *jurista-bál* védnökönje, *Augusztia* főhercegnő teljes bizonyossággal megígérte a bálon való részvételét. Már eddig 8000 meghívó ment szét. A rendezőség ez uton is fölkéri azokat, kik tévedésből meghívót nem kaptak, hogy azt a bálbizottság (Nemzeti-szálló) tudomására hozzák. — Az értékes tánczrendek teljesen új formájukkal általános meglepetést fognak okozni.

Álarczos-bál. Holnap — vasárnap — este lesz az ideai farsang első álarczosbálja a „*Gyermekotthon*” árvaháza javára. A bálon konfettidobálás is lesz, azonkívül a legcsinosabb jelmezű álarczos érdekes meglepetésben fog részesülni. Jegyek az esti pénztárnál 1 forint 50 krajczárért kaphatók. Jelmez a helyszínén bérlehető.

Gyógyszerész-bál. A gyógyszerész-bál 150 tagu bizottsága ma megalakult. A bizottságban 85 fővárosi gyógyszerész-tulajdonos, 75 okleveles gyógyszerész és 45 egyetemi gyógyszerészetten hallgató van. A bál díszelőki tisztét dr. *Herczegh Mihály* vállalta el, a tiszteletbeli elnökök tisztségét pedig *Zboray Béla*, *Jármay Gyula* és *Bayer Antal* teljesítik. A rendező-bizottság élén *Morsa Gyula* áll nagyszámu tisztikarral. A bált régi szokás szerint, február 10-én a *Royal-szálló* dísztermében tartják meg *Radics Béla* kiténő muzsikája mellett.

Jogászbál.

Serdülő leányok álma, mamák reménye a *Jogászbál!* Az első hó szüzi tisztasága, a tavaszi napsugár melegsége, a fakadó bimbó illata, varázsa benne van ebben az egy szóban.

A leányszív megdobban az említésére és a papák bugyallárisa összelapul tőle.

Évről-évre feifrisül ez a bál; a régiék nyomán új hajtások fakadnak, garde dames-ok lesznek, kik egykor itt repkedtek, marcsoz apákká vedlenek a mult idők fürge rendezői; de a jogászbálok híre a régi marad; azon nem változtat a muló idő.

A *Vigadó* termei ma este ismét megnépeztettek és este 9 óra tájban *Radics Béla* rázendítette a csárdást: a katonabanda is csegett-bongott. És forogni, pezsegni kezdett az a bűbajos világ, fiatal szívek Eldorádója, Aladin csodás tündérkertje.

Az emelvényen foglaltak helyet: *Wekerle* Sándorné, gróf *Teleki* Gézáné, *Zsögöd* Benőné, báró *Dániel* Ernőné, *Fejér* Miklósné, *Hegedüs* Sándorné, *Herczegh* Mihályné és báró *Radvánszky* Gézáné bálányák.

Közéletünk ismert alakjai közül ott voltak: *Perczel* Dezső, báró *Dániel* Ernő, *Wekerle* Sándor, *Darányi* Ignác, *Hegedüs* Sándor, gróf *Teleki* Géza, *Herczegh* Mihály, *Timon* Ákos, *Zsögöd* Benő, *Bochkor* Károly, *Concha* Győző, *Hajnik* Imre, dr. *Farkas* László, dr. *Miskolczy* Imre, *Lukács* Antal, dr. *Fenyvessy* Ferencz stb.

A tánczosnók névsora a következő:

Asszonyok: *Bochkor* Károlyné, *Bornemissza* Ádámné, *Böllönyi* Odénné, *Dobranszky* Péterné, *Fertsek* Gyuláné (*Balassa Gyarmat*) *Forster* Józsefné, *Guoth* Sándorné, *Groll* Teréz, *özvegy* *Gebhardt* Károlyné, *Deiszler* Arthurné, *Hajnik* Imréné, *özvegy* *Méray-Horváth* Károlyné, *Horváth* Lászlóné, *dabasi* *Halász* Zsigáné, dr. *Homann* Ottóné, *Komáromy* Mihályné, *Jászberényi* Kálmárné, báró *Kutschera* Imréné, *özvegy* *Kolozsváry* Imréné, *özvegy* *Kovács* Bertalané, *Lakatos* Aladárné, *Lukács* Antalné, *Lőrinczy* Ferenczné, *Lonkay* Lenke, *Lányi* Bertalané, *özvegy* *Ladányi* Józsefné, *László* Zsigmondné, *Lintner* Gyuláné, *Pósch* Gyuláné, *özvegy* *Petőcz* Béláné, *Prückler* Lászlóné, *özvegy* *Piroth* Károlyné, *Puskarin* Gyuláné, *Rapich* Radóné, *Rakovszky* Gézáné, *Rosenbach* Sándorné, *Sutter* Edéné, *Schindler* Dénesné, *Sigray* Béláné, *Szentkirályi* Kálmáné, *Vértessy* Józsefné, *Szurmay* Tamásné, *Szénássy* Lajosné, *özvegy* *Takács* Endréné, *Tolnay* Gedeonné, *Vargay* Kálmáné, *özvegy* *Wilkus* Károlyné, *Zentay* Elemérné, dr. *Andreaszky* Jenőné, *Antony* Ta-

másné, Evva Lajosné, Vasdényey Béláné, Tancsa Gyuláné, Fekete Józsefné, özv. Heinrich Imráné, Horváth Ferenczné, Kovács Ambrusné, Valkó Lajosné, Torday-Nagy Lajosné, Szinyey Gyuláné, Borbély Lajosné, Fáy Györgyné, dr. Göllner Aladárné, Kiss Kálmáné, özv. Katona Andrásné, Steindl Gyözőné, Hegedüs Kálmáné, Simay Károlyné, Lejtény Józsefné, Bruckner Antalné, özv. Czihal Józsefné, Lavatka Béláné.

Lányok. Antony Adél, Altmann Etele (Berettő), Bornemissa Gabrielle, Bölöny Blanka, Bochkor Irma, Concha Erzsike, Concha Hedvig, Dobránszky Vilike, Evva Margit, Forster Márta, Fejér Gizella, Fejér Izidóra, Gebhardt Emmike, Geiszler Ellus, Guoth Mariska, Homann Irén, Homann Biri, Mérai-Horváth Gizike, Herczeg Ella, Horváth Margit, dabasi Halász Vilma, Engländer Mariska, Hajnik Mariska, edvi Ilés Jolán, Jászberényi Kálmár Ilonka, Komáromy Gizella, Komáromy Ilma, báró Kutschera Berta, Kövér Ilonka, Kovács Aurélie, Lakatos Sárka, Lukács Margit, Lukács Ilonka, Lőrinczy Melanie, Lányi Márta, Ladányi Margit, László Ella, Lindtner Mariska, gróf Lubinszky Anna, Makray Clementin, Polónyi Ilonka, Pósch Ilonka, Pálffy Margit, Prückler Lilly, Prückler Margit, Potőcz Bella, Piróth Margit, Prem Irénke, Pataky Lilly, báró Radvánszky Élia, Rosenbach Olga, Rosenbach Margit, Rapach Bella, Schotcz Judith, Schindler Annuska, Sigray Hermin, Szentkirályi Ilonka, Szirmai Mathild, Szénássy Lujza, Tolnay Vilma, Takács Ilonka, Toity Sarolta, Vértessy Matild, Wikus Etelka, Wikus Lujza, Zentay Juliska, Vargay-Lendvay Sárka, Fittler Vilma, Heinrich Elza, Heinrich Ilona, Fekete Vilma, Horváth Emma, Kovács Hedvig, Kiss Margit, Perczel Melinda, Valkó Amália, Valkó Gizi, Tordai Nagy Juliska, Szinyey Miké, Kiss Józsa, Fáy Elza, Katona Miczi, Katona Sarolta, Steindl Irén, Hegedüs Aranka, Borbély Elza, Vasdényey Mariska, Tancsa Margit, Simay Jolán, Kéry Ida, Kéry Kornélie, Lejtényi Irma, Bruckner Jolán, Gömöri Hayas Jolán, Czihal Ilona, Lavatka Margit, Rudán Ella.

Farsangi naptár:

Január.

- 9. Szegénygyermek-otthon egyesület álarozos bálja a Vigadóban.
- 15. Jurista-bál a Vigadóban.
- 15. Tiszti kaszinó-bál a Károly kaszánya dísztermében.
- 22. Építőiparosok bálja a Vigadóban.
- 23. Frőbel-nőgyűlés álarozos bálja.
- 24. Protestáns-bál a Vigadóban.
- 26. Szloga szerb egyesület bálja a Vigadóban.
- 27. Eintracht német kolónia elite-bálja a Vigadóban.
- 29. Önkéntes tűzoltók bálja a Royal nagyszállóban.
- 29. Nemzeti, Vig és Népszínház nyugdíjintézetének álarozos bálja a Vigadóban.
- 29. Tiszti kaszinó álarozos bálja a Károly-kaszárnyában.
- 30. Vigadói nagy álarozos bál.

Február.

- 1. Athleta-bál a Vigadóban.
- 2. Posta-tisztviselők bálja a Vigadóban.
- 4. Budapesti artisták egyesületének bálja a Vigadóban.
- 5. Műrajzolóknak egyesületének bálja a Royal nagyszállóban.
- 6. Magyar gazdasszonyok álarozos bálja a Vigadóban.
- 6. Technikus-bál a Royal nagyszállóban.
- 8. A budapesti posta-tisztviselők bálja a Vigadóban.
- 10. Tököllyi szerb intézet bálja a Vigadóban.

KÖZGAZDASÁG.

A tőzsde hete.

Derült, barátságos képe volt a héten a tőzsdének: a pénz bőségesen áramlott a bankokból és csodák csodájával még a magánpénztárakból is a régóta elhanyagolt papirokra és a készpénz erőteljes hullámai gyorsan fölemeltek az értékek árait is tekintélyesebb magaslatra. Ez örömdetes hullámverést létrehozni a kedvezőbb politikai szél is segített, mely azon perczen indult meg, hogy a magyar képviselőházban a törvényhozás munkája visszatért a rendes kerékvágásba.

Aki az üzlet belső rugóinak működését ismeri, természetesen találja az áremelkedést, melynek az utolsó napokban tanúi voltunk. Mikor a kedélyek, ha csak némileg is, főlzabadtak a lidércnyomástól, melyet az Ausztriával való egyezkedésünk meghiusulása okozott; mikor újra földerült a remény, hogy e részben mégis csak visszatérhet ismét a régi rend és az ezzel kapcsolatban levő viszonyok biztossága: semmi sem tűnhetik föl okadatoltabbnak annál, hogy az árak lemorzsolódása, mely a jövőtől való félelem nyomása alatt az ősz beállta óta szakadatlan folyamatban volt, végre megszűnjék és hogy ismét visszatérjen a vásárlási bátorság, melynek hiányában az üzlet csak betegeken nyomorogja végig napjait.

A részben változott viszonyokkal szemben most már az a kérdés merül fel, hogy az érezhetővé vált javulás számíthat-e a tartósságra? E kérdésre pedig a feleletet csak a legnagyobb óvatossággal lehet megadni, Mert hát a béke szép dolog, a pénz meg jó dolog.

De hát meddig tart a béke és meddig tart a pénz, mely most oly mohón keresi az elhelyezést?

Tapasztaltuk a héten, hogy élénkebb volt a kereslet a járadékokban, sőt még az előkelőbb befektetési papirokban is. De éppen ez a körülmény mutatja, hogy a januáriusi szelvény kifizetése következtében fölszaporodott tőke józan számítással maradt meg a konzervativizmus határain belül, mely természetével együtt jár. Valami tulságosan csapongó képzeletet ez a tőke sohasem mutat; most sem fitogtatta azt; csak oly papirok felé fordult, melyeknek jövedelmezősége vagy határozott, vagy pedig, ha osztalékon alapszik, legalább bizonyos mértékben állandósított. A nagyobb kockázattal járó értékeket, a meglepőbb haszonnal kecsegtető vagy esetleg érzékenyebb veszteséggel fenyegető papirokat csak a szakmabeli üzlesek, a tőzsérek csoportja tűntette ki rokonszenvével. Csak ők fedeztek, amennyiben az illető értékkel tartoztak; és jobbadán véve csak ők mutattak véleményt az ily papir iránt. A vásárlók eme tábora pedig — utolsó veszteségei óta, — nem szaporodott még meg erőben annyira, hogy állandó irányt volna képes adni az üzletnek. Egy hétre, kettőre bírja ugyan az árfejlődés súlyos szikláját hegynek görgetni; de mikor aztán az emberi képességet meghaladó munkában kifárad, vagy pláne kimerül, abbahagyja az áldatlan törekvést és engedí visszagarulni terhé, sőt legtöbb esetben még rug is egyet rajta, hogy hadd szaladjon sebesebben völgynek. Addig tehát, míg a hivatászerű üzér mögött nem sorakozik a nagy közönség ama része, mely kedvező viszonyok között bizalommal és reménnyel szokta utjában elkísérni, addig a mozgalom tartóssága iránt senkisémm vállalhat felelősséget.

A pénz pedig, az még végeesebb, mint a jó kedv és a politikai szélesesend. A pénz, mely a szelvényből áll elő, az pláne hamar merül ki. Az véget érhet egy hét alatt is; tíz nap alatt pedig még nagyobb valószínűséggel. A pénz csak akkor nagy árfejlésztő hatalom a piacon, mikor a nép értéktermelő forrásaiból folyik, a mezőgazdaságból, az iparból és a terményosztó kereskedésből. Ezek állapota pedig nálunk újév óta nem javult. Annak a pénz-bőségnek hatásában tehát, mely az utóbbi napokban állt elő, megbizni alig lehet; vérmes reményeket hozzá kötni pedig különös nagy könnyelműség volna.

Meggyőző példakép ott van a berlini piac. Berlinben az értékzűlet — az utolsó hónapok nagy pénzzükének daczára is — virágzott és a januáriusi szelvény folyóvátétele következtében nem is lendült fel valami nagy mértékben. Miért? Mert Berlin pénze a rendkívül jól fizető német iparból folyik; ez a forrás pedig nem bugyog dátumra, hanem tartósan gazdag hónapokon és éveken át. Németország egy kitűnő ügyfelet talált tavaly, a nagy Kinát, melynek szükségét ügyesen zsákmányolja ki, még pedig kétszeresen. Németország úgy van Kinával, mint a falusi árendás a paraszttal. Előbb pénzt ad neki kölcsön; aztán a pénzért pálinkát ad el neki. A kölcsönön is nyer, meg a pálinkán is. Így tett a német tőke is. Először pénzt adott Kinának, amennyit kért és pedig nem is olcsón. Ki fogy Japhet utódainak olcsó pénzt adni? Most pedig a kölcsönzött aranyért, ezüstért vasat szállít neki, amit pedig ép oly jól kell megfizetni, mint a szemet, melynek segítségével a vasat használhatóvá teszik. Németországnak tehát fizet a kínai kölcsön szelvénye; aztán a Kinába szállított ipartárgy; ez utóbbi meghizlalja a hazai iparvállalatok osztalékszelvényét, mely miatt aztán drágábban veszik az iparpapírokat, egészen függetlenül a naptári határidőktől.

Így van Németország. De hogy vagyunk mi? Nálunk minden termelés megcsappant és, ha egyáltalán éléd, most kezd csak éledezni. Ezt a kezdetet még nem lehet az eselleges eredmény mértékében honorálni. A gondolkodó ember tehát, ha figyelemmel kíséri is a történeteket, nem kalandoz át a virágos képzeletek országába és megelégszik egyelőre a birtokában lévő papírosszeggel. Ily körülmények között pedig az üzér magára marad és miután a köznap forgalomban lévő papírok árát fölémelte egy hét alatt 10 forintra, a jövő héten

talán meggondolja magát és esetleg — lélekzetet vesz.

Aztán van ám még fejünk fölött egy sötétkép felhő: ez az ideai osztalék, melyet becsülgötnék, találgatnak, de melyet még senki sem ismer határozottan. Lássuk csak előbb, mi fog e felhőkből nyakunkba szakadni. Az értékek igazi szabályozója az ideai osztalék lesz, melynek esedékessége ideje immár közelg. Ászerint fogunk jobb időkről beszélhetni, amint azt a fizetendő osztalékok és a kezdődő év kilátásban lévő gazdasági viszonyai engedni fogják. Amíg e kettő iránt tájékozva nem vagyunk, addig — türelem!

Közgazdasági táviratok.

Bécs, január 8. (Utóhíradás.) Az irányzat szilárd volt. Osztrák hitelrészvény 886.75. Magyar hitelrészvény 385.—, Ländlerbank 162.50. Unionbank 262.—, Anglo-bank 299.50. Bankverein 224.— Osztrák-magyar államvasut 344.12, Déli vasut 83.12 Elbevolgyi vasut 263.75, Északnyugoti vasut 248.50, Alpési bányá 134.25, Rimamurányi vasut 251.—, Prágai vasipar 144.30, Májusi járadék 102.50, Magyar koronajáradék 99.75, Török-sorsjegy 61.60, Német birodalmi márka 58.83—58.81.

Berlin, január 8. Kezdetben realizációra hajolt, végén szilárd. Osztrák hitelrészvény 224.—, Disconto-társaság 208.19, Darmstadti bank 159.50, Deutsche bank 210.12, Drezdai bank 163.62, Handelsgesellschaft 176.37, Nationalbank 153.75, Osztr. magyar államvasut 146.50, Déli vasut 86.52, Götthard-vasut 132.25, Svájci északkeleti vasut 106.12, Svájci központi vasut 140.87, Olasz déli vasut 136.70, Olasz közepentengeri vasut 97.40, Olasz járadék 94.90, Török sorsjegyek 158.—, Mexikói kölcsön 99.—, Laurakohó 185.75 Dortmundi 102.10, Bochumi 305.25, Gelsenkircheni 188.37, Harpeni 193.70, Habernii 202.62, Észak-német Lloyd 176.50, Magán kamatláb 3¼% 112.10.

Páris, január 8. Általános szilárd hangulat. Jegyzetek: 8%-os francia járadék 103.23, 3%-os törlesztéses járadék, 101.90, 3¼%-os járadék 107.35, Francia bank 3507, Credit Foncier 667.—, Szezi csatornarészvény 3325, Egyiptomi kölcsön 517, Spanyol külföldi kölcsön 80%, Magyar aranyjáradék 104.50, Olasz járadék 34.30, Orosz kölcsön 102.85, Új orosz konzol 24.20, Portugál kölcsön 20%, Ottomán bank 568.—, Osztr. Ländlerbank 491.—, Osztrák-magyar államvasut 735.—, Déli vasut 195.—, Rio Tinto 654.50.

New-York, január 8. (C. T. B.)

	január 8. cents	január 7. cents
Buza januárra	98 ³ / ₄	99
" májusra	93 ¹ / ₂	93 ¹ / ₂
" júliusra	86 ³ / ₄	86 ³ / ₄
Tengeri májusra	34 ¹ / ₂	34 ¹ / ₂

Chicago, január 8. (C. T. B.)

	január 8. cents	január 7. cents
Buza májusra	91 ³ / ₄	91 ³ / ₄
Tengeri májusra	29 ¹ / ₂	29 ¹ / ₂

Ipar és kereskedelem.

A kávékereskedés 1897-ben. A múlt évben a kávé ára rendkívül alacsony színvonalra szállott le. A hanyatlás novemberben érte el tetőpontját, amikor a *good average-Santos* ára 34 frank volt Havreben. Azóta ez a rendkívül alacsony ár, amelyet még a bõtermés sem igazolhatott, az év végéig 40 frankra emelkedett. A bennünket első sorban érdeklő triezsti kávépiac forgalma 1897-ben a következő volt métermázsában:

	1896	1897
Behoztak tengeren	453.500	480.310
Kivitték Triezstből	478.140	463.810

Feltűnő mindenekelött, hogy míg az import 1897-ben még emelkedett, az export (vasuton és hajóval) kisebb volt a megelőző évinél. A készletek szaporodtak és december végén már 138.170 métermázsas volt a triezsti raktárállomány. Ez a nagy eladatlan készlet is mutatja a triezsti piac beteg állapotát, amely a múlt évben több hatalmas importcég bukásában nyilvánult. A jövő braziliai termés kevésbé bõnek ígérkezik, mint a múlt évi s így az árak esését egyelőre alig várhatni. A *flamei* kávéforgalom 1897. pontos adatai még nem ismeretesek, a behozatal azonban nem volt több 30.000 métermázsánál. Az előző években még annyit se érkezett.

Uj hajóvonal Északamerikában. Amint lapunknak Fiuméből írják, egy nagy liverpooli hajócéz, *Phelps Brothers*, elhatározta, hogy *Fiume* és *Északamerika*, jelesül *New-York* közt rendszeres havi járatokat rendez be minden állami segítyezés nélkül. A szolgálatot a társaság *The New-York and Mediterranean Line*-jának gőzösei fogják ellátni, amelyek eddig csak *Triesztet* keresték fel rendszeresen. Az utolsó hónapokban azonban olyan nagy méreteket öltött a magnezit-kivitell Fiuméből *New-Yorkba*, hogy a nevezett vállalat elhatározta Fiuméből egy rendszeres összeköttetés létesítését, ami nagy hasznára lesz egész kivitellünknek.

Kőbányai sertésplacoz, január 8. Magyar elsőrendű: Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 50—51 krajczár. Közép (páronként 251—320 kilógrig terjedő súlyban) 50—51 kr. Könnyű (páronként 260 kilógrig terjedő súlyban) 51—52 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilógr. felüli súlyban) 50—51 krajczár. Közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 49—50 krajczár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 47—48 krajczár. Sertéslétszám: 1898. január 6. napján volt készlet 18.815 drb, január 7-én felhajtott 1180 drb, január 8-én elszállított 757 drb, január 7-én maradt készletben 19.241 darab. A hízott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti sertés-konsumvásár, január 8. A franczvárosi konsumvásárra január 7-én érkezett 307 drb. Készlet január 6-áról 436, összes felhajtás 802 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 613 drb.; elszállított maradt 189 drb. Napi árak: 120—180 kilós 48—50 kr., 220—280 kilós 48—50 kr., 320—380 kilós 46—48 kr., malacz 34—38 kr. A vásár hangulata lanya volt.

Bécsi vesztgázár marhavásár, január 8. A mai vásárra felhajtottak 472 drb magyar, 26 drb galicziai, összesen 498 drb szarvasmarhát; ezek között 104 drb soványmarha volt. A nagyobb felhajtás következtében, valamint tekintettel arra, hogy hétfőn valószínűleg nagyobb lesz a felhajtás, az irányzat lanya és az üzlet vontatott volt. Jegyeztek 100 kilónként élő súlyban: magyar 28—37 frt. Magyar első minőségek hiányzott, német 38—42 frt.

Bécsi vadvásár, január 8. (Bauer Arnold jelentése.) Az évad már végéhez közeledik és így a forgalom már csekély. Az árakban ennél fogva javulás nem igen várható és az óz kivételével, az árak tényleg oszkoztak. Jegyeztek: szarvas 34—38 kr, óz 65—75 kr kilónként, nagy nyul 1.20—1.25 frt, kicsiny 70—90 kr, fogoly 50—65 kr, fácán 1.20—1.80 kr, kacsa 0.70—1.20 frt darabonként. Az eladás meg van engedve: szarvasnál február 14-ig, ózbanál márczius 14-ig, nyulnál február 28-ig, fogolynál január 14-ig, fácánnál február 14-ig, vadkacsánál márczius 14-ig.

Bécsi husvásár, január 8. (Bauer Arnold jelentése.) A mai vásárra felhoztak 300,457 kiló marhavast, 22,752 kiló borjuhust, 9088 kiló juhust, 181496 kiló sertéshust, 1747 darab borjut, 306 darab juhot, 2333 darab sertést. Jegyzések: *Mashahus* hátulja 36—70 kr, eleje 30—60 kr; Angol bélszín 64—100 kr, borjuhust 30—65 kr, sertéshus 42—66 kr, borju 38—54 kr, juh 28—44 kr, sertéshus 38—50 krért kilónként, költségeket beleértve. Ha a marhavast a jó minőségeket tekintetbe vesszük, akkor a lefolyt heti vásár józnak mondható, de igen sok közepes és súlyos húst is hoznak fel, amit nagyobbára olcsóbban adnak el. Borju délután el volt hanyagolva, de ma már ára javult. Sertés változatlan. Az enyhe idő miatt a vásár lanya volt és nyomott áron zárul.

Pénzügy.

Az osztrák-magyar bank mérlege. Az osztrák-magyar banknak 1897. évre lezárt számadásai az összes kiadások levonásával 5,821,436 forint 35 krajczár tiszta évi jövedelmet tüntetnek fel. Ebből a bankalapszabályok értelmében mindenekelőtt a részvényeseket a befizetett 90 millió forintnyi részvénytőke 5%-a, azaz 4,500,000 forint illeti meg; a fennmaradó 1,321,436 forint 35 krajczár-ból a nyugdíjalapba utaltatik 2%, azaz 26,428 forint 73 krajczár, melynek levonása után fennmarad még 1,205,017 forint 82 krajczár. Az év tiszta jövedelme a 7%-os osztalékon alul maradván, a két államnak nem jut részesedés, hanem úgy ezen 1,205,017 forint 82 krajczár, továbbá 5%-os osztalékként 4,500,000 forint és azonkívül 1896-tól osztatlanul maradt nyereséggént 9,047 forint 20 krajczár, összesen tehát 5,804,054 forint 82 krajczár, a részvényeseket illeti. Az 1897. évi osztalék ehhez képest részvényenként 38 forint 60 krajczárt, vagyis a befizetett részvénytőke 6,433 százalékat teszi ki, a múlt évi 48 forint 40 krajczárral, illetőleg 7,238 százalékkal szemben. Az 1897. év második felének számlájára 23 forint 60 krajczárnyi maradvékösszeg esik, mely a mérlegnek a folyó évi február hó 8-ára egybehívott közgyűlésen leendő jóváhagyása után fog kifizetett. A két

államnak 1897-re részesedés nem jutván és bankjegyadó sem lévén fizetendő, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kölcsönadósága az 1897. július 29-én kelt megegyezés értelmében nem csökken és így ennek állaga 1897. december 31-én változatlanul 76,002,545 forint 7 és fél krajczár marad.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, január 8.

Ma-holnap nyoma sem lesz az országban a hónap, a folyamokon a jégnek; megindul a hajók helyi közlekedése és az államvasut máris folytatja kompjáratokat Gombosnál, sok helyütt kihajtják a jószágot a legelőre; egyáltalában január elején valószínűsítjük tavaszi mileunek örvendünk. Csak hogy ép az a baj, hogy ezen nincs mit örvendeni, mert az időjárás nagyon is ellentétben áll a kalendáriummal; félős, hogy az abnormis időnek előbb-utóbb kedvezőtlen következményei lesznek. A gabona-határidőüzletben nem igen méltatják figyelemre e körülményt, ép úgy mint nem vesznek tudomást a tengerentúli piacok mintegy egy ozentnyí árváulásától és a kontinentális vásárok szilárdaságáról, vagy — hogy közelebb fekvő mozzanatról szóljunk — saját készáruipiacunk határozott szilárdaságáról. A határidőforgalomban mostanában — úgy látszik — egyáltalában nem vesznek tudomást semmiről, mert az üzlet ez ága úgy benreked az elposványosodás kátyujában, hogy már rég megszűnt mérvadó tényező lenni. Csakis az effektív forgalom hü tükre az időszert az üzlet irányzatának és aligha csalódunk, amidőn azt hisszük, hogy a készáru áruiban már legközelebb kifejezésre jut ama diszparitás, amely a szükséglet és készlet között fennáll. Multkor említettük, hogyha a heti hozatalok továbbra is így mértékben hanyatlanak, mint az utolsó hetekben: akkor nemsokára alig lesz vasuti szállítás. A ma kifüggesztett kimutatás szerint a hozatal, 171 waggont tesz, szemben a mult heti 163 waggonnal, tehát látszólag 18 waggonnal gyarapodott a felhozatal. Látszólag, mert ha szemügyre vesszük közelebről a táblázat rovatait, látjuk, hogy a 153 waggon között ott szerepel a helybeli közraktárba érkezett 55 waggon, amelynek tehát inkább spekulációs hivatása van, a fogyasztás számára így csak 116 waggon érkezett. Ez pedig vajmi kevés, tekintettel arra, hogy az őrelemények kelendősségi viszonyai már is javultak, legalább annyiban, hogy a malmoknál a lisztmegrendelési előjegyzések java része lebonyolódott, a raktári készlet fogyóban van és az őrlés leginkább a folyó szükséglet fedezésére irányul. A többi gabnára nézve már kevésbbé lehet határozottan szilárd véleményt mondani, de hiszen azok egyikében sem oly kirívó a deport, a készáru és a határidő ára között, mint épen főforgalmi cikkünkben, buzában. A délután beérkezett sürgönyök közül kiemeljük a bécsi, öt krajczárnyi, a londonit három pencenyi, a liverpoolit 2/3 pennys, a párisit 15 centimeenyi és a berlinit fél márkányi áremelkedéssel.

Buza.

Készáru-üzlet buzában. Ritka élénk forgalom volt ma. Elkelt 10000 métermázsanál több magyar buza és mintegy 9000 métermázsa román származék. A helybeli raktárak rohamosan ürülnek. Az árak átlag néhány krajczárral magasabbak, egyes tételeknél tíz krajczárnyi árváulást is lehet konstatálni. A legmagasabb ár 13.32 1/2 forint — valószínűsítjük számba ment.

Előfordult eladások buzában.

Mennyiség méter-mázsanban	6 vagy 12	származás	minőség megjel.	átadás hely	ár netto 100 kgr-kint	közsp. vagy 8 óra
1000	uj	tiszavidéki	77	Budapest	12.82 1/2	8 h.
100	uj	"	77	"	12.10	8 h.
800	"	"	77	"	12.05	8 h.
700	"	"	78	"	12.10	8 h.
100	"	"	78	"	12.02 1/2	8 h.
200	"	"	75	árpa	12.50	8 h.
100	"	"	75	"	12.05	8 h.
100	"	"	75	"	12.05	8 h.
100	"	"	75	"	12.55	8 h.
500	"	pestvidéki	77	"	12.20	8 h.
100	"	"	74	"	12.55	8 h.
1000	uj	fehértómezei	77	"	12.25	8 h.
800	"	"	77	"	12.25	8 h.
800	"	toina	74	"	12.25	8 h.
100	"	1-tiszai	75	"	12.25	8 h.
200	"	"	78	"	12.25	8 h.
500	"	raktári	75	"	12.45	8 h.
3000	uj	"	74	"	12.80	8 h.
1000	"	román	76	transzított	10.97 1/2	8 h.
2700	"	"	78	"	10.17 1/2	8 h.
8900	"	"	72	"	9.70	8 h.
800	"	"	71	"	9.30	8 h.
900	"	"	70	"	9.30	8 h.

Hivatalos jegyzések buzában.

F & J	Minős. hely	100 kilogr. közsp. Ára	100 kilogr. közsp. Ára	Minős. hely	100 kilogr. közsp. Ára
Tiszavidéki	uj	74	12.50	75	12.70
"	"	78	12.80	77	12.95
"	"	78	12.10	79	13.25
"	"	80	12.85	79	13.50
Pestvidéki	uj	74	12.45	77	12.65
"	"	78	12.75	78	12.90
"	"	78	12.15	79	13.80
"	"	80	12.80	79	14.00
Fehértómezei	uj	74	12.55	77	12.75
"	"	78	12.85	78	13.10
"	"	78	12.15	79	13.25
"	"	80	12.85	79	13.50

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárban 186.500 métermázsa buza és 91.500 métermázsa liszt; a Silosban 57.400 métermázsa buza, a nyugati pályaudvaron 88.984 métermázsa buza és 4866 métermázsa liszt.

Határidőüzlet buzában. Gyér forgalom mellett az árfolyamok ingadoztak.

Előfordult határidőkötések buzában.

Határidő	Dél- és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
márczius	12.50	12.08—07—08	12.05	12.05	12.05—06—7	12.06
május	11.78	—07—08—03—04	—	11.79	—	—
sept.	9.44	9.45—44—42—42	9.41	9.41	9.48—48	9.42

Hivatalos határidőjegyzések buzában.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Lezártoló árfolyamok
	január 8. pénz	január 8. áru	január 7. pénz	január 7. áru	
márcs.	12.04	12.06	12.04	12.05	—
sept.	9.39	9.41	9.43	9.45	—

Rozs.

Készáruüzlet rozszban: Az áruba bocsátott néhány kocsirományt megvette a helybeli fogyasztás, szilárdan fentartott áron.

Előfordult eladások rozszban.

mennyiség méter-mázsanban	6 vagy 12	származás	minőség megjel.	átadás hely	ár netto 100 kgr-kint	közsp. vagy 8 óra
100	uj	pestvidéki	—	Bpest.	8.70	Kp.
150	"	"	—	"	8.37 1/2	"
200	"	"	dohos	"	8.30	"
100	"	"	—	Bp. par.	8.50	"

Hivatalos jegyzések rozszban.

0 vagy 12	fej	hektoliterenkénti súly kilogrammban	100 kilogramm közsp. ára
uj	elsőrendű	70—72	8.05
uj	másodrendű	70—72	8.80

Raktárállomány rozszban: A közraktárban 49.800 métermázsa; a nyugati pályaudvaron 16.942 métermázsa.

Határidőüzlet rozszban. Gyenge forgalom volt tavaszi rozszban.

Előfordult határidőkötések rozszban.

Határidő	Dél- és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
márczius	8.77	8.79	8.78	8.78	—	—
szepember	—	—	—	—	—	—

Hivatalos határidőjegyzések rozszban.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Lezártoló árfolyamok
	január 8-án pénz	január 8-án áru	január 7-én pénz	január 7-én áru	
márczius	8.78	8.78	8.78	8.80	—
szepember	—	—	—	—	—

Takarmányfélék.

Készáruüzlet takarmányfélékben. Tengeriben úgy a kereslet, mint a kínálat gyarapodására bémítolag hat az enyhe idő, amely nem kedvez a szállításnak. Arpa tartósan igen keresett, zab normális forgalom mellett ártartó.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Mennyiség méter-mázsanban	6 vagy 12	ár	minőség	átadás hely	ár netto 100 kgr-kint	közsp. vagy 8 óra
100	uj	zab	—	Budapest	6.80	közsp.
100	"	"	—	"	6.47 1/2	"
100	"	"	—	"	6.55	"
150	"	árpa	—	Kőbánya	8.50	"
100	"	"	Hanna	Pécel	8.50	"
200	"	tengeri	—	Budapest	5.50	"
200	uj	"	—	Karczag	4.87 1/2	"
1000	"	"	jan.—fabr.	Mezőúr	4.70	"
800	"	"	—	Zaombolya	4.60	"
100	"	árpa	első.	Páztó	9.10	"
100	"	"	oláh dohos	Budapest	8.10	"

Bréma, jan. 8. Petroleum fin. helyben 4.95 márka — 2.91 frt.

Newyork, jan. 8. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphianban 5.35 cents; United Rife Line Certificate decemberre 65.—; Nyers petroleum decemberre 5.95.
London, jan. 8. Petroleum, amerikai 4 3/8 — 4 1/2 sh., orosz 4 1/4 — 4 5/8 sh.

Kávé, tea, rizs.

London, jan. 8. Santos határidő mérsékelt keresve, alacsonyabb. Jegyzetelt: jan.-ra 32.6 sh., márcz.-ra 33.— sh., máj.-ra 33.3 sh., júl.-ra 33.9 sh., szept.-re 34.— sh., decz.-re 34.9 shilling.
Tea: Ceylon, jól keresve. **Rizs:** jól keresve, ártartó.

Fémek.

London, jan. 8. Réz, G. M. Brände 48 3/8 — 48 5/8 font sterling készáru és 48 3/8 — 49 1/8 font sterling 3 óra; best sel. 52 — 52 1/2 font sterling.
Ón: finom külföldi 62 3/4 — 63 1/4 font sterling készáru és 63 1/10 — 63 1/16 font sterling 3 óra. **Ólom:** angol 12 1/2 font sterling; külföldi 12 5/16 — 12 5/8 font sterling. **Horgany:** külföldi 17 3/8 — 18 1/8 font sterling. **Higany:** 6.178 font sterling első és 6.17 font sterling, másodikból. **Vas:** A glasgovi nyersvaspiac ártartóan indult és nyugodtan zárult. Kis üzlet mellett zárlatárak: 45.4 sh. készáru és 45.6 1/2 sh. egy óra; Cleveland 40.3 sh. készáru és 40.5 1/2 sh. egy óra; Hematit 48.2 shilling készáru és 48.5 sh. egy óra; Middlesbrough 48.10 1/2 sh. készáru és 9.14 1/2 sh. egy óra. A nyersvaskészlet Glasgoban 337.306 és Middlesbroughban 50.471 tonna.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, január 8. A készáruüzletben szilárd volt az irányzat, de a forgalom jelentéktelen. A határidőpiac is szilárd. Kötetett buza tavaszra 11.92 — 11.93, rozs tavaszra 8.92 — 8.93, zab tavaszra 6.68 — 6.69, tengeri máj.-jun. 5.65 — 5.66 frt.

Hivatalosan jegyzetelt:

Buza tavaszra 11.93 — 11.94, rozs tavaszra 8.92 — 8.94, tengeri máj.-jun. 5.64 — 5.66, zab tavaszra 6.68 — 6.70, repce jan.-febr. 13.40 — 13.50.

Boroszló, január 8. Buza helyben 18.80 márka (= 11.05 frt) sárga. Buza helyben 18.70 márka (= 10.99 frt). Róz helyben 14.90 márka (= 8.76 frt). Zab helyben 13.90 márka (= 8.17 frt). Tengeri helyben 12.— márka (= 7.06 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, január 8. Buza holsteini 180 — 188 márka (= 10.58 — 11.05 frt). Róz meklenburgi 140 — 150 márka (8.23 — 8.82). Róz orosz 107 — 108 márka (= 6.29 — 6.35 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Lindau, január 8. Csendes üzlet, az árak változatlanok.

Zürich, január 8. Vevők tartózkodnak. Orosz buza 27.—28.— frank, román buza 26.50 — 27.— frank. Mindez 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 frt.

Páris, január 8. (Megnyitás.) Buza folyó óra 28.80 frank (= 13.72 frt.). Buza februára 28.80 frank (= 13.72 frt.). Buza márcz.-ápr. 28.40 frank (= 13.54 frt.), Buza 4 óra májustól 28.10 frank (= 13.39 frt.). Róz folyó óra 17.60 frank (= 8.38 frt.). Róz február óra 18.— frank (= 8.56 frt.). Róz márcz.-ápr. 18.— frank (= 8.56 frt.). Róz 4 óra májustól 18.10 frank (= 8.61 frt.) minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, január 8. (Zárlat.) Buza folyó óra 28.75 frank (= 13.70 frt.). Buza februára 28.60 frank (= 13.63 frt.). Buza márcz.-ápr. 28.25 frank (= 13.46 frt.). Buza 4 óra májustól 28.10 frank (= 13.39 frt.).

London, január 8. Minden gabonanem nyugodt. Uszó gabonából buza lanya; árpa nyugodt, kevert amerikai tengeri szilárd. Hozatalok: buza 18.510, árpa 9020 és zab 17.960 q.

Liverpool, január 8. Buza 1 pennyvel alacsonyabb, liszt bágyadt, tengeri 1/2 pennyvel magasabb.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, január 8. A mai tőzsdén eszközölt realizációk gyengülést idéztek elő. Különösen alpesi bányarészvény gyengült erősebben, miután e papírban tetemesebb volt az áremelkedés. Csakis dohányrészvények emelkedtek jó kereslet mellett és déli vasut is jobban fittetett. Ipari részvények és vasutak iránt a vásárlási kedv nem csökkent. Valuták nem változtak.

Az előtti idén: Osztrák hitelrészvény 358.— 356.87, Anglo-bank 161.25 — 162.50, Osztrák földhitel 461.50 — 463, Länderbank 222.50 — 222, Unionbank 300.50 — 301, Magyar jelzálogbank 277.— 276, Leszámitoló bank 255.—, Magyar hitelrészvény 385.50 — 385.—, Osztrák magyar államvasut 345.25 — 343.75, Déli vasut 81.12 — 81.87, Prágaduxi vasut 95.90, Dux-bodenbachi vasut 71.50 — 71.75, Új Tramway 117.—, Alpesi bánya 147.40 —

147.60, Rimamurányi 252.— 251.50, Prágai vasipar 695.— 697.—, Magyar általános közszénbánya 123.25 — 122.25, Osztrák villamossági 306.50 — 307, Osztrák hranyáradek 121.75 — 121.80, Osztrák koronajáradek 102.85, Török sorsjegy 62.10 — 61.50 frton köttetett.

Délelőtt 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 356.75, Magyar hitelrészvény 385.—, Anglo-bank 162.5, Bankverein 261.75, Länderbank 222.25, Osztr.-magyar államv. 344.—, Déli vasut 81.37, Alpesi bánya 144.75, Rimamurányi 251.—, Májusi járadék 102.80, Török sorsjegy 61.60, A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 357.— Magyar hitelrészvény 385.—, Länderbank 222.75, Unionbank 300.—, Anglo-bank 162.25, Bankverein 261.50, Osztrák-magy. államv. 344, Déli vasut 81.25, Elbevölgyi vasut 263.50, Északnyugoli vasut 248.—, Alpesi bánya 145.—, Rimamurányi 251.—, Prágai vasipar 696.—, Májusi járadék 102.50, Magyar koronajáradek 99.75, Török sorsjegy 61.60, Német márka 58.82, Török dohányrészvény — frton köttetett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjádék 121.20, Magyar koronajádék 99.70, Tiszai kölcsönsorsjegy 140.—, Magyar földtehermentesítési kötvény 96.80, Magyar hitelrészvény 384.50, Magyar nyereségekölcsön sorsjegy 153.50, Kassa-oderbergi vasut 191.—, Magyar kereskedelmi bank 1435.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.10, Magyar keleti vasut állami kötvények 122.—, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 256.50, Rimamurányi vasrészvénytársaság 251.—, 4.2%-o papírjádék 102.45, 4.2%-o esüjtjádék 102.30, Osztrák aranyjádék 121.70, Osztrák koronajádék 102.75, 1860. sorsjegyek 144.50, 1864. sorsjegyek 188.50, Osztrák hitelsorsjegyek 197.25, Osztrák hitelrészvény 356.50, Angol-osztrákbank 162.50, Unionbank 299.50, Bécsi Bankverein 261.50, Osztrák Länderbank 223.75, Osztrák-magyar bank 945.—, Osztrák-magyar államvasut 344.—, Déli vasut 82.25, Elbevölgyi vasut 263.50, Dunagözhajózási részvény 459.—, Alpesi bányarészvény 144.10, Dohányrészvény 134.10, 20 frankos 9.53 1/2, Császári királyi vert arany 5.69, Londoni váltóár 120.—, Német bankváltó 58.80, Az irányzat szilárd.

Berlin, január 8. (Tőzsdéi tudósítás.) A megnyitás csendes nyereség realizációkra. Közszénbánya részvények javultak, Bankok csendesek. Járadék nyugodt. A zárlat csendes, de ártartó. Magánkamatláb 3 1/4 %.

Berlin, január 8. (Zárlat.) 4.2%-o papírjádék 102.20, 4.2%-o ezüstjádék 102.20, 4%-o osztrák aranyjádék 103.20, 4%-o magyar aranyj. 103.10, osztrák hitelrészvény 223.80, magyar koronajádék 100.—, déli vasut 35.70, osztrák-magyar államvasut 146.20, Károlyi Lajos-vasut 107.50, Kassa-oderbergi vasut 95.30, orosz bankjegy 216.60, bécsi váltóár 169.90, 4%-o új orosz kölcsön 67.20, magyar beruházási kölcsön 102.40, olasz járadék 94.90. Az irányzat tartott.

Berlin, január 8. (Utőtőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 224.—, déli vasut 36.20, osztrák-magyar államvasut 146.50. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 8. (Zárlat.) 4.2%-o papírjádék 86.75, 4.2%-o ezüstjádék 87.—, 4%-o osztrák aranyjádék 103.15, 4%-o magy. aranyj. 103.15, magy. koronajádék 100.30, osztrák hitelrészvény 301.62, osztrák-magyar bank 798.—, osztrák-magyar államvasut 296.50, déli vasut 72.87, északnyugoti vasut 212.50, elbevölgyi vasut 225.—, bécsi váltóár 169.80, londoni váltóár 20.385, párisi váltóár 80.86, bécsi bankverein 222.75, Unionbank —, villamos részvény 139.50, alpesi bányarészvény 121.50, 3%-o magy. aranykölcsön 91.15. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 8. (Utőtőzsdé.) Osztr. hitelrészvény 301.75, osztrák-magyar államvasut 296.50, Déli vasut 73.—.

Frankfurt, január 8. (Esti tőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 301.62, Déli vasut 73 3/8, Magyar aranyjádék 103.20, Osztrák-magyar államvasut 296.62. Az irányzat szilárd.

Hamburg, január 8. (Zárlat.) 4.2%-o ezüstjádék 86.80, osztr. hitelrészv. 301.75, osztr.-magyar államvasut 741.50, déli vasut 175.—, olasz járadék 95.—, 4%-o osztr. aranyj. 102.90, 4%-o-os magy. aranyj. 103.40. Az irányzat gyengült.

Hamburg, január 8. (Esti tőzsdé.) Osztrák hitelrészv. 301.50. Az irányzat nyugodt.

Páris, január 8. (Zárlat.) 3%-o francia jár. 103.20, 3 1/2%-o francia jár. 107.35, olasz járadék 94.30, osztrák földhitelrészv. 1275.—, Osztrák magy. államv. 735, déli vasut —, Franciaia tör. jár. —, 4%-o osztr. aranyjádék 103.50, ottomanbank 568.—, párisi bank-részvény 382, osztrák Länderbank 491.—, alpesi bányarészvény 312.—, Dohányrészvény 312.—. Az irányzat nyugodt.

London, január 8. (Zárlat.) Angol consolok 112.15 1/16, déli vasut 7.25, spanyol járadék 60.1/8, olasz járadék 93.3/8, 4%-o magy. aranyjádék 101.—, 4%-o rupia 62.3/8, Canada pacificvasut 87.3/8, leszámitolási kamatláb 2 1/2, ezüst 26.7/8. Bécsi váltóár —. Az irányzat szilárd.

New-York, január 8. ezüst 56.7/8.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. január 8-án reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Csapadék mm.	Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Csapadék mm.
Arvavárja	62.6	2.0	5	Póla	66.8	7.8	
Selmeczbánya	64.7	1.8	2	Lesina	67.3	8.9	
N.-Szombat	65.8	1.0	2	Sarajevo	67.3	1.5	
Magyar-Ovár	66.1	1.2	1	Torino	67.4	1.4	
O-Gyalla	65.2	1.1	1	Florenz	66.9	8.4	1
Budapest	64.9	0.9	1	Róma	67.0	7.2	
Sopron	64.7	2.0	1	Nápoly	67.6	10.8	
Herény	65.4	1.0	1	Briudisi	66.9	9.5	
Keszthely	65.7	1.0	1	Palermo	66.9	8.4	
Zágráb	66.2	3.1	1	Malta	67.4	13.3	
Fiume	66.3	7.4	8	Zürich	68.3	3.4	12
Cirkvenica	66.3	8.4	4	Biarritz	67.6	9.5	
Pancsova	66.5	3.6	1	Nizza	65.0	9.8	5
Zombolya	66.8	1.3	1	Páris	65.6	0.7	1
Arad	64.4	3.5	1	Kopenhága	62.5	2.9	7
Szeged	64.8	1.7	1	Hamburg	66.4	3.2	4
Szolnok	67.6	0.2	2	Berlin	64.4	4.5	3
Eger	64.5	1.0	2	Christiansund	59.6	8.7	3
Debreczen	68.8	1.4	3	Stockholm	—	—	—
Körmärk	60.8	1.8	1	Szent-Pétervár	53.7	1.2	5
Ungvár	64.0	1.3	9	Moszkva	62.6	7.7	1
Szatmár	65.0	3.9	11	Varsó	56.8	2.2	5
Nagy-Várad	65.1	4.4	1	Kiew	64.8	1.4	5
Kolozsvár	64.3	0.1	1	Odessza	—	—	—
Nagy-Szeben	65.8	0.8	1	Sulina	66.5	1.5	
Bécs	65.5	7.0	2	Szofia	69.9	0.2	
Salzburg	68.0	5.8	1	Konstantinápoly	65.1	4.5	
Klagenfurt	68.8	5.0	1				

A helyzet tegnap óta lényegesen átalakult. Az észak depresszió Oroszország nyugati részére vonult és egy új depresszió megjelent Skóciától Északra. A La Manche csatornában át hirtelen egy kisebb terjedelmű maximum vonult át, mely az Atlanti-tenger felől jött és a nagy déli maximummal egyesült.

Egész Európában enyhe téli időjárás uralkodik, melynek a mindenfelé előforduló kismérvű esőzések csapadékos jellegű köcsözések.

Hazánkban tegnap ismét föltette ködös volt az idő és a ködszittások meg apró esőzések is folytatódtak. A hőmérséklet jóval magasabb a normálnál és ma reggel majdnem kivétel nélkül a fagypontra föltött van.

Enyhe idő várható, helyenkint csapadékkal.

VIZÁLLÁS.

— Január 8-án —

Folyó	Vizmérséklet	Vizállás reggel	Áradás v. apadás	Folyó	Vizmérséklet	Vizállás reggel	Áradás v. apadás
inn	Schärding	17		Tizza	M.-Sziget	27	
Duna	Passau	100	2	Tizza-Ujjak	Tizza-Ujjak	50	2
	Bécs	174	2	V.-Nanany	V.-Nanany	96	2
	Pozsony	74	2	Csep	Csep	178	
	Komárom	101	2	Tokaj	Tokaj	68	6
	Budapest	56	2	Szolnok	Szolnok	82	1
	Ercsi	58	2	Csongrád	Csongrád	120	1
	Faks	58	2	Szeged	Szeged	80	6
	Mohács	95	2	Tisza	Tisza	45	6
	Újvidék	58	2	Szatmár	Szatmár	—	2
	Zimony	38	2	Szatmár	Szatmár	—	2
	Fancsova	25	4	Laforca	Munkács	—	4
	Báziás	91	4	Laborca	Laborca	—	4
	Orsova	63	5	Ung	Ungvár	—	4
Mátya	M.-Falva	—	—	Óndova	Bárfa	10	
Vág	Zabola	09	2	Badrop	Zemplén	115	8
	Szeged	61	4	Sajó	Zsolca	108	2
Nyitra	Kassakujvár	—	—	Marad	H.-Németi	92	1
Bába	Sárvár	20	2	Bereitvő	B.-Ujfalú	9	
	Győr	148	—	Bob. Kőr.	Cuncsa	—	—
	Zákány	35	—	Nagyvárad	Nagyvárad	15	—
Dráva	Eszék	67	10	F.-Kőr.	Bécsény	21	—
	M.-Szerdah.	10	—	Feh. Kőr.	Borosjenő	20	22
Száva	Zágráb	88	109	Kal.-Kőr.	Békés	44	—
	Szászek	148	2	Gyoma	Gyoma	9	29
Kajba	Mitrovicza	141	4	Gy.-Fahérv.	Arad	18	2
Isna	Károlyvár.	75	64	Arad	Arad	142	1
Várbáz	Novi	10	—	Makó	Makó	29	2
Borzna	Banjaluca	—	—	K.-Kostoly	B.-Ujfalú	92	14
Drina	Doboj	—	—	Demesvár	Demesvár	65	6
Mura	Zwornik	—	—	N.-Becsker.	N.-Becsker.	48	—

Jelek magyarázata: * = Jeges víz; + = 0 felett; — = 0 alatt; < = áradt; > = apadt; ? = kétséges.

Felelős szerkesztő: Lipcsey Ádám.

Budapesti cégmutató.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön-Értékpapírtársaság. Befizetett részvénytőke: 10 000 000 korona. Központi irodája és váltóüzlete: **Andrássy-ut 5. Föld: Korona-hitelező-iroda 11. Zálogtőke: Károly-kört 18. Király-utca 57. József-kört 2 és Zsigmond-utca 4** postafiók szobában.

Foncière, Pesti biztosító-intézet. Alapitoke 4 millió korona. Nyereség- és díjtarifák, valamint évi díjbevételei 25 millió korona. Elvállal tűz-, jég-, szállítvány-, élet- és balesetbiztosításokat. Központi irodáj: **V., Sas-utca 10., saját házában.**

Aszfalt és kátrány vegyi gyárak Bienn János.

Gyárak: Budapest, Kispesi, Mezőtelegd.
Központi iroda: **Budapest, IX., Ferencc-kört 48. sz.**
Tiszta, természetes aszfalt-bitumenből készült valódi aszfalt fedőanyagok, aszfalt olajszigetelőlemezok, aszfalt és kátrány, valamint azok összes vegyi termékei.
Vállal és készíti legjobban kivitelben: fedőlemez-hordozókat, faacemint-tekercet, mindennemű aszfaltozásokat, nedves falak szárazzá tételét, vízhatlan lefűzéseket. (251)

Szt.-Lukácsfürdő **Gözfürdők**
Téli és nyári (155) **arok és hölgyek részére**
gyógy-hely. **egész nap nyitva**

ROYAL nagyszálló BUDAPESTEN.
Kugler-féle raktár a bodegában naponta friss nagy választék eredeti bombonierékban. Legfinomabb coccinacok kicsinyben, nagyban árak mellett eladotnak. Színházi előadások után friss ételek, naponta hangverseny. **Schmitt Károly igazgató.**

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. január 8-án.

Main table containing market data for various securities, organized into sections: I. Államadósság, II. Más közkölcsönök, III. Záloglevelek és kölcsönkötvények, IV. Előbbeségi kötvények, V. Bankok részvényei, VI. Takarékp. részvényei, VII. Biztosító-társ részv., VIII. Gőzmalmok részv., IX. Bányák és tégely. r., X. Vasművek és gépgy. r., XI. Könyvnyomdák r., XII. Közléked. váll. részv., XIII. Kősz. részv., XIV. Sorajjegyek, XV. Pénzmekek, XVI. Váltók árfolyamai (lára), XVII. Határidőre kötött értékp., XVIII. Lezártok árfolyamai (Január 8-án).

A 1-vel megjelölt értékpapiroknál, melynek üzleti éve nem ekkor kezdődött, az osztalék az utolsó zárolásról vonatkozólag értendő.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Központi kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Flók-kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Előre ázetendők készpénzben, levélbélyegeken vagy postantárványon.

V. ker., Marokkói-utca 4. szám.

Ha a hirdető címzett is külli a hirdetésben, vagy a választ postarabonta kéri, akkor minden közlés után még 80 krajczár kincstári bélyegilleték is ázetendő. — Czészered az apróhirdetést postantárványon bék-
doni, s a szöveget az utatvány szelvényére írni: esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget a levélbélyeg betűkben. Mindenki körvén kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

LEVELEZÉS.

Többeknek. Csakis olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a vá-
lasz költség nélkülözhető van. A kiadóhivatal. 1294-1

Édes Lea! A létűnt, rég elmúlt lefolytathetetlen szép napok emlékeit, óvadé kérem, nyújtsd nekem, hogy a legközelebbi időben, szentes helyen, tanuk nélkül találkozhassam Onnel. Vakmerő kívánság, de elképzelhetetlen: aztán — ki tudja, nem utolsó alkalommal — ez: Isteni Ót és beszélhetem Onnel. Telje-
tisze ez egyetlen kívánságomat; hozzá ezt tudomásomra, hisz tudja, hol vagyok s esetleg L. barátom felvilágosítást adhat. Utolsó remé-
nyűnk teljesülésében bízik Joe. 1640-1

Melyik nemeseleki hölgy, vagy ur volna hajlandó egy tehetséges
fiatal művészt pályáján előre segíteni? „Órók” hála jellegé
alatt kérék szíves megkeresést a lap kiadóhivatalába. 1590-1

Melyik csinos, barna hajú, volna hajlandó barátságával megvi-
gasztalni egy sok szenvedést, csalódást és bánatot átélit
csinos és művelt magánhivatalnokot. Az írjon „Akos” jellegé alatt a
lap kiadóhivatalába. 1584-1

A. E. Árvá leány. Kérem közölje valam „Murillo” jellegé alatt,
levélben, hol láthatnám és ismerhetném meg
őnt. Megjegyzem, hogy kiletemet egyelőre még el nem arulatom.
Levelet a kiadóhivatalba kérem. 1629-1

Levelek érkeztek a kiadóhivatalba a következő jellegé alatt:
A. A. Alandó, Anna, Aquarum, Arva, Arva-
leány, Azonnal, Birtokos, Biztos 1000, Bor, Csinos, Cella,
Le Couis, Doktor, Dill, Ezer, Előnyös, Földbirtokos, Gazdaszozny,
Gyorsiró, Gyakornok, Gőzmalom, H. S. H. Házas, Halgató, Iparos,
Jövedelem, Jó üzlet, Ida, Kézpénz, Kétsón, Könyvtár, Lakás, Meg-
bízható, Minél hamarabb, Megbízható, Nemes, Nevelőné, Neufundland,
P. F. Pedális Czimbalom, Pénzbeszédő, R. K. R. B. Szorgalmas,
Szolid, Szeres, Szoba, Szorgalom, Szerény, Szakközvetítő, Sürge, Töb-
betű ésszel, mint erővel, Töke nem szükséges, Tanítójelölt, Utazási
iroda, Világos, Virág, Vadászterület, Zongora. 1624-1

Csinos hölgyek ismeretséget keresi egy fiatal barna fiú. Levelet
„Ujér” címen a kiadóhivatalba békít. 1602-1

Hölgyeim! Csinos kútsójt, 30 éves előkelő vállalat főtisztviselője
vagyok. Egy éve hogy a fővárosban vagyok és sajnos
teljesen hélyismerettség nélkül. Ezen lap kiadóhivatalához fordulok,
talán ezen — nem azoknál — uton ismerkedhetek meg egy teljesen
független nővel. Levelek „Foggetlen nő” jellegé alatt a lap kiadóhiva-
latba kérének. 1692-1

Jóéalis nővel óhajtanék megismerkedni. Leveletet „Remény” cí-
men a kiadóhivatalba békít. 1636-1

Május 20. Szerelmem! Fájó szívvel bár, de te kell mondanom
még a kísérletről is, hogy a legutóbbi kifejezhetetlen-
ül kedves soraidra, egy mint óhajtanom válaszoljak. Menyit, de
mennyit mondani valóm volna, azt hiszem az egész világot meg tud-
nám vele tölteni. A kérdezett levelek mind megérkeztek, ezer köszö-
net s egy végtelenül hosszú csók értük. Arra a kérdésedre, ugye sejt-
ted Drágám, melyiket gondolom, itt ezen az indikrót helyen nem
akarok válaszolni. Majd ha végeztem, azaz Te edesem, megint én
kegyelmes lesz hozzád, hogy megint látható borulhatok, akkor
majd erre is válaszolok. Ugyanakkor az elvostott jónjút is pótolni
fogom egy olynammal, mely lelszédet megnyeri. Még valamit! Ugye
Drágám módját ejted annak, hogy az igért fonyképet elküld annak, ki
teged oly öröklően szeret s oly fanatikusan imád. 6458-1

Hit, remény és szeretet Debreczen. Kíván helyen levele van,
kérem vegye át és válaszoljon. 1654-1

Szt.-Gottthard. Nagyon csodálom kedvesem, hogy a virágról ír-
tukat czésásnak veszi, mert ugy hiszem, hogy
az ilyen czésás nem vallana én rém. A csokrot, mint kéleves edetűt,
kidobtam. Ugy sejtem mai leveleiből következtelve, hogy úcsustem
miatt Onnek kellemetlenül vannak. Mondja meg edesem egész bi-
zalmisan, ha úgy van és én nem fogok e helyen írni. Igazán vigasz-
talhataln volnék, ha szegény kis betegemnek kellemetlen perzeket
okoznék. M. 1656-1

Ételka. Milt jelent halgatása, kifaltam, de lássa be, hogy ez
szigorúban büntetés, mint amilyet érdemeltem, és én ezt
be fogja látni magolcbb, csak ne legyen késő, azonban bennem mindig
jó barátjára fog találni. Láthatomszerdán a jouron? Armond. 1662-1

HÁZASSÁG.

Férjhez menni óhajit egy csinos, vidéki, háziasan nevelt leány.
Ha találkoznék olyan egyén, ki ismeri óhajit,
kérem írjon híkánek Miskolcra a főpostára. 1482-2

ALLÁST KERES.

Éltesebb uri nő, előkelő hivatalnok özvegye, ki a vidéki nagyobb
háztartást, egy baromfi tenyésztést, és teha-
nészetét is kiténden érli, nagyur házaknál házvezetőnő állást keres.
„Házvezető” címen a lap kiadóhivatalába kérének. 1692-2

Társalgónői állást keres egy intelligens nő, ki beszél folyéko-
nyan a német francia és angol nyelveken. Czim a
kiadóhivatalban. 1462-3

Szép írású intelligens fiatal ember keres alkalmazást. Bármintemű
írásbeli munkák elvégzésére vállalkozik. Igényi sze-
rények. Czim a kiadóhivatalban. 1340-3

Egy nőtlén 23 éves fiatal ember, ki a közigazgatási dolgokban tel-
jesen járassággal bír, szép írású van és igényi szeré-
nyek, jegyző segédi állást keres. Levélben megkeresést kér „Jegyző-
segéd” jellegé alatt a kiadóhivatalba. 1590-3

Ügyvédi imokul ajánlkozok egy az ügyvédi irodákban előforduló,
de különösen telekkönyvi ügyekben jártas, korosztály,
nyílen fiatal ember, szép írású. Levélben megkeresést kér „Gyora
munkás” címen a kiadóhivatalba. 1678-3

Jrnokul ajánlkozok szép írással bíró fiatal ember. Czim a kiadó-
hivatalba. 1614-3

Házvezetőnői állást keres, egy abban jártas, intelligens nő. Czim
a kiadóhivatalban. 1628-3

Társalgónői állást keres csinos rokonszenves külsője, 21 éves uri
leány, ki a magyar-német nyelvet szóban és írásban
tökéletesen bírja. Czim meghadható a kiadóhivatalban. 1684-3

Masszirozók, teljesen kiképzettek, férfi, vagy nő, urasági házak-
hoz ajánlkozunk. Remunál, közvényeit és chez
használó beletségeket masszirozni. Munkács Lajos, VIII. ker., Kón-
utca 29., 4. ajtó. 871-3

Főzőnő helyben, vagy vidéken alkalmazást keres, 14-15 fős há-
zással. Czim a kiadóhivatalban. 867-3

Kulcsárnői állást keres 40 éves uri nő, ki már e téren működött.
Czim a kiadóhivatalban. 1642-3

Correpetitorn. ajánlkozok egy VIII-ik gimnáziumi tanuló, ki
már a tóron gyakorlati. Ajánlatot kér „Corre-
petitorn” címen a kiadóhivatalba. 1644-3

Jrodai gyakornokul állást keres, szerény igényű fiatal ember. Czim
a kiadóhivatalban. 1648-3

Fodrász üzlet a legjobb forgalmu helyen, elutazás miatt azonnal
eladó olcsó árért. Czim a kiadóhivatalban. 376-3

Magyar felolvasónak ajánlkozok a délutáni órákra egy intelligens
fiatal ember, ki ezért nagyon csekély jutalmat kér. Meg-
kereséseket „Jó olvasó” 1573-3

Alkalmazást keres egy magyar-német levelező, ki már nagyobb
fővárosi intézeteknél volt alkalmazva. Czim a ki-
adóhivatalban. 1652-3

Titkos magánügyek írásbeli elintézését vállalom. Leveletet „Dis-
cretio” címen kérék a kiadóhivatalba. 1612-3

Intelligens, előkelő családból való és mintilyen tud reprezentálni.
Esetleg anyahelyettesnek is ajánlkozok. A vidéki gazdálkodást, ba-
romfi tenyésztést tehenészetet tökéletesen érli. Levélben szíves meg-
keresést kér „Házvezetőnő 40.” alatt a kiadóhivatalba. 1556-3

Kisebb vállalatok levelezését és könyvelését, olyantia, amely
csak néhány órát igényel naponta, elvállalja
egy 10 éri irodai gyakorlatlalt bíró, igen szépírású fiatal ember. Czim
meghadható a kiadóhivatalban. 1670-3

Fiatal ember elvállal bármely otthon elvégezhető írásbeli mun-
kát és ajánlja magát díszeset ügyek elintézésére.
Leveletet „Titkár” jellegé alatt kéré a kiadóhivatalba, hol azczimo meg-
tudható. 1568-3

Házfelügyelői állást keres egy magánhivatalnok, ki már íly mű-
nőségben több évig működött. Öradéki rendel-
kezik. Levélben megkeresést kér „Pontosság” címen a kiadó-
hivatalba. 1690-3

Jdösebb urinő, uradalmi tiszt özvegye, előkelő garcon urnál elváll-
lalna inkaristák lakását. Szíves megkeresést kéré a lap
kiadóhivatalba. „Tisztartóné” jellegé alatt. 1654-3

Orvostanárhoz ajánlkozok intelligens, művelt nő, látogatók
fogadására, vagy előkelő fényképeszér. Czim
a kiadóhivatalban. 1600-3

Tanítójelölt ajánlkozok szerény feltételek mellett. Czim me-
ghadható a kiadóhivatalban . . . szám alatt. 1018-3

ALLÁST KAPHAT.

Megfelelő állást biztosítok egy izraelita fiatal embernek, ki érett-
ségi végezt és ajánlatomra nőül. Czim a kiadóhiva-
latban. 1622-4

Ügyes ügynökök minden üzletben vásárolt cik eladására
felvetének. Czim a kiadóhivatalban. 885-4

Fiatal hölgy előkelő bécsi irodában alkalmaztatik. Perfect magyar
levelezési és a német nyelv tökéletesen bírása felté-
lenül szükséges, gyors és gépirókák előny adatik. Ajánlatok re-
ferenciákkal „Magyar levelezőnő” címen kérének a kiadóhivatalba.
1474-4

Dada, intelligensebb nő, kinek a cseledekre is kell ügyölnie, két
kis leánykához (egy és két éves) azonnal alkalmaztatik. Aján-
latokat „Tisztaság szerető” jellegé alatt a kiadóhivatalba békít.
1476-4

Bécsi nagy kivitelű áruház magyar elárusítónőit keres azonnali béle-
pésre. Megnyerő külső, magyar német nyelvenben jártasság
megkívántatik. Azok akik áruházban már működtek, előnyben része-
sülnek. Ajánlatok fényképpel. Bécsi Áruház címen a kiadóhiva-
latba. 1472-4

Jó fizetéssel keres előkelő üzlet korosztály, csinos, elegáns
kisasszonyt, ki jó írása és magyarul, némelül
franciául tökéletesen beszél és fogalmaz. Írásbeli ajánlatokat „J
jellegével a kiadóhivatalba békít. 1830-4

Comptoiristák, magyar német levelező, ki a könyvelésben is jártas,
helybeli gőzmalomnál 900 frt fizetéssel felvetetik.
Gyorsírásbani jártasság kívánatos. Ajánlatok „Gőzmalom” jellegé alatt
a kiadóhivatalba cztinzendők. 1622-4

Művelt, felvetetik. Ajánlatokat „Társalgónő” címen a kiadóhivatal
békít. 1620-4

Ügyes nő szabad kerestetik házon kívüli munkára. Ajánlatokat
„Ügyes szabad” jellegé alatt békít a kiadóhivatalba. 1558-4

Mérleges könyvelő magyar levelező, ki a német nyelvben
és az összes irodai teendőkben jártas
helybeli részvénytársaságnál alkalmaztatik. Jelencel állásban levők
küldjék ajánlatokat referenciákkal és bizonyítvány másolatokkal
„Pontos hivatalnok 1200” jellegé alatt a kiadóhivatalba. 1672-4

Cársat keresek egy virágozó budapesti vállalathoz 20-30,000 fo-
rint tőkével. Személyes működés okvetlenül
megkívántatik. Ajánlatokat „Lukratív” jellegé alatt, kérék e lap kiadó-
hivatalba. 1632-4

Zakaritóné lakásért azonnal felvetetik. Czim a kiadóhivatalban.
978-4

OKTATÁS.

Rajzoktatás. Helybeli, elemi iskolába járó tanulóknak, vagy
hátrétek, ki „rajzolni” óhajit tanulni, szerény és
szabadkészt rajz, valamint szépírásból, szerény díjazásért egy
százéves fiatal ember oktatást adna. Szíves megkereséseket „U. K.”
címen a kiadóhivatalhoz intézendők. 1425-5

BIRTOK ELADÁS.

Szabolcs vármegyében 800 kat. holdból álló és minden gaz-
dasági felszereléssel ellátott birtok,
szabad kézből eladó. Levélbeni ajánlatok „Biztos jövedelem” jellegé
alatt a kiadóhivatalba kérének. 1412-6

Csanádmegyében vasuti állomáshoz félórnyira egy 800 magyar
holdból álló szép fundus instruktussal ellátott
birtok szabad kézből eladó, vagy fővárosi bérlésszel elcsereztetik. Leve-
let kérék a kiadóhivatalba „Nagy jövedelem” címen. 1630-6

Eladó egy szép birtok, Somogy megyében, melyhez szép kastély,
park és minden gazdasági felszerelés tartozik. Czim a kiadó-
hivatalban. 1548-6

HÁZ ÉS VILLA ELADÁS.

Háztelek Kossuthfalván, kispesti határnál, 160 és 200 négyzet-
öleknél parcellálva, ár 2 frt 80 krtól 4 frt, havi 10
frt, vagy heti 2 frt részletfizetésre kaphatók. Bővebbet Sacsepanowaki
Zsigmondnál, vendégül, VIII., Nap-utca 13. 6440-7

ELADÁS.

A főváros egyik nagy forgalmu utcájában, biztos jövedelemmel
bíró füzértel, család okokból azonnal eladó. Levél-
beli megkereséseket kérék „Üzlet” címen a kiadóba. 1414-9

Telek eladás. A főváros közvetlen közelében egy nagy telek
eladó 10000 frtért, előnyös fizetési feltételek mel-
lett. Ügynökök kizárva. Ajánlatokat kérék „Előnyös” jellegé alatt a
kiadóhivatalba. 1038-8

Hegedű tokkal, fölfemes szép hangu, eladó. Czim a kiadóhivatalban.
850-8

2 éves szép dogge olcsón eladó Öllői-ut 58.
877-8

Azonnal eladó egy, diavat ós kézművészi üzlet a gyári áron alul
8500. Az árak Courens és Iris árak. Bővebbet a
kiadóhivatalban. 6469-8

Egy vadonlat új angol kerékpár kétzáródon forint értékben
130 frtért eladó kéz alatt. Megtekinthető Almási-
tér 10. a házmesternél. 9451-8

Eladó több fényes esztélyi ruha, gyászest miatt. Czim a kiadó-
hivatalban. 1034-8

Eladó egy egészen jó karban levő cimbalom, igen olcsón. Czim a
kiadóhivatalban. 1126-8

Valódi kizsira faj dogge-kölykök eladók. Czim a kiadóhivatalban.
1500-8

Egy nagy fekete dogge, fiatal, tanulékony, szép, egészséges állat
eladó. Czim „Dogge” alatt a kiadóba kérének. 1370-8

VÉTEL.

Sandaueri megvételre keresek. Ajánlatokat az ár megjelölésével
„Kocsi” címen a kiadóhivatalba kérék. 1304-9

Divatos, teljes lakberendezés is készpénzen megvételnek. Aján-
latokat a kiadóhivatal „Olcsó butor” jellegé alatt békít. 1310-9

Két szép kocsi, 16, hibátlan, egy jó forma sötét pej, 8 évesek,
külföldre való utazás miatt, azonnal készpénzfizetés
mellett eladók. Czim a kiadóhivatalban. 1874-9

KIADÓ SZOBÁK.

Kiadó egy csinosan berendezett világos utcái szoba. Czim a
kiadóhivatalban. 1420-10

Kiadó szoba. Külön bejáratu szoba két ur részére azonnal kiadó.
Czim a kiadóhivatalban. 1284-10

Elegánsan berendezett utcái szoba, azonnal kiadó ur családnál.
Czim a kiadóhivatalban. 1604-10

Csinos butorozott szoba kiadó a Kálmán utcában. A villa-
vetlen közelében. Czim a kiadóhivatalban. 1498-10

Szép nagy butorozott kétablakos utcái szoba bejárattal a lépcső-
házból, azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 1506-10

Egy kisebb és egy nagyobb butorozott szoba kiadó. Czim a ki-
adóhivatalban. 1564-10

Butorozott szobák a Kliniká közelében, hetenként 2 frtért kí-
adandók. Czim a kiadóhivatalban. 289-10

Egy butorozott udvari szoba I. emeleten, (féreg-mentes) 10 fo-
rat havi bérért kiadó. Czim a kiadóhivatalban.
369-10

Butorozott szoba a József-körúton kiadó. Czim a kiadóhivatalban.
1680-10

Kiadók csinos butorozott szobát, esetleg hölgynek teljes ellátás-
t. Czim a kiadóhivatalban. 1658-10

Külön bejáratu, csinosan butorozott szoba kiadó az Öllői-uton. Mű-
döszoza használatlalt. Czim a kiadóhivatalban. 1150-10

SZOBA KERESTETIK.

Szobát keresek a Váci-körút közelében, külön bejárattal és
az utcára néző ablakkal, Levelet kérék
„Világos” jellegé alatt a lap kiadóhivatalába. 1266-12

KIADÓ LAKÁSOK.

Szép nagy lakás. Két nagy utcái szoba alkóval, nagy elő-
szoba, két udvari szoba, konyha, cseledészoza,
fürdő-szoba, kamra stb. május 1-ére kiadó. Czim a kiadóhiv. 1372-13

Kiadó egy nagy lakás, mely különösen alkalmas hivatalos helyiség-
nek is. Czim a kiadóhivatalban. 1852-13

Hirtelen változott körülmények miatt, gyönyörű lakás, belváros-
ban, Károly-körúton azonnal átvehető. Czim a kiadó-
hivatalban. 6453-18

HITEL-PÉNZ.

Egy minden háztartásban nagyon szükséges találmány szabadal-
maztatásához „500 frt-”ra volna szükségem. Aki
hajlandó ez összeget biztos mellett rendelkezésemre bocsá-
tani, az írjon „Csodás találmány” jellegé alatt a kiadóba. 1392-14

KÖNYVEK.

Könyveket veszek, egy csinos könyvtárat óhajtván berendezni. A
többek közt szeretném az aranybibiát is megszerezni.
Eladók kérének levélben értesíteni „Biblia” címen a kiadóhiva-
talba. 1348-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Kiadó bolthelyiség. A oszmóni-uton kiadó egy nagy bolthelyi.
ség, melyet esetleg korszmahelyiségnek is
lehetne használni. Levelek kérének „Alkalmos” jellegé alatt a kiadó-
hivatalba. 2288-19

KÜLÖNFÉLE.

Intelligens fiatal hölgy keres hasonlót teljes ellátásra. Czim a
kiadóhivatalban. 1128-18

Kedves Jlonka! Ha színházba, hangversenybe megy és Ön
is jeltűnt akar lenni, mint barátom, akkor
ne használjon mást, mint a 25 év óta legjobb hírnévként árvándó
Ravissante arczből szépitő különlegességet: Ravissante arczpórt,
Ravissante pipore-szappant és Ravissante szépitőt. (Ára 1 frt 50 kr.;
elegáns 3 hónapra) Török József és Török Sándor urak gyógyszer-
tárában kapható valódi minőségben. Kamilla. 818-19

Jól jövedelmező vállalathoz 15000 frtal társ kerestetik. A
befektetett összeg már az első évben 6000 ot
jövedelmez. Kockázatlanság nincs. A czikkeddig még csak Angolország-
ban van bevezetve. Leveletet, kitűnő kereszt címen a kiadóhiva-
talba békít. 1646-19

Özv. urinő teljes ellátásra elvállal intelligens fiatal hölgyet. Kinek
foglalkozása van. Kívánatra zongorámat is használ-
hatja. Czim a kiadóhivatalban. 1508-18

Ügyes derék-varrónó, ki-évekig dolgozott fővárosi nagy szatócsokban
elvállal elegáns ruhák készítését. Czim a kiadóhivatalban.
1618-18

Ki volna hajlandó 2 éves gyönyörű szőke fiacskánál örökbe fo-
gadni és megengedni nekem, hogy ugyanott mint házi-
család tagján maradhassak. Leveletet „Nyomor” jellegé alatt kérék a
kiadóhivatalba. 1530-18

Szárnyasaink képes baromfi tenyésztési szaklap, féltve kót frt.
Előfizethető Budapest, R. Lombiller-ut. 80. 0439-18

Teljes ellátásra elvállal fiatal ur nő intelligens család. Czim a
kiadóhivatalban. 1623-18

Kitűnő házi kosztot adok igen olcsón és kiadó szobám is van
ugyanott. Czim a kiadóhivatalban. 1640-18

Jstálló a Károly-körút tuján egy vagy két lónak rögtön kiadó.
Czim a kiadóhivatalban. 6457-18

Kiadó bolthelyiséget keresek május 1-ére. Levelet „Dohánytőzsdé,
jellegé alatt békít a kiadóhivatalba. 1680-18

A mai püspöki kar és az autonomia II.*

1849. óta az autonomiai mozgalom történetébe két kongresszus illeszkedett be. Az egyik az 1870/71-iki, mely vérmes reményekkel ült egybe, izgatott viták után megalkotott egy törzszülöttet és az eredménytelenség jelzőjével ékesítve szállott sirba. A második az 1897/98-iki kongresszus, mely kétes előjelek között született, szeretkezéssel nyílt meg és — úgy látszik — végelgyengülésben fog kiszervenvedni. Mindkét kongresszushoz egy-egy sikerült bon-mot kapcsolódik.

Az első kongresszus végső ülésében azt határozta, hogy a megalkotott szervezetet egy, a primás elnöklete alatt álló küldöttség fogja ő felségének, mnit az egyház fő kegyurának, átnyújtani. Mikor a küldöttség tagjai e czélból *Simor* hercegprimásnál jelentkeztek, ő hercegsége, állítólag, ezen kedves kijelentéssel fogadta a küldöttséget: „*Elmentem veletek a pokol kapujáig tovább nem követlek beneteket.*”

A második kongresszus megnyitása előtt a püspöki kar egyes tagjai csendes kanapé-pórt támasztottak. Az egyik püspök ur ugyanis ki néppárti hajlamairól ismeretes, felvetette a fontos kérdést: hol foglaljanak helyet a püspökök a kongresszuson? Állítólag ugyancsak ő és ugyancsak akkor, ily fohászra fakadt: *Mi, a Szentlélek választott edényei, nem ülhetünk egy sorban közönséges fazekakkal.*

Si non e vero, e ben trovato. Lehet, sőt valószínű, hogy a két szálló ige közül egyik sem csattant el azon az ajakon, amelynek a hir tulajdonítja, de kétségtelen, hogy keményebben és jellemzetesebben alig lehetne kifejezni a mai püspöki kar álláspontját az egész mozgalommal szemben.

Sajátságos dolog is ez az autonomiai mozgalom, ha immár gazdag történelmének fordulópontjait egybevetjük.

Született az 1848-iki radikális törvényhozás nyomása alatt. Az egyház egére sűrű, vészjelző fellegek ültek. Állása megingott, mindenünnen vihar és vész fenyegette. A megszeppent püspöki kar szükségesnek tartotta a világiakra való kapaszkodást. Megcsinálták az

* Az I. közlemény megjelent az „Országos Hírlap” január 6-iki számában.

autonomia esernyőjét, hogy alatta biztos menhelyet találjanak. De a vihar elült. A politika, a haza és nemzet jogainak érvényesítése elvonta a figyelmet az egyházi ügyekről. Az abszolutizmus védő szárnyai alatt elpihent az 1848: XX. 2., új életre kelt a régi politikai dikasztériumok hatalma s az egyház szépen megnyugodott a régi bilincsekben, az uralkodó vallás színében tündököelve. A világiakra nem volt többé szükség.

Az 1867-iki kiegyezés az 1848-iki törvényhozás feltámadása volt. A vallási törvények életbe léptek, a katolikus egyház ismét lelépett a trón számolyáról. Európában ekkor forrongott a szellemi világ. A vatikáni zsinat ellen intézett, kétségtelen, hogy amily igaztalan, ép oly szabadelvületlen támadások, az izgága elemek izgató szava, erős katolikusellenes áramlatot hozott létre. Az egyháznál és papjainál alig volt ez időtájt népszerűlenebb dolog nagy Magyarországon. És csodálatos, a püspöki karnak ismét eszébe jutott az a bizonyos esernyő. Az autonomiai mozgalom, vagyis a világi elem bevonása az egyházas ügyekbe ismét életbevágó és sürgős kérdés lett. Gyorsan összehívták a kongresszust, érintkeztek és tanácskoztak a világi elemmel s a kedélyek, ha nem is csillapodtak le egészen, de legalább megnyugodtak. A vagyoni szekularizáció fölött pedig *Haynald* biborosnak, a keresztény felebaráti szeretettől és apostoli önmegtartóztatástól duzzadó remek szónoklata. Istennek hála, meghuzta a lélekharangot. A veszély elmúlt, az egyház ege ismét kiderült s a primás — nem ment tovább a pokol kapujánál. A világiakra ismét nem volt szükség.

A most folyó évtized első felének dióhéjba szorított történetét e szó fejezi ki: egyházpolitika. A törvényhozás, hosszas és elkésredett hangok után, egyre-másra hozta az új törvényeket, melyek a katolikus egyház dogmai felfogásán fájó sebeket ütöttek. A vallásszabadság, a felekezetenküliség, a zsidó recepczió törvénybe iktatása, a történelmi vallások, de kivált a katolikus egyház hagyományos előjogainak utolsó fonalait is kettévágta. A parlamentáris háború bebizonyította, hogy az egyház a mai szervezet mellett, nem számíthat a világiak nagy támogatására. A püspöki kar sietett levonni a tanulságot s ismét szive-

sen hallgatta azokat, kik a világi elem bevonásáról kezdtek elmélkedni. A kormány, előzenyességének óhajtván látható jelét adni, megígérte az autonomia napirendre hozatalát és a mindenben őszintén buzgó *Wlassics* megtette ő felségének az előterjesztést a kongresszusz egybehívására.

A kongresszus tehát egybegyűlt. Időközben azonban a cékületkenység szelleme mind nagyobb és nagyobb hódításokat tett. A higgadtabb elem belátták, hogy az „egyház testén ütött sebek” egészséges vérkeringést létesítettek. Az új rendszer erkölcsi előnyei a katolikus egyház serpenyőjébe hullottak. Hogy egyebet mellőzzek: megszűntek az elébb oly gyakori áttérések s a statisztika adatai szerint a egyes házasságok többsége a katolicizmus számbeli növekedését mozditja elé. Milyen okozati összefüggésben van ezen körülmény a püspöki kar — a potiori fit denominatio — állásfoglalásával, azt nem kutatjuk; csupán annak megállapítására szorítokozunk, hogy a püspöki kar, az autonomiai mozgalom negyvenkilencedik évében és ennek is utolsó pillanatában, szükségesnek tartotta Róma utasításait kikérni és hogy a napfényre került püspöki tervezetek a világi elem közreműködését a minimumra — egy fokkal többre a semminél — szorították le. Lehet, hogy az edények és fazekak nagyszabásu elmélete játszott közbe, lehet, — hogy a világiakra egyelőre ismét nincsen szükség.

Am vigyázzanak Sion őrei, hogy feléjük ne hangozzék a világi elem most már igazán jogosultnak látszó quousque tandemje s hogy elszigetelten ne álljanak akkor, amikor erit terror pejus priore.

A kongresszusi választások megojtésénél, az egész hat hónapos előkészítő időben, a püspöki kar teljes tájékozatlanságban hagyta a katolikus világot. Pásztorlevelei hangzatosak voltak, de a válasz érdemébe nem bocsátkoztak. A kongresszus megnyitásánál az elnöklő biboros hercegprimás, ő felsége legkegyelmesebb elhatározásáról tartott fényes szónoklatot. A püspöki kar álláspontját azonban ő sem jelentette ki. E tekintetben tulajdonképen ma is teljes sötétségben tapogatódnak és félő, hogy a püspöki kar vagy nem akar, vagy nem tud a kényes kérdésben dűlőre jutni.

Ki a feledékeny?

A *Reggeli Ujság* holnapi száma a következő, minket közvetlen közelről érdeklő cikkekét fogja közölni ifj. *Ábrányi Kornél* tollából:

Mikszáth Kálmán és Kállay Ákos.

A függetlenségi párt régi közlönye, az *Egyetértés* (mely czimlapján *32-ik évfolyamot* hirdet) mai számában a következőket írja:

— Egy kis feledékenység. Hogy Magyarországon meglehetősen feledékenyek az emberek, az régi igazság, de hogy *Mikszáth* Kálmán, a kiváló író is a feledékenyek közé tartozik, az mégis meglepő dolog. *Mikszáth* Kálmán ugyanis tegnap — mint közöltük — a poliklinika kórháza fölszerelésének javára rendezett „Five O'clock tea”-estélyen felolvasást tartott. Ennek az, elmés felolvasásnak keretében egy *Kállay Ákos* nevű függetlenségi képviselő emlékét idézte fel, akivel Borsiba utazott együtt a nyolczvanas évek közepé táján a *füstös-ön*, amint *Kállay* a vasutat nevezte. Ezekből az adatokból tűnik ki, hogy *Mikszáth* is feledékeny. Mert *Kállay Ákos* nevű függetlenségi képviselő soha sem volt, hanem igenis volt egy *Kállay* Ödön nevű függetlenségi képviselő, akire *Mikszáth* jellemzése ráillik. De viszont *Kállay* Ödönrel a nyolczvanas évek közepette táján nem utazhatott Borsiba, mert

Kállay Ödön 1879-ben meghalt. — Lehet, hogy *Mikszáth* a dátumban tévedett, a névre vonatkozólag bizonyosan tévedésben van; a közönség azonban, amely hallgatta az elmés felolvasást, nem törődött ezekkel az apró tévedésekkel, hanem hálás volt a kitűnő írónak a nyújtott élvezetért.

Valóban az, hogy Magyarországon meglehetősen feledékenyek az emberek, az régi dolog.

De hogy egy nagy politikai pártnak 32 éves közlönye úgy elfelejtse annak a pártnak egy régi képviselőjét, aki nem is egy, hanem két cikluson át volt a képviselőház tagja, hogy egészen kategorikusan jelentse ki róla azt, hogy *Kállay Ákos* nevű függetlenségi képviselő soha sem volt — ez már igazán új dolog.

A derék, a jó, az alányuló nagy és csombókokba tekergőzdölt bajuszu *Kállay* Ákos, az ő ábrándos kék szeméivel, és légynek se vétő hajthatatlan kurucz voltával, aki igazi vezérének csak *Rákóczy* Ferenczet ismerte el s *Kossuth* Lajost csak annyiban, amennyiben *Kossuth* Lajos még akkor élt, II. *Rákóczy* Ferencz pedig már akkor nem élt: — tehát a jó öreg *Kállay* Ákos az egykori durgazdag nábob és öreg típusza a primae occupationis ősi magyar ráfartóságának (habár szerényebb és igénytelenőbb alakja még sohasem volt egész Szaboics várnegyének) — sohasem lett volna függetlenségi párti képviselő?

Hát ugyan (ha egyáltalában képviselő volt valaha) mi a tatár lehetett volna egyéb?

Igaz, hogy akkor, amikor 1883-ban a borsói *Rákóczy*-ünnepen, a hol *Mikszáth* Kálmánnal én is együtt voltam vele s már akkor élveztem a *Mikszáth* bájos enyelgéseit az öreg kuruczczal, aki megérkezésekor egy ismeretlen hajdunak adta oda börtöndjét a vasutnál s csak aztán jutott eszébe, hogy tulajdonkép meg sem kérdezte tőle: hova viszi? hol fogja megtalálni? s aki tehát egész nap csak azon törte a fejét, hogy mi módon juthat majd a hajduhoz, aki ez egyszer nem az övé volt, aki emiatt nem is tudta élvezni az ünnepélyen *Bajusz* Józsefet, aki azon az ünnepen a legkimagaslóbb szereplő volt; igaz, hogy akkoriban a derék öreg kurucz nem volt már képviselő.

De hogy ebből az „Egyetértés” azt következtesse, hogy tehát sohasem volt képviselő, s hogy *Mikszáth* Kálmán *Kállay* Ödönrel szavárja őt össze, — ez már több, mint feledékenység, ez már egyenes hálátlanság.

Még érthető és menthető lenne ez a feledékenység és hálátlanság, ha *Kállay* Ákos olyan tagja lett volna a képviselőháznak és a függetlenségi pártnak, aki a száját sohasem nyitotta volna fel, s csak a hét vezéri nagy bajuszával képviselte volna a kurucz hazafiságot.

De nem így volt ám!
Kállay Ákos már az 1869—72-iki ciklus alatt is, mikor pedig még csak ujoncz hon-

A modern hírlapiródoma raffinementjának kellett közbelépnie, hogy a katolikus világ bepillanthasson a színlalak mögé s ha nem is a püspöki karnak, de legalább a kar egyes, e kérdésben szereplő tagjainak véleményét megismerhesse. Nézzünk hát e magán „püspöki” véleményeknek szemébe.

Első sorban a székesfehérvári püspökek, mint az autonómiát szívből és őszintén ellenző párt vezérének véleménye érdekel bennünket.

Steiner püspök alapos szolgálatot tett annak a czélnak, amelyre törekszik. Potemkin híres falvai nem lehettek nagyobb ügyességgel megalkotva, mint az ő autonómiai tervezete. A „nesze semmi, fogd meg jól” elmélete csillámos ügyességgel van ebben keresztülhajtva.

Az autonómiai mozgalom czélja, országvilág tudja, a katolikus világi elemnek bevonása az egyházas ügyekbe, vagyis az egyházi külkormányzat egyes semleges természetű ágazataiba. Steiner püspök, az autonómia örve alatt, a püspöki hatalmat növeli s a világi befolyást nagyobb szabású iskolaszékeké törpíti le.

A katolikus egyház isteni szervezete igen szűk korlátok közé szorítja azon semleges ágazatokat, melyek a világiakra a püspöki jogok tömegéből átháríthatók, illetőleg amelyek velük megoszthatók lehetnek. A fősúly ugyszólván a semlegesebb természetű s nagyobb latitüdeot engedő vagyongjogra s az ezzel összefüggő kérdésekre esik: tehát arra, amit a főkegyuri jog révén és ő felsége megbízásából, ma a kultusz kormány végez.

Steiner püspök ezen jogosítványok legjellegesebbjeit: a püspökségek és a nagyobb egyházi javadalmak betöltését — a jelölésre nézve — visszaköveteli ugyan a kormánytól, de azt nem az autonómiára, hanem egy, az autonómia mellett, vagy tán helyesebben, az autonómia fölébe létesítendő s a primás elnöklete alatt álló négy püspökből alakítandó egyházi tanácsra ruházza. Ugyanezen egyháztanács hatáskörébe utalja Steiner püspök a püspöki javadalmak ellenőrzését, a megüresedett püspökségek vagyónának kezelését és az újonnan kinevezettnek való átadását, a hagyaték rendezését stb. Szóval: a püspökségek vagyoni viszonyaira való teljes befolyást, melyet pusztán egy királyi biztos jelenlétével korlátoz. Ehhez az

anya volt, többször szólalt fel, igaz, hogy mind csupa kérvényi tárgyalás alkalmával. De felszólt nem egyszer s beszélt Nagy-Kálló, Balnáz-Ujváros, Derzsika, Romhány és Buttyán városok kérvényei érdekében, melyeknek tárgyai lehettek a dohánymonopolium eltörlése és Kossuth Lajos hazahívása. No meg melesleg a hadsereg újjászervezése az április 14-iki közjogi alap értelmében.

Ellenben az 1872—75-iki Kállay Ákos nemcsak mint hajthatatlan függetlenségi kurucz (aki még Csanády is tultett) szerepelt, hanem mint statusférfi és parlamenti debatter s többé nem kérvények, hanem csupa nagy politikai kérdések alkalmával hallatta szavát. Ekkor már nem csupán felszólt, hanem beszélt.

Beszélt az öreg kurucz az 1873-iki budget általános vitájában (Országgyűlési Napló IV. kötet 3272. lap. Az udvartartás költségeinek fölemelése ellen (Napló IV. kötet 234. lap). A 153 milliós kölcsön ellen (Napló VIII. kötet 106. lap). A kölcsön második részlete ellen (Napló X. kötet 265. lap). Az indemniti ellen (Napló XIII. kötet 280. lap). És végre az 1875-iki fuzió budget általános vitájában (Napló XIV. kötet 307. lap). Ez volt hatyúdala.

És most, mikor Mikszáth Kálmán az ő feledhetetlen alakját fölleveníti (mert rég a sirban alszik már az édes kedélyű ősi kurucz!), most a függetlenségi párt közlönye mondja reá, hogy sohasem volt függetlenségi párti képviselő? Ki volt hát, ha ő nem?

egyháztanácsához tartoznak a káptalani és egyházmegyei vagyon ellenőrzése is, de az érsekek és püspökök jogainak sérelme nélkül.

A Steiner püspök által tervbe vett második közeg, az igazgató tanács, mely hat világi és három egyházi tagból állana, pusztán a vallásalapra és tanulmányi alapra és az ezzel összefüggő kérdésekre birna befolyással. Ehhez képest követeli a katolikus alapok kiadását, az azokból fentartott iskolák fölött való felügyelet átengedését, az egyetem katolikus alapjának visszaadását s új katolikus egyetem alapítására való fordítását. Az igazgató-tanács intézné ezen a vallás- és közoktatásügyi miniszterium hatáskörébe tartozó ügyeket s ő lenne az alapítványi s az esetleg az autonómia által alapítandó plébániák kegyura. A királyi katolikus jogakadémiákra és királyi katolikus középiskolákra nézve ő gyakorolná az iskolafentartók jogait és pedig az eddigiekre nézve a mostani középiskolai törvény keretében, az újakra nézve minden korlátozás nélkül.

A Steiner-autonómia harmadik közega, a hitközségi igazgató-tanács, az egyházigazgató, templomügyi és iskolaszéki teendők némely részeit végezné.

Láttnivaló ebből, hogy Steiner püspök tervezete az 1870—71-iki kongresszusi tervezetnek megcsontított s a valóságos jogokat a püspöki kar hatáskörébe átjártató módosítása. Az 1871-iki tervezet esperesi és egyházmegyei tanácsa, mint amelyek alkalmasak lennének arra, hogy minél számosabb világi hívő közvetlen közremunkálását biztosítsák, minden indokolás nélkül egyszerűen el vannak a Steiner-féle tervezetben ejtve.

A Steiner-féle tervezet sarkpontja azonban az, hogy a katolikus kongresszus tagjai csak felerészben lennének világiak s ezek közül is többen nem választás, hanem mint a főkegyur megbízottai, kinevezés által nyernék megbízásukat, és hogy a kongresszus határozatai csak a püspöki kar jóváhagyásával lennének életbe léptethetők.

Ime az aesopi lánya, az autonómia színe meg van, csak épen a magva hiányzik. A kéz Ezsaué, a hang Jákobé, és az eledel nem őz, hanem — kecske.

A herceggprimás a kongresszusi választásokat elrendelő pástörlevelében és a kongresszust megnyitó beszédében, a komolyan buzgólkodó egyházi és világi elem közfelfogásának teljesen megfelelően, következőleg határozta meg az autonómia hatáskörét:

- azon jogok és jogosítványok, melyeket a főkegyur és az azokat gyakorló kormány átenged;
- azon jogok és jogosítványok, melyeket a püspöki kar átruház;
- és azon intézkedések, melyek ezen átengedett jogok és jogosítványok szükségszerű következményei.

Steiner püspök ezen kijelentést igen ügyesen ültette át a gyakorlatba. Az ő autonómiaja így fest:

- a főkegyur, a kinevezések és ellenőrzés kivételével — összes jogai és jogosítványairól a kezelő közeg: a kormány — az ellenjegyzés kivételével — az egész kezeléstről mondjon le;
- a püspöki kar nem ruház át semmit és nem mond le semmiről;
- a miről a főkegyur és a kormány lemond az a püspöki kart, minden egyéb az autonómiát illeti.

Ne tessék hinni, hogy ez tréfás deductio ad absurdum. Nevetségessé tétel. Sajnos, nem az. Komoly valóság. Az egyház-tanács a Steiner-autonómiában függetlenül intézkedik a legjellegesebb ügyekben, az igazgató-tanács intézkedhet ugyan egyes fontos ügyekben is, de

a felhatalmazást erre a kongresszustól kapja. A kongresszus határozatai pedig csak akkor kötelezők, ha azokat a püspöki kar jóváhagyja. Vajjon, nem fából csinált vaskarika ez?

De Steiner püspök még tovább is megy a nagylelkűségben. A régi püspöki kar — érttem itt az 1848—1871. közé eső évek püspökeit, méltányosság és természetszerűség szempontjából kimondta, hogy az autonómiai képviselők számaránya úgy a kongresszusban, mint az egyes szervezetekben olyképp alakítandó, hogy a világi elem az egyházi elemet egyharmaddal mulja felül. Steiner püspök megfelel a számot és kinevezetteket juttat a világiak közé. Minden emberi számítás szerint vajjon mi más ez, mint a püspöki kar tulsúlyának biztosítása? Ügyes fogás, mely még illuzóriusabbá teszi az egész autonómiát.

Meg vagyunk róla győződve, hogy Steiner püspök urat ezen tervezet készítésében nem a visszahatás megteremtése, hanem pusztán és egyedül az ő dogmatikus és kanonikus scrupulusai vezették. Nem lehet itt feladatunk ezen felfogás helytelenségét bizonyítani. Csak két dolgot óhajtunk megjegyezni. Egy az, hogy az egyházjog püspöki kart, mint testületet nem ismer. A másik az, hogy ahol a főpapi székek betöltése visszaháramlik az egyházra, ott a törvényes örökös, az egyházi jog szerint, nem a püspöki kar és nem a püspökökből álló egyháztanács, hanem egyes-egyedül az illető székeskáptalan. Ha olyan nagyon kanonikus akart lenni, miért nem requirálta ezen jogokat a káptalanok részére?

A második püspöki tervezet, mely hallomás szerint a püspökök közül többek tetszését nyerte meg, mint az első, Ivánkovics rozsnyói püspök tervezete. Nem sokkal jobb, mint Steineré, de őszintébb és inkább husból és yérből való.

A tagok számarányát ő is lefokozza. Fele világi, fele egyházi, de a püspökök nem számíthatnak az egyháziak közé, jelen lehetnek, de nem szavaznak. A kongresszus határozatai azonban csak a püspöki konferencia jóváhagyása után léptethetők életbe. A püspöki méltóság tehát ezen tervezetben jobban van megőve. Az egyháztanácsot ő is fentartja, de annak hatáskörét pusztán a püspöki jelölésekre s az egyházmegyei rendezésre szorítja. Viszont az egész vagyoni kérdést az igazgatótanács jogkörébe utalja. Ez az igazgatótanács 9 tagból állana, melyek közül hármat ő felsége nevezne ki, hármat a püspöki kar küldene ki és hármat az autonómia választana.

Egészben véve ez a tervezet azt a benyomást teszi reánk, hogy nem fejezi ki egészen készítőjének eszméjét (lehet, hogy a róla nyert értesítés nem hü) s hogy nagyon meglátszik rajta a közvetítő jelleg. Reméljük, hogy sem a 27-es bizottság, sem a kongresszus többségét nem fogja elbűvölni ez a két püspöki javaslat.

Az autonómiai mozgalom tehát visszafelé fejlődik. A mai püspöki kar, úgy látszik, legalább a példák ezt igazolják, szakított a régi püspöki kar szabadabb felfogásával, visszahúzódtott régi, avult sánczai közé. Az 1871-iki szabadelvűbb tervezet legbuzgóbb harcossai és védői Samassa és Schlauch voltak. Ők ma hallgatnak. Vajjon e hallgatás nem a visszavonulás aranyhidja akar-e lenni?

Vagy talán nincs igazunk?

Mi tehát a mai püspöki kar álláspontja? Azt hiszem, erre nemcsak mi, hanem maguk a püspökeink is kíváncsiak.

ÜZLETI HETI SZEMLE.

Gabona. Az év első hete még nem váltotta be az évfordulóhoz fűzött vérmes reményeket. Külföldön ingadozó volt az irány és nálunk is csak a hét második felében kapott lábra némi szilárdítás, anélkül, hogy az árak tetemesen változtak volna. A vetések állásáról kiadott kedvezőtlen hivatalos jelentés szintén csak csekély mértékben érvényesítette befolyását az őszi búzára. Az egyes cikkek áralakulását a következőkben ismertetjük.

Buza. Az irányzat különösen a készáru piacon nagyobbára szilárd volt. A forgalom — a mai nap kivételével — csekély mennyiségre szorított, mivel keveset bocsátottak áruba. Alig tett ki a hét egész forgalma 65,000 métermázsát; a hozatal 17,247 métermázsára rugott. Az árak egyenlegként tíz krajczárral emelkedtek. A határidő piacon többnyire szilárd volt a hangulat, főleg őszi búzában. Zárul tavaszi 12.05 frton, őszi 9.42 frton.

Rozs. Eleintén változatlan árak mellett a kereslet gyér volt, később azonban a fogyasztás jobb vételkedvet tanúsított. Helyi kínálatok korlátoltan mutatkoztak és így állomási ajánlatokat is igénybe vettek. Jó hangulatnál az árak mintegy 5 krajczárral javultak és jegyzünk a hét végével paritásban 8.55—8.75 forintot, helyben átvéve, minőség szerint 8.45—8.70 forintot. Tavaszi rozs szintén szilárd és 8.78—8.79 forinttal zárul.

Árpa. A kínálat korlátoltan fejlődött és így a forgalom sem ölthetett nagyobb terjedelmet. Takarmányárpa könnyen volt elhelyezhető és jó vételkedv mellett helyben és Kőbányán 6.70 forintig terjedő árakat engedélyeztek. Jó minőségű árpa nagyon keresett volt, de kínálatok alig érkeztek.

Zab. Közönséges fajokban változatlan, finomabb minőségek 5 krral drágább áron keltek. A kínálat gyenge, de a kereslet sem jobb, 6.20—6.70 frton fizették minőség szerint. Állomási forgalom e cikkekben nem fejlődött. Tavaszi zab üzletelen; de ártartó, zárul 6.38—6.40 forint.

Tengeri. A kereslet ismét valamivel élénkább. Új tengerit helyben 5—5.10 frton fizették, ó-tengerit kisebb tételekben 5.20—5.25 frton adtak el. Az állomási forgalom korlátolt; elkelt Tiszavidéken kisújszállási paritásban 4.80 frt, bányási Becskerek távolságban 4.50 frton és bácskai Újvidék távolságban, 4.60 frton. Új tengeri emelkedett 5.42 frtig és zárul 5.36 frtig.

Ételiszerek. Az ünnepek elmúltával beállt árhanyságot az enyhe időjárás még csak fokozza, a kereslet igen csekély, a beküldők pedig bizva az ünnepek alatt elért jobb árak tartósságában, nagyban küldik árújukat, ami nagy torlódást von maga után. Az áralakulásokat, amint következik, foglalhatjuk össze. Baromfi: Tyuk 80—120 krig párja. Csirke 70—90 krig párja. Kappan 150—190 krig párja. Pulyka hizott 320—420 krig párja. Hizott vágott liba tisztítva 48—52 kr. klg. Nyul 90—120 kr. drbja. Főzvaj 80—90 kr. klg. Tea-vaj 110—130 kr. kl. Tojás I-a lánáinkint a 1440 drb 38—48 frt. Tojás II-a lánáinkint a 1440 drb 35—36 frt. Tojás meszes lánáinkint a 1440 drb 33—34.5 frt.

Liszt és korpa. A lisztüzlet a lefolyt héten részben az ünnepek folytán igen csekély terjedelmű volt. A malmok ugyan elég szilárdan tartják áraikat, mert így is már veszteséggel dolgoznak, de a vevőknek nincs hajlandóságuk a vásárlásra, még ár-engedelmények mellett sem; ha valaki vesz is már, az is csak legsürgősebb azonnali szükségletét fedezi. Az új esztendő tehát a lisztüzletre, igen kedvezőtlen kilátások mellett indul meg. A korpaüzlet szintén csendes. Az utolsó jelentésünkben említett körülményeken kívül az időjárás is kedvezőtlen befolyást gyakorol a korpa üzletre. — **Árjegyzéki átlag-árak**

0	1	2	3	4	5	6
19.60	19.40	19.20	18.90	18.60	18.30	18.—
	7	7½	8	F	G	
	16.—	13.—	7.50	4.30	4.20	

100 kilonkint, zsákosul, Budapesten szállítva.

Művelések. Az elmúlt héten az üzlet lanyha volt, mert belföldön az ünnepek előtt a szükségleteket nagybőrra fedezték, az exportüzletben pedig csak jelentéktelen forgalmunk volt. **Bab** jegyez nagy fehér s kis gömbölyű 6.75 frt, törpe 7.75 frt Budapesten. **Törpebab** Gyöngyösdön 7.60 frt. **Gömbölyű bab** Zomborban 6.80 frt. **Barnabab** Vácson 7.25 frt, Kalocsán 6.— frt. **Borsó** szilárd 8.50—9.— frt. **Lenese** zsizsikés áru 10.— frt, zsizsiketlen áruban belföldön gyengébb ajánlat van, mindamellett az árakban külföldről érkező olcsó ajánlatok következtében emelkedés nem volt. **Köles** 4.75—5.— frt. **Kása** 9.50—10.50 frt. **Mák** 30.—31.— frt.

Szesz. A szeszüzletben e héten változatlan irányzat uralkodott és a szeszáruk a multheti szilárd zárlatjegyzés szerint záródnak, azonnali szállításra. A kontingens és denaturált szesz valamivel szilárdabban kelt el. **Mezőgazdasági szeszgyárak** által kontingens nyersszesz e héten januárra szállított 17.25 frtra lett kínálva. Bács és Nyitra megyei állomásokhoz szállítva. A budapesti piacon finomított szesz 56 forinton. Nyers szesz adózva 55

forinton, adózatlan (exkontingens) 15 forinton, denaturált szesz 19.50 forinton kelt el nagyban. Vidékre élesztőszesz 56 forinton kelt el. Kicsinyben oly árak egy fél forinttal drágábban jegyeznek. **A kivitel** e héten 300 gr. finomított szeszt vásárolt. **Vidéki szeszgyárak** közül: Losonez, Arad, Győr, Baja, Kolozsvár változatlan a többiek ¼ forinttal drágábban jegyeznek.

Budapesti zárlatok e héten: Finomított szesz 55.75—56.25, élesztőszesz 55.75—56.—, nyersszesz adózva 54.75—54.25, adózatlan 14.75—15.—. Denaturált szesz 19.50—19.75. Az árak 10,000 liter fokozott hordó nélkül bérmentve Budapest vasutállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendő. **Bécs.** Kontingens nyersszesz e héten 18.30—18.50 forintig kelt el. Exkontingens szesz 13¾—13 frtig. **Prága.** Adózott triplószesz nagy 54 forintig kelt el nagyban. **Arad.** Finomított szesz nagyban 55.50 forint volt forgalomba azonnali szállításra, **Losonez.** Szilárd. Azonnali szállításra élesztőszesz szesz 56 forinton jegyeztetik. **Kenyérmező.** Finomított szesz 55.25—55.50 forinton jegyeztetik. Denaturált szesz 18.25 forinton. **N-Várd.** Szesz ¼ forinttal drágábban jegyeztetik. **Trieszt.** Kiviteli szesz 90 százalékos azonnali szállításra nagyban. 11 forint, későbbre 11.50—10.75 frt.

Pálinka. A pálinkaüzletben e héten változatlan gyér kereslet uralkodott és úgy a nagybani, valamint detailüzletben a forgalom nem volt kielégítő. Elkelt: ó-törköly 58—60 frt, új-törköly isztriai 52—53 frt, új-törköly olasz 51—52½ frt, új-törköly dalmát 52½—53½ frt, ó-szilvórium 65—70 frt, új-szilvórium 54—55 frt hektoliterenkint, szilvórium-irakie 10,000 literfok 103—105 frt, seprűszesz 10,000 literfok 85—88 frt, hordóka 54—56 frt hektoliterenkint. Az árak ab vasut Budapest hordóval vagy a nélkül készpénzfizetés mellett 2 százalék vagy 4 hó mellett értendő.

Likőrök és rum. Likőrökben az üzletmenet e héten korlátolt volt és csak kisebb tételekre szorított. **Rum** belföldi jó kereslet, ellenben külföldi (angol) a nagybani üzletben szűnhetett.

Ecetszesz. Az üzletmenet még mindig nem kielégítő és budapesti nagy ecetgyárak 44—45 km. kínáltak kötésre, ecetszesz ez évi szállításra hydrátont. Vidéki gyáraktól még nincs kínálat. **Éteczet** hígítva 2¾—3 frt, 10 hydratos áru 5.50 frt hordó nélkül ab vasut Budapest 2% vagy 4 havi fizetés mellett.

Fűszer és déli gyümölcs. Az új év az üzlet lanyha menetén, melynek mély a kedvezőtlen gazdasági viszonyokban rejő okai vannak, nem változtatott. Sőt, a mi a fogyasztást illeti, újabb visszaesés konstatalható. Ami az egyes árakat illeti, a lefolyt héten csakis kávéban történt nevezetesebb árváltozás, amennyiben az európai kikötőkben a braziliai fajok per 100 kilogramm, átlag 2 forinttal emelkedtek. A kávé jövője fölött, noha az idény tetőpontján állunk, még most sem lehet véleményt kockáztatni; egyrészt mert Szantosza és Rioba még folyton tartanak az óriási felhozatalok, másrészt pedig, mert a Braziliából érkező termési jelentések teljesen megbizhatatlanok. Hogy azonban, mint októberben, Szantosz good average ismét 25 sh. 9 denárra esék, az kizártan tekinthető. Mai jegyzése 36 shilling. A budapesti nagykereskedők árai tranzit Trieszt a következők: Szantosz good average 44—45 forint, superior 46—52 forint, Portorico 102—120 forint, Jáva sárja 90—126 forint, Menado barna 180 forint, egyéb fajok 140—170 forint. Carracas 66—80 forint, Laguayra 88—96 forint, Jamaica 90—110 frt, Salvatore 75—82 frt, Láhat 102 frt, Mocco Hodeida 108—114 forint, Prenger 118 forint. Középeramerikai 105 forint, Rio 60—58 forint. W. J. B. 100—140 forint, detto gyöngy 128—145 forint, Viktoria 50—58 forint, detto gyöngy 68 forint. Szantosz gyöngy 72 forint. Bogona 72—77 forint. Lávé-gyöngy 86—90 forint. Guatemala 100—112 forint, mind per 100 kilogramm, **Hamburg** január 8. (**Heti jelentés.**) A lefolyt héten a hozatal Braziliából túlhaladta a százezer hál; finom fajok is érkeztek Indiából és Afrikából körülbelül 35,000 hál. Árak, transito Hamburg: Santus good average 34—36 márka, fine average 48—52 márka. Mind per hál a 50¾ klg. — **Trieszt** január 8. **Rizs:** Olasz áru emelkedő. Japán glacé 19—19 forint. Rangoon I. 14.75—15.50 forint, detto II. 13.25—13.75 forint, Bussains I. 15—15.75 frt, detto II. 13.25—13.75. Moulmeins I. 16—16 frt, detto II. 12.75—13.25 frt. Arracans I. 14.35—14.75 forint, detto II. 12.75—13.25 frt. Saigon 13—13.50 forint; per 100 kilogramm 2% cassa scontó. **Datolya** alexandriai 21—24 forint, koszoru 15 forint, szabadon 22—26 forint. Kalifát 18—20 forint, **Füge** koszorus 15 forint. Calamata 16 frt, kosáráru 12—13 frt, szabadon 11—14 frt, Puglia 9—12 forint. Szmirna 35—38 forint, Maratonisi 14—15 forint. **Mogyoró:** Sziciliai 23—25 forint, napolyi hosszú 35 forint, isztriai 35 forint, Levante 16—17 forint, detto lehámozott 35—36 forint. **Mandola:** Avola édes 88—94 forint, Molfetta 78 forint, Catania 80 forint, Palma és Girgenti 75 forint, Barri 72—74 forint, Pugliai édes 90 forint, dalmát 77 forint, armelin 42 forint. **Szent Jánoskenyér:** Puglia 10—10.50 forint. Pignol 62 forint per láda. **Mazsola-**

szőlő: Vourla 35—38 forint, Yerli 35—38 forint. Caraburnó 44—54 forint. Elené 22 forint, Szamosz vörös 18 forint, detto fekete 22 forint. Thyra fekete 16 forint. **Bors** Szingapore fekete 44—46 forint, detto fehér 65 forint. Penang fekete 40 forint, detto fehér 70 forint. **Gyömbér:** bengáli 23 forint, Cochim A. 58 forint, detto B. 53 forint, detto szokvány 24 forint. **Szefgüszeg** 35—36 forint, szefgüsbors 50 forint, sáfrány 55 forint (per 1 kilogramm.) **Fahéj** 54 forint, detto törmélék 26 forint. **Babérlevél:** 10 forint. **Piment:** prima Jamaica 58 forint. Mind per 100 kilogramm. **Táblaolaj:** Albániai tisztított 33—36 forint, olasz, I. 57—68 forint, levantei 33—36 forint per 100 kilogramm, hordó nélkül, ab Trieszt.

Vetőmagvak. Az üzlet élénkebbé vált, az ünnepek által okozott szűnő daczára is meglehetősen érdeklődtek a gazdák különösen a herefélék iránt. **Vörös lóhere.** A szilárdabb hangulat fentartotta magát, szép minőségű árut szívesen vesznek, közép minőségűre azonban nem igen vetnek ügyet. **Luczerna.** A piac képe mitsem változott a lefolyt héten. Amerikában luczernát az utóbbi két hó alatt, mintegy 2000 zsákkal hoztak be Magyarországra. **Baltaczim.** Ismét néhány kisebb tétel került a piacra és mivelhogy szűkös van e cikkek, jó árak mellett csakhamar elkelt. **Répmag**-nak folyton emelkedő az irányzata, különösen a finomabb valódi minőségűeknél. Jegyzések nyers áruért 100 kilonkint Budapesten érte, a következő árak jegyeztettek: **Vörös lóhere** új 36—44 forint, vörös lóhere mult évi 33—36 forint, luczerna mult évi 40—50 forint, mohar 5.75—6 forint, búkköny 6—6.25 forint.

Olajmagvak. **Káposztarepczében** csak helyi raktárakban történő átvételre kötötték kisebbszereű üzleteket. Az árak e héten 13—13.50 forint között váltakoztak. **Lenmagban** és **gomborkában** jóformán forgalom alig fejlődött és névlegesen előbbi 9—10 frton, utóbbi 10.52—12.— frton jegyez. **Vad-repczében** is csak elévte fordultak elő apróbb eladások 6—6.50 frton. A január-februári repcze a most folyó felmondások révén lebonyolódott, az augusztus-szeptemberi repczében névleges árfolyamot sem jelezhetünk.

Repczepogácsa. Irányzata szilárd; jegyez 5.50—5.60 forint Budapesten.

Repczolej. Jó kereslet tárgya; jegyez nagyban 36.— frt, kicsinyben 36.50 frt métermázsánként, Budapesten.

Zsiradék-árak. A lefolyt héten az üzlet irányzatában változás nem állott be. A forgalom gyenge, az árak változatlanok. A vidéken, **Szabadkun,** elég élénk volt a kereslet, különösen szalámihusban és parasztszalonnában. Jegyeznek: szalámihus 48—49 frt, ¾/100 nehéz szalonna 49—50 frt, ¼/100 könnyű szalonna 48—49 forint. — Ugy **Aradon,** mint környékén (Új- és Ó-Szent-Anna stb.) a levágásra alkalmas sertések száma már nagyon lepadt és így a forgalom kisebbedett. Szalonna alig kerül a piacra, mert a termelők ezen cikkekkel spekulálnak. Jegyeznek: szalámihus 48—49 forint, zsir 51—52 forint, szalonna 49 forint (kínálat alig van.) **Szegeden:** A forgalom igen korlátolt, az árak változatlanok. Jegyeznek: Zsir 52—53 frt, ¾/100 nehéz szalonna 49—49.50 frt, ¼/100 könnyű szalonna 48—49 frt. — **Budapesten:** A zsidóknak csak kevés nagyobb kötés fordult elő, az árak változatlanok. Jegyeznek: la pesti disznózsir 52 frt. pénz, 53 frt áru, ¾/100 fehér táblaszalonna 48 frt. pénz, 49 frt áru, ¼/100 fehér táblaszalonna 47 frt. pénz, 48 frt. áru, ¼/100 füstölt táblaszalonna 56 frt. pénz, 57 forint áru. — **Bécs.** A nagy felhajtás következtében a sertésárak 1½—2 krral csökkentek. Ezen árhanyságot a zsidóüzletre mindazonáltal csak annyiban volt hatással, hogy **szalonnát** könnyebben lehet vásárolni, míg a zsirnál befolyással nincsen. Igen korlátolt forgalom mellett jegyeznek: zsir 52—53 forint, nehéz szalonna 48—49 frt.

Konzervek. **Hamburg,** január 8. **Óriási** hozatalok mellett az árak szilárdak. — **Ananász,** szingaporei 100 darab 1 kilogrammos doboz, 45.50 márka, Gadelanope 100 darab 1 kilogrammos doboz 94 márka, Bahama per láda, a 24 doboz 158—160 márka, Saint-Miquel per 100 kg 230 márka. **Tengeri rák:** 06 dobozos láda a ¼ kg 52 márka. **Lazac:** 48 dobozos láda a ¼ kg 30 márka. **Mustár** maille: 12 doboz a 1 kilogramm 9.50 márka. **Szarvasgomba:** Perigord, legjobb minőség 10 darab ½ kilogrammos doboz, 65 márka, száritott, per kilogramm 14 márka. Ab **Trieszt:** Szardella 68—70 frt. Ajóka 35—36 frt.

Vegyi gyártmányok. (Dr. Heidelberg Tivadar vegyészeti gyára jelentése.) A tavaszi szállításra a vételkedv folyton emelkedik s a mai jegyzés: **Rézgalicz** elsőrendű 26.25 frt, **Vasgalicz** elsőrendű 3.50 frt, Calcium bisulfit 9.— frt, Tinctoral 16.— frt, Borax 29.50 frt, Sörfőzőszurok 14.— frt, Brunolin 80.— frt, Carbolineum 11.— frt, Kovácsszurok 3.75 frt, Creolin-fajták 30.—60.— frt, Thenolysol 85.— frt, Creolysav 27.— frt, Creolymész folyékony 58.— frt. Az árak 100 klgkint, itt Budapesten értendő.

Droguerák és zairadokok. Az üzlet menetele rendkívül lanyha. Árak ab Budapest értendő: **Gyantaárak:** bográrszurok 7.25—8 frt, fenyőszu-

rok, bajor 12.25—12.75 frt, detto fehér 5.50—6.75 frt, vargaszurok 10.50—12 frt, terpentinolaj, fehér orosz 27 frt, amerikai 38 frt, osztrák 36 frt, gyanta 7—11 frt, gyantaolaj 18—20 frt. **Kolofonium**: bel-földi 6.75—7.25 frt, amerikai elsőrendű 6.50—11 frt. **Kátránytermékek**: kőszénkátrány 4—4.25 frt, fenyőkátrány 10—12 frt. **Vaselín**-börkenőcs 20—25 frt, szerszám- és fegyverkenőcs 30—35 frt. **Halzsír**: svéd 36 frt, grönlandi 35 frt, oroszlanzsír 12—13 frt. **Lanolaj** 26 frt, valódi hollandi 30 frt, lenolajkenese leülepedett 22—30 frt. **Kocsikenőcs**: fekete vagy sárga 5.50—6.25 frt, fehér finom 6.50—7.— frt, monfalconei 7.50 frt, kék finom 7 frt, uszó 7.50—9.— frt, detto fehér 7.50 frt. **Fiakkerkenőcs** 9.75—10 frt, finom belga paraffin 7.30 frt. **Schellak**: narancs 116 frt, félnarancs 88 frt, rubin 85 frt. **Szalmiák**: fehér angol 56 frt, jegercz 28 frt. **Naftalin** hordókban frt 14.50, **Glicerin** 48.90 frt. **Benzin**, fehér, 28 frt. **Gépolajok**: olivoanj, valódi pugliai 44 frt, detto gyári 40 frt, Bakusky, valódi orosz, 22 frt, Ragosinolaj 26 frt, transmisszió-olaj 28 frt, turbinolaj 33 frt, vulcanolaj 22 frt. **Kénolajok**: hengercs, valódi amerikai, 36 frt. egyéb fajok 22—36 frt. — Triestből. **Gummi**: arabiai 75—77 frt, kevert 39—42 frt, kereskedelmi 45—48 frt. Litté 34 frt, mind per 100 kilogramm.

Vas. A lefolyt héten a vaspiacra a nyersvas üzlet gyenge, de ártartó volt. A kereslet a kínálattal szemben kissé élénkebb volt, mi azonban az árak emelkedését nem vonja maga után. Kötések gyéren kötettek. Budapesti helyi árak 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett 2% leszámitással: **magyar nyersvas** 4.40—4.60 frt. **Besszemer nyersvas** 4.65—4.75 frt. **Félnyersvas** 4.20—4.30 frt. **witkovitzi nyersvas** 4.50—4.60 frt. **Ócska vas**: nehezebb darab vas 3.25—3.30, könnyebb darab vas 2.90—3.— frt, elsőrendű öntött vastörmelék 3.70—3.80 frt, elégett öntött vastörmelék 1.50—1.60 forint, 100 kilogrammonként készpénz fizetés mellett.

A kikészített bőrök. (II. Ö.) Újév után kedvező fordulat hatása alatt állunk, ami úgy a nagyobb vételkedvben, mint a jobb inkasszóban mutatkozik. Csekély készletek már is szükségessé teszik a bevásárlásokat a tavaszi időnyre, miről e héten számos idegen látogatás s az előző hétnél nagyobb áruforgalom tesz tanuságot. Különösen nagy az érdeklődés talp, tehénbőr, valamint bivalyhát (bends) iránt, mely czikk, dacára a magasabb árjegyzésnek, élénk kereslet tárgyát képezi. Egyszóval az 1898-ik év a legjobb auspiciumok alatt indul meg. Árak következők: **egyszer ültetett talp**, nehéz 145—152 forint, közepsúly 142—148 forint, könnyű 138—145 frt; **háromszor ültetett talp**, gyári készítés 140—146 frt, vidéki készítés 130—135 frt; **bivalytalp**, 124—128 frt, **bikatalp**, nehéz 118 frt, könnyebb 128 frt; **bivalyhát (bends)** I. minőségű 142—148 frt, II. minőségű 136—142 frt, III. minőségű 130—136 frt; **kipstalbőr** 120—125 frt; **borjabőr**, barna 340—400 frt, sima 360—420 frt, **tehenbőr**, barkás 165—190 frt, barna 180—200 frt, sima 185—220 frt; **kips** vagy **pitling**, barkás könnyű 240—300 frt, közép 220—250 frt, nehéz 190—220 frt, barna könnyű 250—310 frt, közép 230—260 frt, nehéz 200—230 frt; sima könnyű 260—320 frt, közép 240—270 frt, nehéz 210—240 frt 100 kilogrammonként.

MINDENFÉLE.

Ügyes ujtást kezdett újévvel az „Üstökös“: eltérőleg a többi éleztől, nem a politikusokat, hanem az írókat és művészeket veszi sorra s ezek arcképeit közli pompás karrikatúrákban. Így a múlt héten Mikszáth Kálmánt, e héten pedig Náday Ferenczet közli jóízű jellemzés kíséretében. Egyébként is pezseg az „Üstökös“ a jókedvű közleményektől, a magyar ember szájaize szerint megírt apróságoktól. Így az e heti szám egy pompás krónikás adomával világítja meg a mai politikai helyzetet, irván a következőket:

Most már tagadhatatlan, hogy a Kossuth Ferencz és Justh Gyula obstrukciós felhuzdulása a népnél nem rokonszenves.

Ennek az okát egy országserzte tisztelt Kossuth-párti (csakhogy nem Kossuth Ferencz-párti) volt képviselő azzal magyarázta meg, hogy a magyar ember nem törődik az államgazdasági teóriákkal, s mindjárt elmondott rá egy esetet a nemrég mult időkből.

A függetlenségi párt három tagja: Mocsáry Lajos, Helfy Ignác és Mudrony Soma lementek volt Debreczenbe korteskedni. A czivisek nagy áhitattal hallgatták először Mocsáryt, aki a belügyi politikával foglalkozott, majd Helfy Ignácot, aki az akkoriban napirenden volt török-orosz kérdés alapján a külügyi kérdéseket fejtegette.

Következett aztán Mudrony Soma. Ő, mint a legfiatalabb, nagyon is ki akart tenni magát, egész studiumokat csinált itthon beszédéhez s alapos pénzügyi és kereskedelmi tudományával, a számoknak minden ellenvetést kizáró erejével bizonyította az önálló bank és a külön vámterület hasznos és üdvösséges voltát.

A czivisek eleinte hékés tisztességtudással hallgatták a fiatal szónokot, de nemsokára huzgálni kezdtek a derekukat s utoljára sem bírták ki végig és mikor Mudrony a milliókat és a százmilliókat és perzenteket a legjavában magyarázta, Bisutka uram, a hirneves szürszabó, sarkon fordult s indult, hogy elmenjen.

— Hova, hova, nemzetes ur?

— Megyek; a lú hallgasson ilyet, 'az zsidónak való ez!

S tíz perc alatt úgy elszéledt a hallgatóság, mintha soha ott sem lett volna.

Titokzatos médium. Néhány héttel ezelőtt dr. Ferroul Narbonneban azt hirdette, hogy van egy médiuma, amely nem átlátszó testeken keresztül olvasni tud. Grasset marseillei tanár erre Narbonneba küldött egy kettős borítékba zárt és ezüstpapírba göngyölt levelet, amelyben egy költemény és néhány görög, német és orosz szó volt. A professzor a küldeményt sértetlenül visszakapta és Ferroul a médium előadása alapján megírta neki, hogy mi volt a levélben. Tudományos körökben mindazáltal nagy kételyvel fogadták ezeket a kísérleteket. Dr. Grasset ennél fogva új experimentumot ajánlott tanuk előtt. Mint ilyenek szerepeltek Bertin-Sans, a fizika tanára, Guibal ügyvéd és Meslin tanár. A médiumnak egy skatulyába fényképlemezekkel együtt elzárt írást kellett volna elolvasnia, Pontosan és szigorúan megfigyelték. Utóbb csak annyit kívántak tőle, hogy olvasson el egy egyszerű, lepecsételt borítékban lévő levelet. Dr. Grasset most egy orvosi hetilapban beszámol e kísérletnek eredményéről és közli, hogy azok *nem sikerültek.*

Léon Hennique — Daudet Alfonzról. Léon Hennique, Daudet-nak meghitt barátja, nagyon érdekes dolgokat mondott el a párisi *Matin* egyik munkatársának, a meghalt íróról.

Együtt voltam vele halála napján. A dramatizált „*la petite paroisse*“nak utolsó fölvonásán dolgoztunk s még csak két jelenet volt hátra, mikor elmentem tőle. Néhány órára rá a legnagyobb megdöbbenéssel hallottam halála híreit. Jellemző Daudet egyéniségére, hogy életének ugyszólván utolsó órájáig folyton dolgozott. Roppant nagy tudomány ember volt és a legerősebb s mégis legfinomabb lelkű ember mindazok közt, akiket valaha ösmertem. Milyen nagy lelkierő kell ahhoz, hogy egy régóta gyötrő betegséggel testében és lelkében annyira meg tudja fekezni a saját szenvedéseit, hogy lelke fogékony maradjon másoknak kisebb hajai iránt is. Kezében van egy jegyzőkönyve, amelybe ötleteit szokta bejegyezni. *Ebben a könyvben sok olyan dolog van, amely, ha megjelenik, ország-világ fog beszélni róla.* Daudet Léon, a megboldogult fia, fogja ezeket kiadni atyja életrajzával együtt. Ez a jegyzőkönyv egyszerűsággal tanuságosítja Daudet gyors fejlődéséről. Senkisémm dolgozott olyan könnyen, olyan gyorsan a maiak közt, mint ő. Még életének utolsó napjaiban is nagy szorgalommal és erővel végezte munkáját, többek közt a már említett „*la petite paroisse*“-t is. Szerette volna, ha *Sapphó*-ját föllevenítették volna francia színpadon, de ezt már nem érthette meg. Utolsó sikere és életének utolsó öröme *Massenet Sappho* című operájának sikere volt, amelynek librettója az ő drámájából készült.

Regény az életből. Hogyan járt egy hűtlen vőlegény, arról *Londonból* érdekes históriát ír levelezőnk. Az eset Exeterben történt. Egy előkelő család fiatal leánya jegyese lett egy Párisban lakó fiatal angolnak és a lakodalomnak, miután a vőlegény anyjával együtt megérkezett, nemrégén kellett volna megtörténnie. A vendégek már mind összegyülekeztek, amikor egyszerre egy francia nő rohant a terembe és régebben szerzett jogok alapján revolverrel fenyegette a vőlegényt. A revolver sehogys sem tetszett a „boldog vőlegénynek“, aki szépen kerekelt oldott. De a Nemezis, a menyasszony két

fivérének képében, követte őt. Ezek a legelső vonaton Exeterből Londonba utaztak és ott tényleg fel is fedezték a hűtlen, aki a legelőkelőbb vendéglők egyikében jóízűen falatozott. Francia ember kétségkívül minden gondolkodás nélkül rárohant volna a hűtlenre, hogy megbosszulja magát, de nem így tett a két angol, akik ezt a mondatot tartották:

— Először az üzlet, azután a — multság!

Ennek az elvnek megfelelőleg, nyugodtan, de elég gyorsan, a bírósághoz siettek és azt kérték ott, hogy az ex-vőlegény a házassági ígéret meg nem tartása miatt 100.000 márka kártérítést fizessen. A bíróság ilyen értelmű iratot ki is állított és ezzel ismét a menekülő után siettek. Az egyik fivér átnyújtotta neki az iratot, melyet az ex-vőlegény abban a hiszemben, hogy az elhagyott menyasszonyának levele, gyanútlanul átvett. Ezzel a bíróság idézése a törvény formája szerint befejeztetett és most jött a — multság, azaz, úgy elverték a megszokott vőlegényt, hogy most betegem fekszik.

Az oroszok vizkereszt-ünnepe. Sehol a világon nem ünneplik meg olyan fényesen vizkereszt napját, mint *Oroszországban*. Ezen a napon a csár birodalmának minden egyházi személye és minden épkezláb ortodoxa talpon van, hogy jelen lehessen a vizkeresztelés aktusánál, ami az ortodox egyház egyik legszebb czeremóniája. Különös pompával megy végbe ez az ünnep Péterváron, ahol fényes katonai parádé előzi meg. A Mars-mezei gyakorlótéren gyűlik össze Oroszország minden katonai, polgári, papi méltósága és a diplomáciai testület, élükön a csári párral.

A parádé végével a csár jelt ad az indulásra és megindul a menet a Néva felé. Szemet kápráztató, lelket elkábító, felejthetetlen kép ez! Csillogó ékszerek és drágakövek, sőtét papi ruhák, fehér katonai egyenruhák és tarka polgári ruhák, aztán kesztek, zászlók, katonai jelvények egy ezerszintű mozgó tömegbe olvadnak és lassu lépésekkel, majd monoton, majd dallamos egyházi énekeket énekelva hullámzanak végig a nyüzsgő sokaságtól ellepített széles utcákon. Mikor a menet a Névához ér, a három legfőbb pap és csár bemennek a jégre épített kápolnába, (amelyet erre az aktusra tesznek oda) és a csár bemártja a szent keresztet a kivágott léken a Néva vizébe. Ebben a pillanatban rakéta szökik az ég felé, jeladásul a Péter-Pál erődben elhelyezett tűzrészegnek. Nyomban azután hatalmas dördülés reszketteti meg a jéget, az első ágyulövés, amelyet még száz követ. Ez a százegy ágyulövés a kórusa a lélekemelő vizszentelési szertartásnak, amelynek végén az összes pétervári katonazenekarok előadják az orosz nemzeti himnuszt és különféle egyházi énekeket. Mikor a csári pár és kísérete elhagyta a Névat, az ott maradtak még sokáig elgyönyörködnek a zenészek játékán, és a Néva-partok fölséges prospektusán.

A jehovisták. Megint keletkezett egy szekta Oroszországban, a hol ugyszólván nem mulik el nap szekta-alapítás nélkül. A permi, orenburgi és wyatka kormányzóságokban ütötte föl táborát az új szekta, a *jehovisták* sektája. Vallási szabályait nagyrészt a zsidó szentírásból szedték, mindazonáltal keresztényeknek mondják magukat. Jó keresztények nem lehetnek, mert például nem ösmerik el a szentháromságot, nem gyakorolják a szentek tisztelését, nem gyónnak, általában ellenségei a liturgiának. Imádságukat maguk csinálták és rendszerint a görög-katolikus vallás szidalmazásával fejezik be. Vakon követik Tolsztoj tanait az önmegtartózkodásról. Nem isznak semmiféle szeszes italt, nem dohányoznak és a testet és lelket megrontó édes mérget, a nyilvános mulatozásokat is utálják. Ezeket magányos hidegviz fürdővel helyettesítik. Van saját titkos nyomdájuk is, ahol a szekta propagálására szolgáló rőpiratokat nyomják. Azt a tagot, aki egy esztendő alatt nem tud még egyet hódítani, kizárják a felekezettől.

Zongora — beteges számára. Egy londoni czég új alakú zongorákat készített, amelyeket úgy fölött lehet elhelyezni, olyan formán, hogy például az ágyhoz kötött betegek minden megerdítés nélkül játszhatnak rajta. Az új találmány mindenestetre szívesen látott butordarab lesz a gazdag emberek betegszobáiban, mert a betegség nyomasztó hangulatainak és az unalomnak előzésére nagyon alkalmas a zene.

A RÓKAÚT.

SUDERMANN HERMAN
REGÉNYE. (50)

A leány egészen elvadultnak látszott. Ruhái rongyosak voltak, haja, mely a körfésű alatt már pompás fürtökben kezdett hullámozni, száraz, kusza czafatokban hullott a homlokába és az arczába. Szemei, a mély, kék üregekből, boszorkányszerű fényvel meredtek a levegőbe és nem mertek fölpillantani.

— Tönkre megy, szolt Boleszláv magában. — Meghal érted!

Megfogta a leány kezét, mely mereven csüggött az övében.

— Regina, beszélj hát, nem is örülsz, hogy újra itt vagyok?

Leguggolt, mint akkor, mikor még veréstől félt. Boleszláv megsimogatta a leány durva, száraz haját.

— Szegény gyermek! szolt, — rossz dolgod volt itt egyes-egyedül.

Érintése alatt a leány összeresztett és hallgatott.

— Miért nem irtad meg nekem, hogy itt nagyon egyedül érzed magad?

A leány fejét rázta, azután félénken szolt:

— Nem a magánosság volt, uram!

— Hát mi egyéb volt?

Félősen nézett Boleszlávra és hallgatott.

— Nos?

— Azt hittem — hogy ön — sohasem

tér — többé vissza.

— De bolondos leány, te, hiszen megirtam neked.

— Igaz, ön irta — talán nyolcz nap mulva megjövék és akkor éjjel-nappal ott álltam a rókaútnál — éjjel-nappal — de ön nem jött meg és három hét mulva ön újra irt; nyolcz nap mulva talán megjövék és újra nem jött. És akkor azt hittem, hogy csak hiteget engem, hogy aztán — megszokjam és elfeledjem. És hogy talán meg is bánta, hogy barátságosan bánt velem, mert hát igaz, nem is érdemeltem meg, mert én . . .

Elhallgatott és arcát egy pillanatig a kezeibe rejtette.

— De hiszen a leveled olyan okosan volt megírva?

— Igaz, uram, dadogta — de hát vajjon — illett volna-e tőlem, hogy mást írjak önnek?

Boleszláv ajkába harapott és a zöldelő leveleskéék tömkelegébe bámult. — Volt-e sejtelmek ennek a leánynak arról, ami néhány óra mulva reá fog zudulni?

— De most már minden jól van, ugy-e? — kérdezte bizonytalan hangon a leánytól.

Regina egy sikoltással eléje borult és térdeit átfogva, szolt:

— Minden jól van, ha ön itt marad. uram. Ugy félek, hogy megint elmehetne, uram.

Nem, a leány még semmit sem sejtett.

— A legnehezebb még előtte állott, Boleszláv úgy érezte, mint a kinek villámot adtak a kezébe, hogy avval a legkisebb érintésnél szét kelljen zuznia ezt a leányt.

De még volt ideje. Hadd legyen még a szegény, boldogtalan teremtsének egy néhány boldog, örömteli órája, mielőtt az utolsó, a legsúlyosabb csapás éri. — Hadd gyűjtsön erőt, hogy elviselhesse.

— Állj fel, Regina, szolt gyöngéden, — legyünk jókedvűek és ne gondolj a jövőre.

Azután egymás mellett sétáltak a homályba borult kertbe, melynek fehér kavicsos behintett utai, mint ragyogó fehér patakok kigyóztak a zöld pázsit között. A bokrok közül valami határozatlan, a sarjazó növényzet és a nedves földből kiáramló illat tört elő, és a fák koronáiról faradt, gyöngye zümmögés és csicseregés hallatszott.

— Milyen szép lett itt minden, mióta elmentem — szolt Boleszláv.

— Igen, uram — felelte a leány — olyan szép most itt minden, mint még soha.

— Most egyszerre? — kérdezte mosolyogva Boleszláv, oldalt a leányra nézve. Ekkor vette csak észre a leány megvékonyodott arcát, melyet most kedves pir árnyékolt be.

— Már föléled, gondolta magában és úgy érezte, mintha neki is hanyatló boldogságának utolsó órái volnának ezek.

— Hiszen azért derekasan dolgoztál, szolt, igyekezővén mindig a jóakaró gazda hangján beszélni hozzá és egynehány jól ápolt virágágyra mutatott, melyet kankalin és százszorszép vett körül.

A leány röviden és büszkén kaczagott.

— Azt akartam, hogy mindent rendben találjon, ha hazajön, uram.

— De magadat bizony elhanyagoltad, Regina.

Szégyenlősen fordította félre az arcát, melyet forró pir borított.

— Megmondjam az igazat? dadogta.

— Természetesen.

— Azt gondoltam — hogy mielőbb — meg fogok halni — és akkor — ugyis mindegy.

Boleszláv hallgatott. A szerelem egész áradata zudult e leánytól feleje és hullámai minden szóval elborították.

Szemei előtt a pázsitos rét terült el, mely a kastély háta mögött, gyengéd lejtéssel hajlott le a parkhoz. Egy elkorhadt talapzaton Diana istennő mellszobra állott, melyet Regina a fűben szedett össze. A torzó, melyet bizonyára nem tudott fölemelni, melléje volt hengerítve és legfelül trónolt a fehér, üres szemű fej. Néhány lépésnyi távolságban, a világos-zöld pázsittól elütő, fekete, négyszögletes földdarab látszott. Ez volt a hely, amelyen először látta a lányt, amint sirt ásott megrontójának, kit rajta kívül senki sem akart eltemetni.

— Meghagytam — emlékül magamnak! szolt a leány, mintegy mentegetőzve és a kiásott göröngyökre mutatott, melyek pázsitos paddá kezdtek összenőni.

Aztán tovább haladtak a eszerjés felé, mely mint egy magas tükösvény kerítette körül az üvegházat.

— Az üvegház tetejét is kijavítottam, szolt a leány.

— U-ugy?

Szemök találkozott, de csakhamar mindketten ismét a messzeségbe tekintettek.

A kis házikó barátságosan fűdőzölte, melynek ablaktábláin kaczerkódozó játszott még egy-egy napsugár, míg köröskörül már minden homályba borult.

Jóleső érzés vetterőtt Boleszlávon és egy pillanatra lecsillapította a lelken rágódó nyugtalanságát.

— Menj, mondta a leánynak, főzzél valami vacsorát, — éhes vagyok és fáradt a hosszas lovaglástól.

A lova jutott eszébe — vajjon hol lehet? Aztán megint elfelejtette.

— Magadat pedig hozd egy kissé rendbe, folytatta aztán, — hogy az asztalnál ne legyél olyan lompos.

— Igenis, uram — már amennyire lehet,

Az udvarban elváltak egymástól. Boleszláv a szobába ment, a leány a konyhába.

— Boleszláv nagyot sóhajtott vetette magát a pamlagra, hogy csak úgy ropogott és recsegett alatta. — Olyannak látszott minden, mint akkor éjjel, amikor eltávozott, de nem — a függöny, a mögötte levő fekhelylyel, eltűnt a kályhasarokból. A nagyanya képe is hiányzott. — A lövés, mely Regina nyakát horzsolta, egészen szétrombolta.

Egy ablak nyitva volt. A forró talaj illata, mely ma mindenüvé követte, betódult a szobába. Ezt a humusdombok okozhatták, melyek a tüzfal mellett voltak felhordva. Nyugtalansága nőttön-nőtt.

(Folytatása következik.)

Az URS-féle
'Tigris' egészségi sör
a legjobb sör, dus maláta tartalma fölé helyezi minden más sörtermélynél. Gyomor- és idegbetegségek orvosi ajánlása. **Összeállítás** a sörrel való teljes montessége, kiváló minőségű mellett tanusodik. — Kapható minden nagyobb fűszer- és csemegésüzletben és előkelőbb kávéházakban. — Kiváló tisztító!

URS S. és TÁRSA, BUDAPEST,
V. ker., Sétány-utca 2. szám.
Megrendelések hához szállítanak. — Megrendelések hához szállítanak.

Magyar királyi államvasutak Üzletvezetőség Miskolcz.
223—III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Mező-Laborez állomásán a vendéglői üzletre 1898. évi július hó 1-től számítandó 3 évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A nevezett vendéglőt bérbe venni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen bélyegzett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatokat folyó évi február hó 10-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség titkári hivatalához e cím alatt: „Ajánlat a mező laborezi pályavendéglői bérletére 223. számhoz” lepecsételt borítékban tértívny mellett, nyujtsák be.

Az ajánlattevő köteles a miskolczi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál **f. évi február hó 9-én déli 12 óráig** bánatpénzképen 350 frtot készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni mivel különben az ajánlat figyelembe vételni nem fog.

A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet 25. ajtószám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miéért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlati bérösszegre szabadon választathasson.

Miskolcz, 1898. január hó 7-én.

Az üzletvezetőség.
(Utányomás nem díjazatik.)

Szabadalmakat
kieszköztől a világ összes államaiban (230)

Kalmár J.
mérnök és hiteles szabadalmi ügyvivő, ezeltől

Pompéry
(Benedek L. és Tsa)
Budapest,
VII., Kerepest-ut 44.

Alapítva 1879-ben.

Csak 3 forint
a legjobb és legcélszerűbb
Ünnepi ajándék.

(Emlék az elhunytakról.)
Arczképek életnagyságban.
Bármely beküldött fénykép után. Szállítási idő 10 nap. A hiú használatot kezesség váltaitatuk. A fénykép sértetlen marad. Alkalmi ajándékként szánt megrendelések előbb küldendők be.

BOBASCHER SIEGFRIED
jutalmazott műtőorvos. (60)
Wien, II., Praterstr. 61.

Magyar királyi államvasutak. Igazgatóság.
188315/Cib.

Hirdetmény.

Gács-bécsi vasuti kötelék. A díjszabás II. részéhez új függelék kiadása.

A gács-bécsi vasuti kötelékben 1897. január 1-től érvényes díjszabás II. részhez 1898. január 1-től visszavonásig való érvénynyel új függelék lép hatályba.

Ezen függelék hatályba lépésének napjával az 1897. január 1-től érvényes függelék hatályát veszti, amennyiben pedig utóbbiban egyes viszonylatokra nézve olcsóbb díjtételek foglaltatnának, ezek az illető viszonylatra vonatkozólag még 1898. január 31-éig érvényben maradnak.

Az új függelék különféle mérsékelt díjtételeket tartalmaz.

Az új függelék a végpályák igazgatóságainál és a részes állomásokon példányonként 20 fillérért kapható.

Budapest, 1897. december 31-ig.

Magy. kir. államvasutak, egyuttal a többi részes vasutak nevében.
(644)

(Utányomás nem díjazatik.)

SZÍNHÁZAK.

Budapest, vasárnap, 1898. január 9-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Délután fél 3 órakor mérsékelt helyárrakkal:

A velencei kalmár.

Vigjáték 5 felvonásban. Irtá Schak-spernc. Fordította Ács Zsigmond

- Személyek: Velencei doge, Marccoli herceg, Arragoni herceg, Antonio Bassanio, Gratiano, Solania, Salarino, Lorenzo, Shylock, Tubal, Lancelot Gobbo, Oreg Gobbo, Saleiro, Inok, Leonardo, Balthazar, Stephano, Portia, Nerissa, Jessica

Este 7 órakor rendez helyárrak mellett:

Rosenkranz és Gildenstern.

Vigjáték 4 felvonásban. Irtá: Klapp Mihály, Ford Csiky Gergely.

- Személyek: Liebenstein, Ernő, Rosenkranz, Kienbohn, Clarissa, Düring, Vilma, Schallenberg, Schmalbfich, Janfiteben, Ernő, Egy angol, Schleich, Charles, Gertrud, Pinczér

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Xvi bérlés 6. Havi bérlés 6.

Tannhäuser és a wartburgi mester-dalnokok.

Regényes opera 3 felvonásban. Szövegét és zenejét írta Wagner Richard. Fordította id. Ábrányi Kornél.

- Személyek: Hermann, Krészét, Tannhäuser, Wylfram, Walter, Biterolf, Henrik, Reimar lovag, Vénus

NÉPSZÍNHÁZ.

Délután fél 8 órakor bérlőten kívül, mérsékelt helyárrakkal:

1000 év.

Történelmi színmű 8 felvonásban 10 képben. Irtá és zenéjét szer-zette Verő György.

- Személyek: Árpád, Almos, Osár, Borz, Katány, Kőrő, Uprauda, Markó, Regljenicza, Anica, István, Ugor, Csilla

Este fél 8 órakor rendez hely-árrakkal:

Az ördög mátkája.

Eredeti népszínmű dalokkal 8 felvonásban. Irtá Géczy István, zenéjét szerelték: Dankó Pista és Lányi Géza.

- Személyek: Botár Márton, Andor, Baricza, Anna, Veres Judit, Pál Miklós, Hírók Firtos, Méri, Katalin, Föblás, Takács István, Gemény József, Csupor Péter

VÁRSZÍNHÁZ.

Általános bérlésűlnet. Az orsz. m. kir. színművészeti akadém. növendékeinek előadása. Tanár: Ujházi Ede.

Virágfakadás.

Vigjáték egy felvonásban. Irtá: Mural K.

- Személyek: Kovács Péter, Márta, neje, Nelli, unokahuga, Odón, unokahúga, Laci, Kati

Az apród.

Dramolet egy felvonásban. Irtá: Giacosa. Fordította Radó A.

- Személyek: Renato, Jolanta, Oliviero, Fernando, Szolga

Az elkényeztetett férj.

Vigjáték egy felvonásban. Irtá: Thiboust. Ford. Szardahelyi K.

- Személyek: Clapir Hipólit, Cesarine, neje

Egy szellemdús hölgy.

Vigjáték egy felvonásban. Irtá: Bergzik Árpád.

- Személyek: Jenő, Bella, Széplősi Ilma

VIGSZÍNHÁZ.

Délután 8 órakor mérsékelt helyárrakkal:

Katonadolog.

Bóhozát 3 felv. Irták: Sylvano és Gascogne. Ford. Martos Ferencz.

- Személyek: Lestamboudois, Laurance, Geneviève, Manillon, Marinette, Cazabon, Lagriffoul, Ezredovos, La Feuillette

Coullisset ur!

Bóhozát 3 felv. Irták: Ernest Blum és Raoul Toché. Fordította Mihály József.

- Személyek: Coullisset, St. Castel tábornok, Gaston de Brionne, Rosine, Lucien, Louise, D'Esparville, Alfred, Annette, Baptiste, Benoit, Eladó játékos, Második játékos, De Pontallier, Kis leány

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Délután fél 8 órakor mérsékelt helyárrakkal:

A kikapós patikárius.

Bóhozát 4 felvonásban. Irtá: Gandillot. Fordította: Holtai Jenő.

- Személyek: Fourageot, Paulotte, Ferdinand, Bertinet, Bertinet-né, Paturin, Paturin-né, Carjol, Casimir, Labricelle

Menyecske kisasszony.

Énekes vigjáték 3 felvonásban. Irták: Sylvano és Ordouneau. Fordította: Reiner Ferencz. Zenéjét szerelte: Edmond Audran.

- Személyek: Gabillot, Suseito, Maritte, Galabas, Courtomes, Benuturon, St. Goban, William Robiquet, Jenneton asszony, Mimi, unokahuga, Minka, komorna, Mathuriu, Pedro, igazgató, Spanyol táncosnő, Szolga

„OLYMPIA” magyar mulató

Kerepesi-ut 63. Mindennap változatos műsor. Fernando zeneművészek. — The Winthon zenébőlcsökök. Piccardi nővérek nemzetközi táncosnők. Uj! Nőfuttatás Uj! énekes bohózat. Kezdeté 1/2 9 órakor. Belépő díj: 1 frt, 80 kr. és 50 kr. Reggel 5 óráig nyitva.

Az Esketési Ügyvivőség

beszerzi az esküvőhöz szükséges összes okmányokat és elvégzi az összes utakat. Hivatala: Budapest, VII., Erzsébet-körút 7. Vidékre levélben.

3 Számos különféle. 3 literes üveg logfin, bánáti szilvórum portó és csomagolással együtt 8.90 és 5.- frt utánvét vagy előreutalással. Schattales Mihály, Lugos (Bánát) 32. sz. ALAPITTATOTT 1859-ben.

Óriási választéka mindennemű farsangi czikknek

Franz Carl Bisenius Wien, I., Singerstrasse 11, félemelet. Tessék erre a címre figyelni, hasonló nevű czégekkel nem állók összeköttetésben, sehol sincs fiókom.

A legrégibb, jóhírű és versenyképes üzlet. Mindig a legújabbat nyújtja olcsó, nagyban való árakon.

Eredeti főltöte komikus papírvégek 10 drb 40 kr. Uj kottilonturok 6 párnák 50 krtól feljebb. Kötés on-érnek arany és ezüstből, kartonra nyomatva 10 drb 6 krtól feljebb. Finom orpés érmek vagy kottilon azala-gok dívtatos színekben, 10 drb 15 krtól feljebb. Kivánatra tetszés szerűt való darab-számban szortirova. Elismeret díjazás kivitelű díszítések hálly helyiségek részére. Bálly helyiségek való díszítések köle-ön vagy el is adok. Eredeti uj párisi tréfás czikkok 10 drb 1 firtől feljebb. Színes hatásos világítás kottilon-figurákhoz drbja 10 krtól feljebb. Veszély nélkül való szalon-tűzjátékok. Díszítések pénz-díjak részére. Színpadokat különön adok és a szobafalnak legkisebb megrongulása nélkül fel is állítatom. Kélesőn adok obédionasztalokat, székeket, kárpított padokat táncszőrmék részére, gyertya-csillárakat és girandólokat.

— Árjegyzéket ingyen küldök. —

El ne mulassa senki sem posta utján, utánvét mellett meg-rendelni, mig a készlet tart. Szenzációt kell mindenütt az új-onnan fájtalak (Goldin) máharany eredeti Genfi Remontoir zsebóra

Ezen órák meg nem kúthözhetőek az igaz aranytól még szakember által sem. Az órák pontosságáért 3 évi kezesség nyújtatik. Ara most, mig a rakár tart, 6 frt. Egy hozzá illő Goldinlancz széles rond sportlanczban 1 frt 50 kr. Minden órához ingyen egy szarvas bőrcsökö csakis.

BIERMANN SAMU csomagszétküldési áruháza Budapest, Kossuth Lajos-utca 7. szám. Kúldemények utánvét mellett; meg nem felelő a pénz visszatérítése mellett visszavételük. Fontos! Zsebóra valódi ezüstből frt 8.50 valódi tullezést 11.-

Heckenast Gusztáv

zongora termel. Budapest, IV., Kigyo-utoza 7. sz.

Legnagyobb választék. Elsőrendű gyártmányok. Arjegyzékek ingyen. Illustration of a woman playing a piano.

Cinematograf Lumiere

Budapest, Kerepesi-ut 11. sz. Naponta előadások. Délután 3 óratól esti 8 óráig, óránként 16 legszebb kép. Elő fényképek életnagyságban. Belépti díj 20 kr. Gyermekek- és katonáknak 10 kr.

A legkedvesebb alkalmi ajándék családoknak. Naponta frissen vágott, hízott kaosa, poulard, pulyka és sűrűl káppanak, valamint hízott kamra és hízott fá-ozának, őz-czomb és gerincz kimérvo, pörköt vaddisznó. Kapható: Géczy Ferencznél, Budapesten, IV., Városház-tér 2. sz. és központi vásárocsarnok 44-45. sz.

Külföldön elsajátított szakismeretek és hosszú gyakorlat alapján készítek modern stílusban kárpitos- és díszítési munkákat. Függönyök díszítése, terem díszítések stb. Kiváló ízléssel eszközöltetnek. Magamat a n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánlvá, maradtam kitűnő tisztelettel SZILÁGYI ZSIGMOND, kárpitos és díszítő. Budapest, VII., Dohány-utoza 68. (Kertész-utca sarkán.)

Az őszi könyvpiaç újtonságai!

Flammarion Camille. A csillag-világ osodái. Népszerű tomes leírása. Teljes kiadás. Fordította Zempléni P. Gyula. 2 díszes kiállítású vaskos kötet több mint 80 írva példalomban. Művészi kivitelű ábrákkal, csillagászati térképpel stb. stb. Ara 1 frt 50 kr. Díszes kötetben. 2 frt 50 kr.

A „Fővárosi Lapok” bírlata e műről kivonatban: A csillag-világ osodái (Népszerű csillagászatban) cím alatt, a magyar könyvpiaç és a magyar olvasó közönség Flammarion Camille-nak, a francia költő csillagászati legkúttúnóh munkájához, melynek első kiadása teljesen elfogyott, ismét hozzájár. Vass József könyvkereskedését (Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 38.) illeti a dícséret, hogy e nagyszabású és a világirodalomban párhuzamul álló művet mindenki által hozzáférhetővé teszi, mert a két kötetes, remek illusztrációkkal díszített műnek árát oly olcsóra szabta, hogy Flammarion e könyve most igazán közkinésné válhatik. Külön dícséretet felesleges e könyvre pazarolnunk. Flammarion nevével jól ismerti közönségünk. Tudományos kötetmennyék ezek, melyek lelkiünkre, szívünkre és elménkre egyformán hatnak. Gyönyörű regények, melyek-nek olvasásánál ábrándokba merülünk, elgondolkozunk az ismeretlen világokon, amelyeknek rejtelmeibe a francia tudós bevezet és kép-zelétünk szárnyain elszállunk oda, ahová a véges ember soha el nem juthat. A csodák világa, a csillagok világa, a teremtes nagy műve nyílik meg előttünk végtelenségében, minden szépségével és ragyogásával. A fordítást, a legújabb francia kiadás nyomán. Zempléni P. Gyula végezte, ki ugyane szerzőnek Urania című művét is áttitette irodalmunkba. A fordítónak régismert jó neve kezesség arra is, hogy az eredetinek minden szépségét megtuljuk a fordításban. A két kötet ára 1 frt 50 kr.

Gutius humoros történelmi karesolat. Elegáns kiállítású kötet, sikerült művészi címképpel. Ara 1 frt. Heltai Jenő. A hét órány esztendő. Regény. A „Kató” genialis szerzőjének legelső regénye, mely az egész magyar olvasóközönség kíváncsiságát felkeltette és nagy elklődéssel fogad-tatott. A regény meséje olyan érdekes és az író elbeszéli teltetség-ty fénysen jut érvényre a kedvelt költő ezar első, de igazán mestori regényében, hogy teljesen meghódította a nagyközönséget. A könyv címlapját Márk Lajos remek rajza díszíti. Ara 1 frt.

Az összeg előleges beklidése mellett. — Kimerítő árjegyzéket leszállított áru könyvekről bérmentve küldök. VASS JÓZSEF könyvkereskedés és mintá-antiquarium Budapest, VII., Erzsébet-körút 38.

Czerny Tanningene-je a legjobb festőszor hajnak és szakálnak. Általánosan maradó, egyszerűen alkalmazható, eszté-t-szőke, barna és fekete színben. Ara 3 frt 50 kr. Czerny keleti rózsateje gyengéd úde ifjuságu. Finom, tiszta arczbőrű kúleszőnő, mely más szor által el nem érhető. Ara 80 kr. Törvényesen védett, lelkismeretesen megvizsgált és va-lódi minőségben kapható: ANTON J. CZERNY, BÉCS XVIII., Carl Ludwigstrasse 6. (Saját ház). Főraktár: I. Wallisboghassó 8. Széküldeés azonnal utánvétell. 5 frton felül megrendelések csomagolási költség nélkül és csemetéül postadíjmentesen küldetnek. Leírások és használati utasítók az egész Czerny-Wie készítményekről kivánatra ingyen és bérmentve. Raktár Budapest: Turók 12. sz. Szeged: Nagy-utca 12. sz. Eger: A. Fie, Váci-körút 17. Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel van ellátva, más visszutasítandó. (107)

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. Kir. Operaház	Vig Színház	Hög Színház	Magyar Színház	Újpesti Színház
Hétfő	A kis szárazozott	Bibliás ember	Arany ember	Szöke Katalin	A varázsgyűrű	Menyecske kisasszony	—
Kedd	Négy évszak	—	Bohéme	Champbaudet állomás	A kukta-kisasszony	A kikapós patikárius	—
Szerda	A nők barátja	—	—	Champbaudet állomás	A gyimesi vadvirág	A gésák	—
Csütörtök	A dolovai nábob leánya	Pry Pál	Aida	Champbaudet állomás	A baba	Menyecske kisasszony	—
Péntek	Folt, amely tisztít	—	A házi tücsök	Champbaudet állomás	A baba	A kikapós patikárius	—
Szombat	Folt, amely tisztít	Figaro házassága	Alár	Champbaudet állomás	A baba	A beoltott földesur	—
Vasárnap d. u.	A fény árnyai	—	—	Szöke Katalin	Náni	Mama szemé A báránycák	—
Este	Folt, amely tisztít	—	Figaro lakodalma	Champbaudet állomás	A baba	A beoltott földesur	—

Több os. és kir. szab. tulajdonosa.

SCHWALB KÁLMÁN

Budapest, VII., Izabella-utca 76. sz. 228

Elvállal épület-horgany díszítményeket, légszelep- és vízvezetési munkákat, különlegesen fűdőszobákban. Készít vidéken vízvezeteket, csatornákat, szagtalan árnyékosítókat, fűdőszobákat és szökőkutakat a legzebb kivitelben.

— Ajánlatokat törv. szerint elfogad. —

Magyar királyi államvasutak.

186961—CII. szám.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar-svájci vasuti-kötelék.
(Uj kivételes díjszabás életbeléptetése kőolaj stb. szállítására.)
1898. évi január hó 1-vel nyers és tisztított kőolaj, kékolaj, zöldolaj, továbbá ásványkátány stb. szállítására osztrák-gácsországi és bukovinai állomásokról Svájcba új kivételes díjszabás lép életbe, mely által az 1896. évi október hó 1-től, illetőleg 8-tól érvényes hason díjszabás hatályon kívül helyeztetik.
A díjszabás a részes vasutagazgatóságoknál példányonként 40 fillér, 40 centimesért kapható.
Budapest, 1897. december hó 31-én. (343)

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, a részes vasutak nevében is.
(Utánuvomas nem díjazatik.)

Gyógyszertár „az arany birodalmi almához”. **PSERHOFER J.** I. Singerstrasse 15. szám. Bécs.

vértisztító labdaccai,

azelőtt **egyetemés labdacoknak** nevezve,

az utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mert tényleg nagyon sok betegség létezik, amelyekben ezen labdacok valóban kitűnő hatásnak bizonyultak.
Sok évtized óta általánosan el vannak terjedve ezen labdacok és nagyon kevés család lehet, amelyben ezen kitűnő háziszerből egy kis készlet hiányozna.
Sok orvos ajánlotta és ajánlja ezen labdacokat házi szer gyanánt, legfőképp minden baj ellen, amely **rossz emésztés** vagy **dugulásból** származik, mint: az **epekeresés zavarai**, **májbaj**, a **beleak elsenyvedése**, **szélkölhka**, **vértódlulás** az agyba, **altesti bajok (aranyér)** stb.
Vértisztító tulajdonságuknál fogva különösen jó hatással bírnak **vérszegénység**nél és az ebből származó betegségeknek, mint: **sápkór**, ideges **fejfájás**, stb. Ezen vértisztító labdacok ezenkívül oly enyhén hatnak, hogy legcsekélyebb fájdalmat sem okoznak és ezért a leggyengébb személyek, sőt még gyermekek által is aggodalom nélkül bevehetők.
Egy tükercsnel kevesebb nem küldetik. A pénz előleges beküldése mellett portomentes küldéssel együtt egy tükercs labdac ára 1 frt 25 kr., 2 tükercs 2 frt 30 kr., 3 tükercs 3 frt 35 kr., 4 tükercs 4 frt 40 kr., 5 tükercs 5 frt 20 kr., 10 tükercs 9 frt 20 kr.
Kérjük határozottan:
„Pserhofer J. vértisztító labdaccait” (150)
kérni és arra ügyelni, hogy minden doboz fedélfelirata a használati utasításon álló **Pserhofer J.** névalírást, és pedig **vörös** batáttal, viselje.
PSERHOFER J. gyógyszerháza, Singerstrasse 15, Bécs.
Raktár Budapest részére: **Török József** gyógyszerésznél **Király-utca 12.**

Elektro-Volta-Kereszt.

Nem lehet eléggé ajánlani minden embernek, hogy hordja mindig a **VOLTA-KERESZTET**, mely az idegeket erősíti, megújítja a vért és az egész világot használhatatlannak elismert szerek következtében bekövetkező betegségeknél: **köszvény**, **rhéma**, **neuralgia**, **idegyengeség**, **álmatlanság**, **hűdög** kezek és lábak, **hipochondria**, **sápkór**, **asthma**, **bevitálás**, **görcsök**, **hőbetegségek**, **aranyér**, **gyomorhajok**, **influenza**, **köbörgés**, **süketség**, **székély**, **fej- és fogfájás** stb. stb.
Az életkor függetlenül alkalmazása, **tehetetlenség** és **elgyengülés** a **Volta-kereszt** folytonos viselése által gyógyítható.

Őlgyekek és leányok

a kritikus időkben csak a **Volta-Keresztet** hordják, mert az egyszerűen, mindenkori csillapítja a fájdalmat, villamos árama megőrzi kellemetlen következményektől, mely már oly sok fiatal életet oltott ki a kritikus időben.
Számítlan köszönő és elismerő levél áll rendelkezésére. 352
1 db ára 1 frt 80 kr.
2 frt beküldésével (helyegyekben is) bérmentve. Utánvét mellett 20 kral több. **Valódi minőségben csak.**

REIF MIKSA

Higiénikus központi raktárban Budapest, **Erzsébet-körút 6. sz. a.**

Dr. LASZKY LAJOS,
Belégzési-intézet;
melh, gége-, torok- és orrbetegeknek, astmatikusoknak.
Rendel 11-1-ig és 3-4-ig. (140)
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 6.

Polzer C. és Társa
cs. és kir. udvari szállítók.
Budapest, Gizella-tér 5.
a Haas-palota átellenében. (187)
Ajánlja
tűzbiztos és betörésmentes pénzszekrényeit,
pánczéltetést, pánczélszekrényeket, pánczéltressorjait a legújabb szisztéma szerint, valamint ékszerállványokat berendezéssel készítették, másolópreket a legutányosabb áron.
Árjegyzékek ingyen.

Nagy keleti utazás
Egyiptom és Palesztinába.

Indulás: 1898. febr. 15. Visszaérkezés: 1898. márcz. 10.
Utirány: Budapest—Trieszt—Brindisi—Alexandria—Jaffa—Jerusalem—Betlehem—Holt-tenger—Jordan-folyó—Jericho—Portsaid—Suez—csatorna—Ismailia—Gairo—Helouan—Firmisok stb. stb. (346)

Részvételi ár 385 frt, mely összegben az összes vasuti, hajó, szállodal, ellátási és kirándulási költségek belefoglalva.
Jelentkezési határidő január 15-ig.
Bővebb felvilágosítással és prospectussal szolgál, az utazást rendező **Gyógyfürdők, üdülőhelyek és utazási központi iroda**
Budapest, IV., Mária Valéria-utca 5.

Eight Cycle kerékpárok
(142) *
American Cycle Store
*
Budapest, **Andrássy-ut 48.**

MOSÓ-GEPEK és mindenmő házi ipari és
a legjobb **gőzmosodák részére**
Mangorlok Facsarok
Gardner és Knopp
Ausztria-Magyarország legelső gyára,
Bécs, XIII., Linzerstrasse 8. sz. (143)
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.
Ezen hírneves háziszér ellentállt az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzdelésként alkalmazatik küszvényél, csúznál, tagszagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzdelésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakovita Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszér, melynek egy háztartásban sem kellene hiányoznia. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerháza készletben van. *Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatossal legyünk, mert több kisebbbirtéku utaztat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter. orv. jegyzés nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és Társa, cs. és kir. udvari szállítók. RUDOLSTADT.

ATTILA kerékpáriskola **József-körút 36.**
tálan áll megörzésre elfogad kerékpárokat. Ez az egyetlen, legnagyobb, fedett, villamosvilágítással ellátott és fűtött kerékpáriskola. A kerékpározás a téli hónapokon át mechanikai készülékkel elsajátítható és gyakorolható. A helyiség naponta 7 órától reggel egész este 8 óráig nyitva van.
Képvisele: **Kretschmár E. és Társa kerékpárművek r. l. Reichenberger Károly.**

1848

A Magyar Szabadságharcz

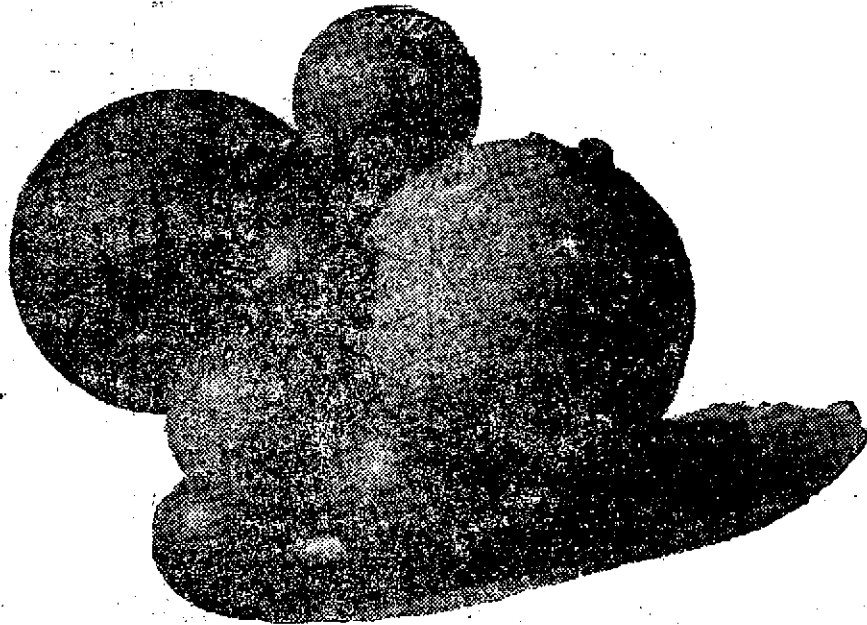
nagy története.

Szerkesztik: Jókai Mór, Bródy Sándor, Rákosi Viktor.

Megjelenik: 30 nagy albumszerű füzetben.

**1200
képben**

Eddig 3 füzet
jelent meg.

**1200
képben**

Eddig 3 füzet
jelent meg.

Az egész gyönyörű díszmunka mind a harmincz füzetének ára: 9 forint.
Az „ORSZÁGOS HIRLAP” előfizetői nálunk rendelhetik meg a munkát
és pedig:
6 füzet 1 forint 80 krajczár, 30 füzet 9 forint.

Elő lehet fizetni az „Országos Hirlap” utalványán is.

Kimerítő képes tájékoztatót minden előfizetőnknek küldünk.

Minden hónapban legalább két füzet jelenik meg, úgy hogy
a Szabadságharcz jubileumára az

1848 Nagy Képes Története
teljes lesz.

Az „ORSZÁGOS HIRLAP” tek. kiadóhivatalának, Budapest, József-körút 65. sz.

Rendelő-lap.

Alulírott ezennel megrendelem ily című művet:

**Ezernyolczszáznegyvennyolcz. (A Magyar Szabadságharcz
1848—1849-ben).**

Szerkesztik: Jókai Mór, Bródy Sándor, Rákosi Viktor.

**30 füzetben 30 krajzával és kérem a füzeteknek a megjelenésekor
való pontos megküldését.**

Előfizetek és postautalványon beküldök:

6 füzetre	frt 1.80	24	„	frt 7.20
12	„	30	„	„ 9.—

Hely és kelet

Név és állás: